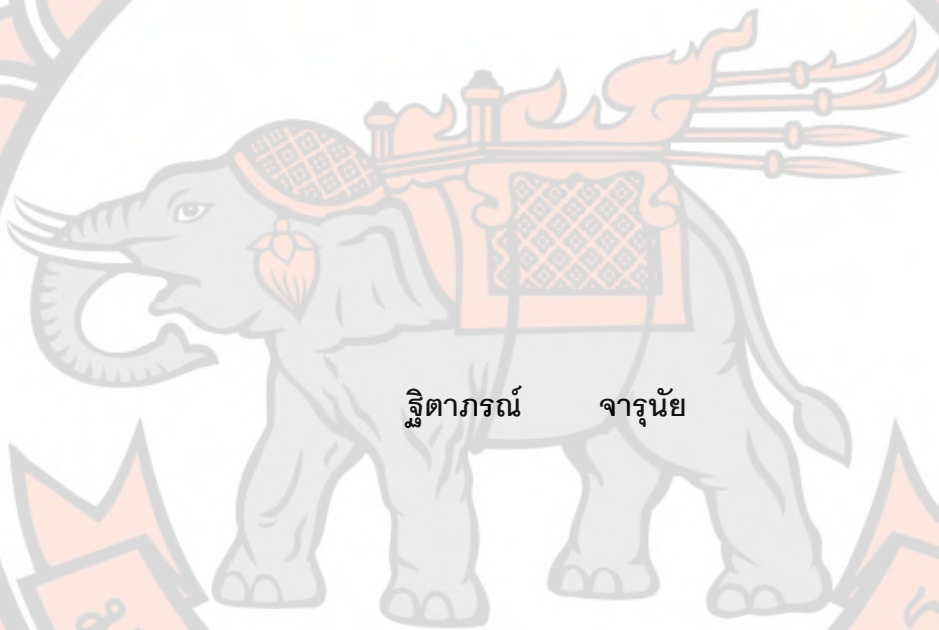

การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3

ฐิตาภรณ์ จารุณัย

มหาวิทยาลัยนเรศวร

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

สิงหาคม 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

อาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา ได้พิจารณาการศึกษา
ค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3” เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

(ดร. อาพัทธ์ เตียวตระกูล)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพวง)

หัวหน้าภาควิชาภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา

สิงหาคม 2558

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.อาพัทธ์ เตียวตระกูล ที่ปรึกษาและคณะกรรมการทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจน ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จ สมบูรณ์ได้ คณะผู้ศึกษาค้นคว้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทร์ศิลา อาจารย์ประจำภาควิชา บริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา แซ่มซ้าย อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าที่ร้อยตรี ดร.ทวีทรัพย์ เขยผักแว่น อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและ พัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร นายวินัย ปานไท่ ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 นายอนันต์ แก้วแจ่ม ผู้อำนวยการชำนาญการ โรงเรียนวัดบ่อภาค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไข และตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ค้นคว้า จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็น อย่างยิ่ง ในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขออุทิศแด่ ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน

ฐิตาภรณ์ จารุณัย

ชื่อเรื่อง	การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
ผู้ศึกษาค้นคว้าที่ปรึกษา	จิตาภรณ์ จารุณัย ดร.อาพัทธ์ เตียวตระกูล
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร, 2558
คำสำคัญ	การปฏิบัติงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาส

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 และเพื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่าง คือผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำนวนทั้งสิ้น 315 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการทดสอบค่า t-test แบบ Independent ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า

1. สภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการเรียนการสอนตามลำดับ

2. สภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

Title A STUDY OF ACADEMIC PERFORMANCE IN OPPORTUNITY EXPENTION SCHOOLS UNDER PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3 PHITHANULOK PROVINCE

Author Thitaporn Jarunai

Advisor Dr.Arphat Tiaotrakul

Academic Paper Independent Studies M.Ed in Educational Administration
Naresuan University, 2015

Keywords academic performance, opportunity expansion schools

ABSTRACT

The study aims to study academic performance in opportunity expansion schools under Primary Educational Service Area Office 3 Phitsanulok province and to compare the academic performance in opportunity expansion schools under Primary Educational Service Area Office 3 Phitsanulok province by duty in practice. The samples were administrators and teachers in opportunity expansion schools under Primary Educational Service Area Office 3 Phitsanulok province totaled 315 people, obtained by the method of stratified random sampling. Instruments used for collecting the data were questionnaires. The statistics used for analyzing the data were percentage, mean, standard deviation and t-test.

The results of study were:

1. Academic performance in opportunity expansion schools overall were in the high level from the highest to the lowest mean of course were measurement and evaluation, curriculum and using the curriculum, lesson plans, Instruction media and the supervision of teaching, respectively.
2. Academic performance in opportunity expansion schools of the school administrators and teachers overall and specifically were not different.

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ.....	
	ความเป็นมาของปัญหา.....	1
	จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
	ความหมายของการปฏิบัติงานวิชาการ.....	9
	ความสำคัญของการปฏิบัติงานวิชาการ.....	9
	ขอบข่ายของการปฏิบัติงานวิชาการ.....	11
	การบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาส.....	45
	ความเป็นมาของโรงเรียนขยายโอกาส.....	45
	นโยบายของโรงเรียนขยายโอกาส.....	46
	สภาพปัจจุบันและปัญหาโรงเรียนขยายโอกาส.....	48
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	56
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	57
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	63
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	63
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลกเขต 3	64
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ในการปฏิบัติงาน	79
5 บทสรุป.....	89
สรุปผลการวิจัย.....	89
อภิปรายผลการวิจัย.....	92
ข้อเสนอแนะ.....	97
บรรณานุกรม.....	99
ภาคผนวก.....	108
ประวัติผู้วิจัย.....	126

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงการสังเคราะห์ข้อบ่งชี้ของการปฏิบัติงานวิชาการตามหลักการและทฤษฎี การปฏิบัติงานวิชาการ.....	17
2	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน.....	58
3	แสดงจำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง หน้าที่ในการปฏิบัติงาน	63
4	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการปฏิบัติงานวิชาการโดย ภาพรวมตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา.....	64
5	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้าน หลักสูตรและการใช้หลักสูตร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา....	65
6	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้าน แผนการจัดการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา.....	66
7	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้านการ นิเทศการสอน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา.....	68
8	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้านสื่อ การเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา.....	69
9	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้านการ วัดผลและประเมินผล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา.....	70
10	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการปฏิบัติงานวิชาการโดย ภาพรวม ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน.....	72
11	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้าน หลักสูตรและการใช้หลักสูตร ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน.....	72
12	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้าน แผนการจัดการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน.....	74
13	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้านการ นิเทศการสอน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน.....	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

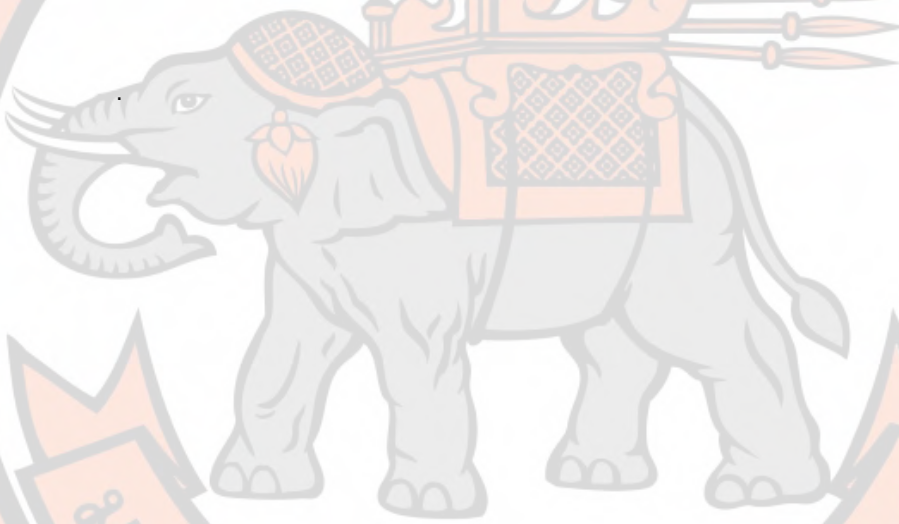
14	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการปฏิบัติงาน วิชาการด้านสื่อการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน.....	76
15	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้าน การวัดผลและประเมินผล ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน.....	78
16	แสดงผลเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลกเขต 3 โดยภาพรวม จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการ ปฏิบัติงาน.....	79
17	แสดงผลเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลกเขต 3 ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร จำแนกตามตำแหน่ง หน้าที่ในการปฏิบัติงาน.....	80
18	แสดงผลเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการ ปฏิบัติงาน.....	82
19	แสดงผลเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลกเขต 3 ด้านการนิเทศการสอน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ใน การปฏิบัติงาน.....	83
20	แสดงผลเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ด้านสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการ ปฏิบัติงาน.....	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

21	แสดงผลเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ด้านการวัดผลและประเมินผล จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน.....	87
----	---	----

มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

การศึกษาเป็นเรื่องที่ได้รับการยอมรับและให้ความสำคัญ ในฐานะเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงทางค่านิยม เจตคติและวัฒนธรรมในสังคมทุกระดับ อย่างไรก็ตาม การถ่ายทอดความรู้ เจตคติและค่านิยมตลอดจนวัฒนธรรมทางสังคมที่เกิดขึ้น ได้ถูกดำเนินการโดยสถาบันและหน่วยงานทางการศึกษาหรือองค์การต่างๆโดยแนวทางและยุทธวิธีที่แตกต่าง หรืออาจกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่า บรรดากิจกรรมต่างๆที่จัดขึ้นเพื่อที่จะช่วยให้การดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องของการจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพหรือให้ผลผลิตคือ นักเรียน นักศึกษามีคุณภาพ จำเป็นที่จะต้องอาศัยศาสตร์และศิลป์ของผู้บริหารและผู้ร่วมงานที่มีความรู้ ความสามารถที่จะจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์โดยอาศัยหลักการทฤษฎีทางการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเหมาะสมกับกิจกรรมและสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ความสามารถคิดเป็นทำเป็น และแก้ปัญหาเป็นคนที่ได้รับการศึกษาอบรมมาอย่างดีแล้วย่อมเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติและสังคมให้มีความเจริญก้าวหน้ามีความมั่นคงของเศรษฐกิจสังคมมีความสุข ประชาชนมีความเป็นอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์สมดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชที่พระราชทานแก่คณะครูนักเรียนที่เข้ารับรางวัลพระราชทานศาลาดุสิตาลัย (กรมวิชาการ, 2544) ตอนหนึ่งว่า “การศึกษาเป็นปัจจัยในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิดความประพฤติและคุณธรรมของบุคคล” การศึกษาที่ทุกคนยอมรับว่า มีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรของประเทศชาติคือการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับงานวิชาการและเป็นงานหลักของสถานศึกษา จำเป็นจะต้องคำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญต้องจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนตามที่สังคมและชุมชนต้องการ โรงเรียนในฐานะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา จึงมีภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และคุณภาพตามที่

โรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชนต้องการ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองและชุมชนในการส่งบุตรหลานเข้าเรียน การจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพ จำเป็นที่ต้องมีแนวปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ที่ถูกต้องและเป็นระบบ ดังที่กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 34) ได้กำหนดขอบข่ายของงานโรงเรียน ออกเป็น 4 ฝ่าย คือ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคลากรและงานบริหารทั่วไป

งานวิชาการเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษาทุกแห่ง ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องให้ความสนใจและสนับสนุนงานด้านวิชาการเป็นพิเศษ เนื่องจากผลสำเร็จของงานวิชาการเป็นสิ่งที่ช่วยยืนยันความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นอันดับต้นๆ และงานวิชาการเป็นงานที่จะต้องสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับบุคลากรหลายฝ่ายหลายด้านในโรงเรียน การที่ต้องพัฒนาบุคลากรให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจจากบุคลากรทุกท่านเป็นอย่างดีทั้งงานวิชาการมีขอบข่ายงาน หลายด้าน เชื่อมโยงและข้องเกี่ยวกับกับงานฝ่ายอื่นๆ ตลอดเวลา จำเป็นที่จะต้องมีการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถตอบสนองกับความต้องการในด้านต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และแม่นยำนอกจากนี้ มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้ชัดเจนจากผลงานวิชาการเป็นสำคัญ เนื่องจากงานวิชาการนั้นเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากร การใช้สื่อเทคโนโลยีและการวัดผลประเมินผล ซึ่งเป็นงานหลักที่จะช่วยในการยกระดับคุณภาพของสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหรือด้านการประกันคุณภาพของสถานศึกษารวมถึงการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ในการประเมินระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)

สภาพปัจจุบันโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 มีสถานศึกษากระจายอยู่ใน 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอนครไทย จำนวน 20 โรงเรียน อำเภอชาติตระการ จำนวน 15 โรงเรียน อำเภอพรหมพิราม จำนวน 24 โรงเรียน อำเภอวัดโบสถ์ จำนวน 12 โรงเรียน รวมทั้งสิ้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำนวน 71 โรงเรียน จากรายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2556 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในภาพรวมค่าเฉลี่ยลดลงจากปีการศึกษาที่ผ่านมา โดยเฉพาะในรายวิชาของกลุ่มสาระ ทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นรายวิชาหลักที่สำคัญในการเรียนการสอนหรือการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และจำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน (ติด 0, ร, ม.ส.) ในปี 2556 เพิ่มมากขึ้นกว่าปี 2555 และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น

โดยตลอด อีกด้านหนึ่งจากผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) และจากรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน (N.T.) ปีการศึกษา 2556 (เอกสารลำดับที่ 3 / 2557 หน้า 38-39) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นั้นพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีผลการประเมินรวมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านภาษา ด้านคำนวณ และด้านเหตุผล ทุกรายวิชาที่ทำการสอบมีค่าคะแนนเฉลี่ยรายวิชาและค่าคะแนนเฉลี่ยรวม ต่ำกว่าผลการเรียนเฉลี่ยระดับชาติ และได้ระดับคะแนนต่ำกว่าครึ่งเกือบทุกรายวิชา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3, 2556) ซึ่งผลคะแนนสอบ O-NET, N.T. ของนักเรียนนี้เป็นการสะท้อนภาพจริงของโรงเรียนในด้านการจัดการศึกษาและยังสะท้อนให้เห็นถึงสภาพการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียนที่ขาดประสิทธิภาพและความสมบูรณ์ที่เพียงพอซึ่งอาจมาจากสาเหตุหลายๆด้านเป็นผลจากการปฏิบัติงานวิชาการเป็นหลัก

จากรายงานผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาตามกลยุทธ์ของ สพฐ. และนโยบายที่เป็นจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ปีการศึกษา 2556 กลยุทธ์ที่มีผลการประเมินต่ำที่สุดคือกลยุทธ์ที่ 1 ด้านการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ซึ่งเป็นการประเมินด้านวิชาการ ตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถทางเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น นักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ขาดความพร้อมด้านครอบครัว และส่วนหนึ่งเป็นนักเรียนชาวเขาเผ่าม้ง ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เนื่องจากปัจจัยด้านครูผู้สอน มีภาระงานมาก ไม่พัฒนาสื่อการเรียนการสอน การทำวิจัย การพัฒนานวัตกรรม ขาดการนิเทศกำกับติดตามงานต่างๆของฝ่ายวิชาการ และส่วนใหญ่เป็นครูบรรจุใหม่ยังขาดประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน มีอัตราการโยกย้ายสูง ใช้การเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม แต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากครूमักปล่อยให้ นักเรียนเรียนโดยลำพังกับโทรทัศน์ ทำให้ครูไม่ทราบปัญหาและไม่ได้ช่วยเหลือนักเรียนเพิ่มเติมหลังเรียน ครูไม่ได้ทำบันทึกหลังการสอน เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาและพัฒนา นักเรียน ในด้านสื่อเทคโนโลยี โรงเรียนยังขาดเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนหลายโรงเรียนที่ไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน สภาพพื้นที่ของโรงเรียนที่ห่างไกลทุรกันดารทำให้มีปัญหาด้านสัญญาณอินเทอร์เน็ต ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานวิชาการในด้านต่างๆเพื่อจะได้ทราบถึงสภาพการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนและสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาคุณภาพของการจัด

การเรียนการสอนของสถานศึกษาในด้านต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3, 2556, หน้า 99)

การจัดการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ได้ให้ความสำคัญแก่งานวิชาการและสภาพปัญหาการ ปฏิบัติงานวิชาการ อย่างเต็มที่ จึงควรได้รับการแก้ไข และปรับปรุงต่อไป ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะ เป็นบุคลากรทางการศึกษาจึงมีความสนใจที่จะ ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ว่าอยู่ในระดับใดและเพื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงาน วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการ ปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาและ การปรับปรุงสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในแต่ละด้านและยังใช้เป็นแนวทางในการวางแผนใน ระยะสั้นและระยะยาว ว่าควรเร่งรัดในการพัฒนาหรือส่งเสริมงานวิชาการในด้านใดก่อน และ ยังช่วยกำหนดทิศทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน นอกจากนี้ ยังเป็นการช่วย ยกกระดับคุณภาพงานทางด้านวิชาการอันจะส่งผลไปสู่ผู้เรียนในการยกระดับคุณภาพทางด้าน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นในโอกาสต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าเรื่อง สภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 มีความสำคัญ และมีประโยชน์ดังนี้

1. ทำให้ทราบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูในการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษา
2. ทำให้ได้นำผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษาโดยจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน มาเป็นแนวทาง วางแผน ปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา
3. ใช้เป็นแนวทางในการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านอื่นๆ

ขอบเขตของของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นเชิงสำรวจมุ่งศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยมีการดำเนินการ 5 ด้านดังนี้

- 1.1 ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร
- 1.2 ด้านแผนจัดการเรียนรู้
- 1.3 ด้านการนิเทศการสอน
- 1.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน
- 1.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 71 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 71 คน และครูผู้สอนจำนวน 932 คน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้นจำนวน 1,003 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 63 คนและครูผู้สอนจำนวน 274 คนรวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 337 คนโดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบค่าจากตารางเครจซี่มอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยคำนวณเป็นสัดส่วนผู้บริหารและครูผู้สอนเป็นครูที่อยู่โรงเรียนเดียวกันกับที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 63 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1. **ตัวแปรต้น** ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

3.1.2 ครูผู้สอน

3.2. **ตัวแปรตาม** ได้แก่ สภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ใน 5 ด้าน

3.2.1. ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

3.2.2 ด้านแผนจัดการเรียนรู้

3.2.3 ด้านการนิเทศการสอน

3.2.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน

3.2.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

สภาพ หมายถึง ลักษณะที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ที่เปิดสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-มัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3

ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติงานสายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3

การปฏิบัติงานวิชาการ หมายถึง สภาพการดำเนินงานทุกชนิดของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการทั้ง 5 ด้านคือ ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ด้านแผนจัดการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านวัดและประเมินผล ดังนี้

1. **ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร** หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ จุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำวิเคราะห์ หลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรเหมาะสมกับสถานศึกษาและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึก

คิด วิเคราะห์ ฝึกการค้นคว้าด้วยตนเองและได้ลงมือปฏิบัติจริง ส่งเสริม สนับสนุนการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายและเพียงพอ จัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และ ดำเนินการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

2. ด้านแผนจัดการเรียนรู้ หมายถึง การวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดจากหลักสูตรแกนกลาง มีการประชุมวางแผนร่วมกันเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วยจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา วิธีการจัดกิจกรรม สื่อการเรียนการสอนและการประเมินผล มีการจัดหาสื่อและวัสดุอุปกรณ์เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดหา แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ติดตาม ประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้งหรือทุกภาคเรียน

3. ด้านการนิเทศการสอน หมายถึง กระบวนการจัดการภายในสถานศึกษา ซึ่ง บุคลากรให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ แนะนำซึ่งกันและกันในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและ การจัดทำเอกสารทางวิชาการ มีคณะกรรมการในสถานศึกษาดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา คือมีการจัดทำแผนการ นิเทศ จัดทำปฏิทินการนิเทศ ดำเนินการนิเทศตามปฏิทิน มีการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบปัญหา ส่งเสริม พัฒนาบุคลากร ศึกษาดูงาน เข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่อง จัดผลงานเพื่อพัฒนาวิชาชีพ ของตนให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ ตลอดจนมีการแจ้งผลและประเมินผลกระบวนการนิเทศภายใน สถานศึกษาเพื่อการพัฒนาปรับปรุงให้มีคุณภาพ

4. ด้านสื่อการเรียนการสอน หมายถึง พัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการ เลือกลงใช้สื่อการเรียนการสอน การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ผลิตสื่อให้เพียงพอและตรงจุดประสงค์ เนื้อหา ทุกกลุ่มประสบการณ์ มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ให้บริการนำสื่อ ส่งเสริมสนับสนุนการผลิตสื่อที่ หลากหลายมีความจำเป็นและเหมาะสม จากวัสดุท้องถิ่น จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการ ผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน มีการใช้แหล่งเรียนรู้และวัสดุท้องถิ่นในชุมชนเป็นสื่อ มีการจัดหาสื่อ ประกอบการเรียนการสอนได้ครบถ้วนทุกรายวิชาตามหลักสูตร มีการส่งเสริมให้ใช้ห้องสมุดและ สื่อไอทีในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนมีการเก็บและบำรุงรักษาสื่อทุกประเภทอย่างเป็น ระบบ และ ประเมินผลการใช้สื่อเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ

5 ด้านการวัดผลและประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการทดสอบและ ตัดสินผลการเรียนรู้ ได้แก่ การประชุมชี้แจง กฎระเบียบ วิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนตาม หลักสูตร . มีการวางแผนดำเนินการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ส่งเสริมการ

วัดผลและประเมินผลนักเรียนตามสภาพจริง สร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลตรงจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนจัดการเรียนรู้ มีการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการหลากหลายเพื่อปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผล การพัฒนาเครื่องมือและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน การจัดระบบการเก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การรายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 หมายถึง พื้นที่การบริการทางการศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสที่อยู่เขต อำเภอนครไทย อำเภอชาติตระการ อำเภอพรหมพิราม และอำเภอวัดโบสถ์

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. หลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับงานวิชาการ
 - 1.1 ความหมายของการปฏิบัติงานวิชาการ
 - 1.2 ความสำคัญของการปฏิบัติงานวิชาการ
 - 1.3 ขอบข่ายของการปฏิบัติงานวิชาการ
2. การบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาส
 - 2.1 ความเป็นมาของโรงเรียนขยายโอกาส
 - 2.2 นโยบายของโรงเรียนขยายโอกาส
 - 2.3 สภาพปัจจุบันและปัญหาโรงเรียนขยายโอกาส
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. หลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับงานวิชาการ

1.1 ความหมายของงานวิชาการ

งานวิชาการถือเป็นงานหลักและเป็นงานสำคัญที่สุดของโรงเรียนที่ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนต้องให้ความสนใจใฝ่ลึกมากกว่างานอื่น ๆ ได้มีนักการศึกษาหลายท่านให้ความหมายของงานวิชาการไว้ดังนี้

ปฏิญญา สาร (2548) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการของโรงเรียนว่าหมายถึงกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ บันลือ พุกชะวัน (2537, หน้า 57) ที่กล่าวว่างานวิชาการ คืองานการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน สร้างนักเรียนให้มีความสามารถตามจุดหมายของหลักสูตร และตรงกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541 ข) ที่ได้ให้

ความหมายของงานวิชาการว่า หมายถึง งานการบริหาร ปรับปรุง พัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการเรียน การสอนให้บังเกิดผลดีสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ส่วน องค์การ อินทรมพรรย (อ้างอิงในอำภา บุญช่วย, 2537, หน้า 1) ได้กล่าวว่างาน วิชาการในโรงเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน ตลอดจน การอบรมศีลธรรมจรรยา และความประพฤติของนักเรียน เพื่อให้เป็นคนดีมีความรู้ ความสามารถ พอที่จะนำมาหาเลี้ยงได้ มีความสุขความพอใจตามมาตรฐาน และสภาพความเป็นอยู่ และ ช่วยเหลือเผื่อแผ่เพื่อนบ้านและสังคมตามสมควร ส่วนการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหาร กิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมี ประสิทธิภาพมากที่สุดขณะ

รุจิรุ ภูสาระ และจันทราณี สงวนนาม (2545, หน้า 56) ได้สรุปว่า การปฏิบัติงานวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการ สอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งตรงกับแนวคิดของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 ก) ที่ได้ให้ความหมายของงานวิชาการว่าเป็นการจัดกิจกรรมทุกสิ่ง ทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิด ประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

สำหรับ กมล ภูประเสริฐ (2544, หน้า 6) ได้กล่าวถึงการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนว่า หมายถึง การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจ ของสถานศึกษา โดยจะต้องมีการวางแผนในการพัฒนาหรือการวางแผนในเชิงกลยุทธ์ เพื่อกำ นำแผนไปปฏิบัติและท้ายสุดต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน

นอกจากนี้ แรมเซเยอร์ และคณะ (อ้างอิงในจักรกฤษ วิชา, 2548, หน้า 3) สรุปได้ว่า การปฏิบัติงานวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนในสถานศึกษา งานวิชาการในโรงเรียนถือว่าเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะงานวิชาการเป็นสิ่งที่ช่วย เสริมสร้าง สติปัญญา ความรู้ เพื่อเป็นพื้นฐานให้นักเรียนได้รู้จัก พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ งานวิชาการในโรงเรียนได้แก่ งานเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรการเรียนการ สอนการจัดอุปกรณ์ การประเมินผลและการวิจัย

สรุปความหมายของการปฏิบัติงานวิชาการ หมายถึง สภาพการดำเนินงานทุกชนิดของ สถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการทั้ง 5 ด้านคือ ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ด้านแผน จัดการเรียนรู้อ ด้านการนิเทศการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านวัดและประเมินผล

1.2 ความสำคัญของงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนต้องใช้เวลาในการปฏิบัติให้มากกว่างานด้านอื่น ๆ ดังที่มีนักการศึกษาหลายท่านกล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการไว้ ดังนี้

กิติมา ปรีดีดิถลก (2532, หน้า 55) ได้กล่าวว่าการปฏิบัติงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างมากต่อหน่วยงานการศึกษาหรือโรงเรียน และเปรียบเสมือนเป็นหัวใจของโรงเรียน จุดมุ่งหมายของงานวิชาการก็คือ การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรมและมีคุณสมบัติที่ต้องการ งานวิชาการจึงเป็นงานที่รับผิดชอบต่อคุณภาพของพลเมืองและความมั่นคงของชาติ และ อัมภา บุญช่วย (2537, หน้า 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการปฏิบัติงานวิชาการว่า โดยทั่วไปงานในโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนมักจะแยกออกเป็น 4 งาน ในบางโรงเรียนจะแยกย่อยมากหรือน้อยกว่านี้ก็ขึ้นอยู่กับปริมาณของนักเรียน งานวิชาการเป็นหัวใจ หรือเป็นงานหลักของโรงเรียน ส่วนงานด้านบุคลากร ธุรการ กิจกรรมนักเรียน และงานอื่น ๆ เป็นงานที่มาสนับสนุนงานวิชาการให้มีคุณภาพ ดังนั้นงานวิชาการจึงมิใช่เพียงให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ทำเลขเก่งเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข งานวิชาการยังเน้นถึงการออกไปประกอบอาชีพได้ และเป็นงานที่รับผิดชอบต่อคุณภาพของพลเมืองที่จะออกไปช่วยพัฒนาประเทศในอนาคตด้วย เมื่องานวิชาการเป็นงานที่สำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องใช้เวลาในการบริหารให้มากกว่างานอื่นด้วย

สำหรับ อุทัย บุญประเสริฐ (2540, หน้า 25) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่าเป็นงานหลัก มีลักษณะคล้ายส่วนที่เป็นร่างกายของคน หรือของเด็ก เป็นส่วนที่ใหญ่ที่สุดของระบบ เป็นงานที่เป็นหัวใจของโรงเรียน และมีหลักสูตรเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการที่ใช้กำกับการจัดระบบการทำงานของโรงเรียนให้ตอบสนองและสนับสนุนการทำงานของงานวิชาการของโรงเรียนให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ให้ได้คนดี เป็นคนที่สมบูรณ์ขณะเดียวกัน

จันทรานี สงวนนาม (2545, หน้า 143) ได้กล่าวว่าการปฏิบัติงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารโรงเรียนและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกันแต่ก็เป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการบริหาร จะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 2) ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานสำคัญสำหรับผู้บริหารโรงเรียน เนื่องจากการบริหารงานวิชาการ

เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดหมายหลักของโรงเรียน อีกทั้งเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร

สรุปได้ว่า การปฏิบัติงานวิชาการมีความสำคัญที่สุดของโรงเรียน เป็นตัวกำหนดชี้วัดคุณภาพมาตรฐานของผู้เรียนและโรงเรียน เป็นหัวใจหลักของการบริหาร เพื่อสู่ความสำเร็จและความเป็นเลิศ ฉะนั้นผู้บริหารจึงต้องให้ความสำคัญมากกว่าการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ

1.3 ขอบข่ายของงานวิชาการ

ความสำเร็จของโรงเรียนอยู่ที่การปฏิบัติงานวิชาการ ซึ่งงานวิชาการมีขอบข่ายกว้างขวาง ซึ่งมีผู้แบ่งขอบเขตของงานวิชาการไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2532 , หน้า 53) ได้จัดทำโครงการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนเอกชน โดยจัดสัมมนาวิชาการให้ครูและผู้บริหารได้ระบุนโยบายของงานวิชาการ ไว้ดังนี้คือ หลักสูตร การจัดการเรียนการสอนรายวิชา การวัดผลและประเมินผล การผลิตและการใช้สื่อ การจัดกิจกรรมในหลักสูตรและเสริมหลักสูตร การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

ทางด้าน กมล ศิริบรรณ (2539, หน้า 5 - 6) ได้อธิบายถึงรายละเอียดในขอบข่ายของงานวิชาการแต่ละงานไว้ ดังนี้

1. งานด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ จัดหาหลักสูตร เอกสารหลักสูตรคู่มือการใช้หลักสูตรให้เพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานของครู
2. งานการเรียนการสอน ปรับปรุง พัฒนาระบบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร จัดให้มีการอบรม สาธิต การแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และประสบการณ์กับเพื่อนครูหรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่น ๆ เกี่ยวกับวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ
3. งานสื่อการเรียนการสอน จัดให้มีอุปกรณ์การเรียนการสอนตามหลักสูตรกำหนด ให้ครบถ้วนทุกกลุ่มประสบการณ์ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้อุปกรณ์การสอนให้ตรงกับจุดประสงค์ เนื้อหาและกิจกรรม นอกจากนี้อาจเลือกใช้สื่อที่อยู่รอบตัวมาใช้ประโยชน์ เช่นวิทยุโรงเรียนเป็นต้น
4. งานวัดผลและประเมินผล จัดให้มีการวัดผลและประเมินผลให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ปรับปรุงการสร้างเครื่องมือวัดผลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จัดทำธนาคารข้อสอบมีการตรวจสอบการจัดทำสมุดประจำชั้น สมุดประจำตัวนักเรียนของครูทุกคนให้ถูกต้องเรียบร้อยและเป็นปัจจุบันเสมอ

5. งานห้องสมุด จัดทำและจัดหาเอกสาร หนังสือ สำหรับค้นคว้าหาความรู้ สำหรับครู และนักเรียนให้เพียงพอ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ช่วยให้ครูและนักเรียนมีความรู้กว้างขวางและทันสมัยอยู่เสมอ

6. งานนิเทศการศึกษา จัดให้มีการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

7. งานด้านวางแผนและกำหนดวิธีการดำเนินการ การกำหนดให้มีการวางแผน ปฏิบัติงานวิชาการล่วงหน้าอย่างมีขั้นตอน ให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการ ปฏิบัติงานกำหนดหน้าที่และขอบเขตในการปฏิบัติงานและประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน

8. งานส่งเสริมการสอน จัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีส่วนส่งเสริมการเรียนการสอน เช่น กิจกรรม ส่งเสริมการอ่าน แข่งขันตอบปัญหา การแสดงละคร ดนตรี กีฬา ตลอดจนเรื่องการสอนซ่อมเสริม

9. งานประชุมวิชาการ จัดให้มีการประชุมครูในโอกาสต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการ แลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ ตลอดจนประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อนำมา พัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

ส่วน อุทัย บุญประเสริฐ (2540, หน้า 36) ได้กล่าวถึง งานวิชาการของโรงเรียนว่าเป็นงาน ที่มีขอบข่ายครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้ คือ

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน
2. การสอนและการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับหลักการและจุดหมายของ หลักสูตร กับเรื่องการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน
3. กิจกรรมนักเรียนและการบริหารกิจกรรมนักเรียน ให้ตอบสนองและเสริมสร้างหลักสูตร ให้เป็นที่สมบูรณ์ ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตร
4. สื่อการเรียนการสอนและกิจการห้องสมุดเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตร โดยตรง เพื่อเสริมพัฒนาการของนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตร กับเรื่องห้องสมุดและเสริมความทันสมัยทางวิชาการแก่ครูโดยตรง
5. การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ตาม จุดหมายและหลักการของหลักสูตรกับการประเมินมาตรฐานคุณภาพทางวิชาการของโรงเรียน
6. การนิเทศการศึกษาและการพัฒนาวิชาชีพสำหรับบุคลากรครูและบุคลากรทาง วิชาการของโรงเรียน

ในปีเดียวกัน อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2540, หน้า 175) ได้แบ่งงานวิชาการออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. งานการสอนและกิจกรรมนักเรียน เช่น การจัดการเรียน จัดตารางเรียนจัดครู เข้าสอน จัดกลุ่มการเรียน จัดสอนซ่อมเสริม และจัดกิจกรรมนักเรียน

2. งานการวัดและประเมินผล ได้แก่ การวางแผนวัดผลระหว่างภาคและปลายภาค การดำเนินการให้มีการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม การจัดทำแบบทดสอบ เก็บข้อมูลสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานวิชาการโดยส่วนรวมด้วย

3. งานเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ การพิจารณาแบบเรียน ชนิดและปริมาณของอุปกรณ์ประจำหมวดวิชา คู่มือครู หนังสือประกอบการสอนและประกอบการเรียน ดำเนินการให้มีการจัดทำโครงการสอนเอกสารประกอบบทเรียน

4. งานส่งเสริมวิชาการ ได้แก่ ห้องสมุด ห้องโสตทัศนอุปกรณ์ ห้องเรียนประจำวิชาและห้องบริการทางวิชาการ

ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (อ้างอิงใน รุจิรุ ภู่อาระ และ จันทธานี สงวนนาม, 2545, หน้า 58) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาไว้ 5 ประการดังนี้

1. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร
2. การจัดการเรียนการสอน
3. การนิเทศภายใน
4. การวัดและประเมินผลการศึกษา
5. การประกันคุณภาพการศึกษา

จะเห็นได้ว่าขอบข่ายของงานวิชาการแต่เดิม ไม่มีเรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษา แต่ในปัจจุบันเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (2542, หน้า 28) หมวด 6 ว่าด้วยเรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาทั้งคุณภาพภายในและคุณภาพภายนอกเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง อีกประการหนึ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติได้ตามแนวทางของการปฏิรูปการศึกษา นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนได้รวมถึงเรื่องของสื่อการเรียนการสอน การสอนซ่อมเสริม และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเข้าไว้ด้วย โดยเฉพาะการสอนซ่อมเสริมในปัจจุบัน มักจะใช้วิธี การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาของผู้เรียนแทนการสอนซ่อมเสริมเพราะเป็นการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

นอกจากนี้ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 3) ได้กล่าวถึงขอบข่ายงานวิชาการของสถานศึกษาว่าประกอบด้วยงานดังนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการเป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการนำเอาหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยเป็นงานที่เกี่ยวกับแผนปฏิบัติงานวิชาการ โครงการสอนและบันทึกการสอน

2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดีต้องประกอบด้วย การจัดทำตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอนการจัดแบบเรียน การปรับปรุงการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการ ความก้าวหน้าของสังคม การฝึกงาน และนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง

3. การจัดบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอนเป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและส่งเสริมการจัดหลักสูตรโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่ การจัดสื่อการเรียนการสอนเป็นเครื่องมือและกิจกรรมให้ครูได้เลือกใช้ในการสอน การจัดห้องสมุดและการนิเทศการสอน

4. การวัดผลและประเมินผลเป็นกระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545) ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจของการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยเฉพาะในด้านการบริหารวิชาการไว้ 8 ภารกิจ (อ้างอิงใน จัทรานี สงวนนาม, 2551, หน้า 150) คือ

1. การหลักสูตรและการใช้หลักสูตร
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน
4. การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
5. การพัฒนาและการใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
8. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 32-37) จึงได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจงานวิชาการของสถานศึกษาไว้ดังนี้ คือ

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5. พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. ส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน
กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 29-30) ได้กำหนดขอบข่าย/ภารกิจงานวิชาการไว้

ดังนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินงานเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร

ท้องถิ่น

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. แผนจัดการเรียนรู้
4. หลักสูตรและการใช้หลักสูตร
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
14. สื่อการเรียนการสอน

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์ขอบข่ายของการปฏิบัติงานวิชาการตามหลักการและทฤษฎีการปฏิบัติงานวิชาการ

ขอบข่ายงานวิชาการ	หลักการ/ทฤษฎี										รวมตัวทั้งหมด
	กระทรวงศึกษาธิการ (2550)	กระทรวงศึกษาธิการ (2546)	กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ	สำนักงานคณะกรรมการ ประถมศึกษาแห่งชาติ (2545)	อมรภา เด็กเริงสินธุ์	ปรีชาพร วงศ์อินทรโรจน์	กมล ศิริบรรณ	ศุภทัย บุญประเสริฐ	สำนักงานปฏิบัติการศึกษา		
การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	✓	-	✓	✓	-	✓	-	-	✓	-	4
การวางแผนงานด้านวิชาการ	✓	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	3
แผนการจัดการเรียนรู้	✓	✓	✓	-	-	✓	✓	✓	-	-	6
หลักสูตรและการใช้หลักสูตร	✓	✓	✓	✓	-	-	✓	✓	✓	-	7
การวัดผลและประเมินผล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9

ตาราง 1 (ต่อ)

ขอบข่ายงานวิชาการ	หลักการ/ทฤษฎี									รวมตัวรวมทั้งหมด
	กระทรวงศึกษาธิการ (2550)	กระทรวงศึกษาธิการ (2546)	กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ	สำนักงานคณะกรรมการ ประถมศึกษาแห่งชาติ (2545)	อมรา เด็กเร่ร่อน	ปรีชาพร วงศ์อนตรโรจน์	กมล ศิริบรรณ	ศุภย์ บุญประเสริฐ	สำนักงานปฏิบัติการศึกษา	
การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	✓	4
การนิเทศการสอน	✓	✓	-	✓	-	✓	✓	✓	-	6
การแนะแนว	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-	2
การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา	✓	✓	✓	✓	-	-	-	-	✓	5
การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทาง วิชาการ	✓	✓	✓	-	-	✓	-	-	✓	5
สื่อการเรียนการสอน	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	-	✓	7

ตาราง 1 (ต่อ)

หลักการ/ทฤษฎี	หลักการ/ทฤษฎี								รวมตัวร่วมทั้งหมด	
	กระทรวงศึกษาธิการ (2550)	กระทรวงศึกษาธิการ (2546)	กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ	สำนักงานคณะกรรมการ	ประถมศึกษาแห่งชาติ (2545)	อมรา เด็กเจ็ดสิทธิ์	ปริยภาพ วงศ์อนตรโรจน์	กมล ศิริบรรณ		บุญประเสริฐ
การบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	1
งานห้องสมุด	-	-	-	-	-	-	✓	-	-	2
การพัฒนาโครงการทางวิชาการ	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	1
การประเมินผลงานทางวิชาการ	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	1
การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	1

จากตารางที่ 1 ผู้ศึกษาได้ทำการสังเคราะห์ขอบข่ายการปฏิบัติงานวิชาการซึ่งผู้ได้ศึกษาได้เลือกขอบข่ายการปฏิบัติงานวิชาการที่มีตัวร่วมตั้งแต่ 6 ตัวขึ้นไปมี 5 ด้านดังนี้

- 1.1 ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร
- 1.2 ด้านแผนจัดการเรียนรู้
- 1.3 ด้านการนิเทศการสอน
- 1.4 ด้านการวัดผลและประเมินผล
- 1.5 ด้านสื่อการเรียนการสอน

จากขอบข่ายงานวิชาการที่ผู้ศึกษาได้ทำการสังเคราะห์ สรุปได้ว่า ขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียนเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังไว้ ของหลักสูตรซึ่งประกอบด้วยงานหลาย ๆ ด้าน อย่างน้อยที่สุดต้องประกอบด้วยงาน 5 ด้าน ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ด้านแผนจัดการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการสอน ด้านวัดและประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอน

1. ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

หลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาระบบการศึกษาของสังคมใดก็ตามจะก้าวหน้าด้วยดีย่อมต้องอาศัยหลักสูตรเป็นพื้นฐานในการดำเนินงาน เพราะหลักสูตรรวมกิจกรรมและประสบการณ์ทั้งหลายของผู้เรียนไว้ด้วยกันทั้งหมด เพื่อเป็นรากฐานของกระบวนการเรียน ผู้บริหารและครูผู้สอนทุกคน ตลอดจนผู้ปกครองควรมีความรู้เรื่องหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งอมรา เล็กเริงสินธุ์ (2540, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า คือ เอกสารที่บรรจุแผนงาน หรือโครงการและเนื้อหากิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะคิดและพฤติกรรมต่าง ๆ อันพึงปรารถนาของสังคมนั้น ๆ อันจะทำให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยที่แผนงานหรือโครงการนั้น ๆ จะต้องมีองค์ประกอบที่สมบูรณ์ คือจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน มีการกำหนดเนื้อหาสาระ ประสบการณ์ที่มีคุณค่าต่อผู้เรียน มีแนวทางการดำเนินงานที่เป็นระบบระเบียบมีการนำแผนงานและโครงการนั้นไปปฏิบัติในสถานบันการศึกษา จนทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจนสามารถวัดผลประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนได้

กรมวิชาการ (2544, หน้า 4-5) ได้ให้ความหมายตรงและกระชับเข้ามาว่า หลักสูตรคือข้อกำหนดแผนการเรียนการสอนอันเป็นส่วนรวมของประเทศ เพื่อนำไปสู่ ความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งหลักสูตรประกอบด้วย จุดหมาย หลักการ โครงสร้าง จุดประสงค์การเรียน เนื้อหา รายวิชา สื่อการสอน วิธีการสอน และการประเมินผล

สำหรับอำนาจ จันทรแป้น (2542, หน้า 21) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่าเป็น ประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้แก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ และพัฒนาตนเองไปใน ทิศทางที่โรงเรียนปรารถนา และจะต้องตอบสนองความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนและ จะสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและสภาพแวดล้อมทางจิตวิทยา ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้สภาพทางการเมือง การปกครอง ตลอดจนสภาพทางด้าน ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยมและคุณธรรม

อนึ่ง อังกร บัวศรี (2542, หน้า 302 – 303) กล่าวว่า หลักสูตร คือ แผนซึ่งได้ออกแบบ จัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมายการจัดเนื้อหา กิจกรรมและมวลงประสบการณ์ ในแต่ละโปรแกรม การศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้ และการนำหลักสูตร ไปใช้นับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตรเพราะนอกจากจะต้องมีการ วางแผนและเตรียมการล่วงหน้าแล้ว ยังจะต้องติดตามผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดด้วย สิ่งที่เป็นอันดับแรกที่คุณจะพัฒนาหลักสูตรจะต้องกระทำก็คือ การดำเนินการเพื่อ หน่วยงานต้นสังกัดอนุมัติให้นำหลักสูตรไปใช้ได้เสียก่อน การเตรียมการและการบริหารหลักสูตร เมื่อได้แก้ไขปรับปรุงหลักสูตรรวมทั้ง วัสดุหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ อาคารสถานที่ห้องปฏิบัติอื่น ๆ ที่เพียงพอแล้ว งานขั้นต่อไป ก็คือ การนำหลักสูตรไปใช้ใน โรงเรียนอย่างแพร่หลาย ในเรื่องนี้มีสิ่งที่จะต้องทำอยู่ 4 เรื่อง การวางแผนนำหลักสูตรไปใช้เข้าแทนที่ หลักสูตรเดิม การเตรียมการก่อนนำหลักสูตรไปใช้การตรวจสอบความพร้อม และ งานการ ใช้หลักสูตร

ส่วน สตีเฟน (Stephens อ้างอิงใน นพเก้า ณ พัทลุง, 2547, หน้า 4) ได้กล่าวไว้ว่า หลักสูตร คือ กรอบในการเรียนรู้ การใช้แหล่งการเรียนรู้และวิธีการสอนที่สนับสนุนผู้เรียนให้บรรลุ ถึงมาตรฐานของรัฐหรือชาติ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและจุดประสงค์ที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง ที่ผู้สอนวางไว้ในขณะเดียวกันยังให้ความสำคัญต่อความสามารถของแต่ละบุคคล

ขณะที่ โอลิวา (Oliva อ้างอิงใน รุจิร ภูสาระ, 2545, หน้า 3) ได้นำคำนิยามต่าง ๆ ของหลักสูตรมาสรุปไว้ดังนี้ หลักสูตร คือ สิ่งที่ใช้สอนในโรงเรียน ชุดวิชาเรียนเนื้อหา โปรแกรมการ เรียนชุดของสิ่งที่ใช้ในการเรียนการสอน ลำดับของกระบวนการวิชา จุดประสงค์ที่นำไปปฏิบัติ กระบวนวิชาที่ศึกษา สิ่งดำเนินการในโรงเรียนรวมทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การแนะแนวและการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สิ่งสอนทั้งภายใน และภายนอกที่โรงเรียน เป็นผู้จัดทุกสิ่งกำหนดขึ้นโดยบุคคลในโรงเรียน ลำดับของกิจกรรมในโรงเรียนที่ดำเนินการโดย ผู้เรียนประสบการณ์ของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งเกิดจากระบบการจัดการของโรงเรียน

ในปีเดียวกันวัฒนาพร ระวังทุกข์ (2545, หน้า 2) ได้ให้คำจำกัดความว่า หลักสูตรคือแผนหรือแนวทาง หรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถโดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสม ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ ศึกษา ค้นคว้า นำความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม และโลกอย่างมีความสุข

ดังนั้น หลักสูตรสถานศึกษาประกอบด้วยการเรียนรู้ประสบการณ์อื่น ๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ทั้งรายวิชาที่เป็นพื้นฐานและรายวิชาที่ต้องการเรียนเพิ่มเติม เป็นรายปีหรือรายภาค จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละปีหรือภาคและกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำหรับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 ก, หน้า 25) ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า

1. หลักสูตรเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎี หลักการและการนำไปใช้ในการจัดการเรียนตามความมุ่งหมายไว้

2. หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษา โดยมีปัจจัยนำเข้า (Input) เช่น ครู นักเรียน อุปกรณ์ อาคารสถานที่ กระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดการกิจกรรม การเรียนการสอนผลผลิต (Output) คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสำเร็จทางการศึกษา

3. หลักสูตรเป็นแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งประสงค์จะอบรม ฝึกฝนผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

ขณะที่นุชนาถ ธาตุทอง (2546, หน้า 3 - 5) ได้สรุปว่า หลักสูตรมาจากคำในภาษาอังกฤษว่า “Curriculum” ซึ่งมาจากคำในภาษาละตินว่า “Currere” แปลว่า “ทางวิ่ง” หรือ “ลู่ที่นักวิ่งวิ่งเข้าสู่เส้นชัย” ในความหมายของหลักสูตรตามช่วงเวลาต่าง ๆ พบว่า หลักสูตร คือ การบูรณาการศิลปะการเรียนรู้ และมวลประสบการณ์ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งสามารถนำไปสู่การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามสิ่งที่สังคมคาดหวัง และมีการกำหนดแผนงานไว้ล่วงหน้าโดยสามารถปรับปรุง พัฒนา ให้เอื้อประโยชน์ต่อผู้เรียนได้มีความรู้ความสามารถสูงสุดตามศักยภาพของแต่ละบุคคล หลักสูตรจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาคนในสังคมให้มีคุณลักษณะที่สังคมคาดหวังหลักสูตรเป็นเครื่องมือที่จะทำให้การจัดการศึกษามุ่งผลตามจุดหมายที่กำหนดไว้โดย หลักสูตรมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความเจริญขององคกรบุคคลสามารถปลูกฝังพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม วางรากฐานความคิดที่เป็นการสนับสนุนและสอดคล้องกับสภาพสังคมเศรษฐกิจการเมืองการปกครอง เพื่อให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีสังคม

สามารถทำให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถความสนใจ ความถนัด ที่แท้จริงของตนเอง และพัฒนาได้
 เติบโตตามศักยภาพนอกจากนี้ยังเป็น โครงการ แผนงาน ข้อกำหนด ที่ชี้แนะให้ผู้บริหารการศึกษา
 ครู – อาจารย์และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง นำไปดำเนินงานสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ และ
 มีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องมีองค์ประกอบอยู่ 4 ประการ (Herrick and Tyler อ้างอิงใน นุชนาด
 ธาตุทอง, 2546, หน้า 5) คือ

1. จุดประสงค์
2. เนื้อหาวิชา
3. วิธีการจัด
4. การประเมินผล

นอกจากนี้ วิชัย วงศ์ใหญ่ (อ้างอิงใน นภเนตร ธรรมบวร, 2549, หน้า 35)
 ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า เป็นประสบการณ์ทั้งหมดที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้ และ
 พัฒนาตนเองไปในทิศทางที่โรงเรียนปรารถนา และได้แบ่งหลักสูตรเป็น 3 ระดับ ด้วยกัน คือ

1. หลักสูตรระดับชาติหรือหลักสูตรแม่บท คือ หลักสูตรแกนกลางที่เขียนไว้อย่างกว้าง ๆ
 และบรรจุสาระที่จำเป็นที่ทุกคนในประเทศจะต้องเรียนรู้เหมือนกัน เพื่อเสริมสร้างความเป็น
 เอกลักษณะของชาติไว้
2. หลักสูตรระดับท้องถิ่น คือ การนำเอาหลักสูตรแม่บทมาปรับใช้ให้เหมาะกับ
 สภาพความเป็นอยู่ของแต่ละท้องถิ่น โดยจัดเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องและ
 สัมพันธ์กับท้องถิ่น รวมตลอดถึงสามารถนำไปใช้ในชีวิตรจริงได้
3. หลักสูตรระดับห้องเรียน การนำเอาหลักสูตรระดับชาติหรือหลักสูตรแม่บทและ
 หลักสูตรท้องถิ่นมาปรับใช้ให้เหมาะสมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้ โดยครูผู้สอน
 เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร

จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง แผนหรือแนวทาง ในการจัด
 ประสบการณ์ทั้งหมดที่สถานศึกษาจัดให้นักเรียนทั้งประสบการณ์ในห้องเรียน และนอกห้องเรียน
 ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ เจตคติ และทักษะที่สำคัญแก่ชีวิตเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาไปตาม
 จุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้

การใช้หลักสูตร

ในการใช้หลักสูตรเพื่อให้การจัดการศึกษابรรลุจุดมุ่งหมายอย่างแท้จริงนั้นมีความ
 จำเป็นอย่างยิ่งที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและนำไปใช้ในการดำเนินงาน
 อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับผู้เรียนให้มากที่สุด ทั้งนี้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

อำนาจ จันทรแป้น (2532, หน้า 7) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้จะสำเร็จลุล่วงไปได้ ต้องอาศัยส่วนประกอบใหญ่ 3 ประการ คือ ตัวครูซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงที่จะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ และเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นในการที่จะปรับปรุงการสอนของตน ผู้บริหารซึ่งจะเกี่ยวข้องในการให้การสนับสนุนช่วยเหลือนิเทศและแผนงานที่ได้มีการออกแบบอย่างมีระบบ รวมทั้งแผนงานนั้นจะต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของท้องถิ่น

ส่วน อำภา บุญช่วย (2537, หน้า 20) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง กระบวนการ การจัดกิจกรรม และประสบการณ์เรียนรู้ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ในการเลือกและการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้น จะต้องรู้ว่าอะไรจะต้องจัดให้กับผู้เรียน และอะไรที่จัดแทนกันได้บ้าง ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วงเวลาเรียน ความสนใจวิชาที่เรียน ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนจึงต้องคำนึงถึงผู้เรียน และควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม ลงมือกระทำเอง แสวงหาคำตอบด้วยตนเอง กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ ดังกล่าว ควรมีลักษณะดังนี้ คือ ช่วยให้ผู้บรรลุจุดมุ่งหมาย ทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดี ผู้เรียนสามารถทำได้ และก่อให้เกิดประโยชน์หลายด้าน ซึ่งการที่จะนำหลักสูตรไปใช้นั้น ผู้ใช้จำเป็นต้องศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรก่อนนำไปใช้ ดังมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์คำอธิบายหลักสูตร

ขั้นที่ 2 จำแนกผลการวิเคราะห์คำอธิบายหลักสูตร

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์จุดประสงค์ เนื้อหา/กิจกรรม และคาบเวลาจากคำอธิบายหลักสูตร

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา/กิจกรรม และคาบเวลา โดยละเอียด เพื่อนำไปเขียนแผนการสอน

สำหรับจิตทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539, หน้า 11) ได้กล่าวถึง การใช้หลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรเป็นเครื่องชี้แนวทางในการจัดความรู้และประสบการณ์แก่ผู้เรียน ซึ่งครูจะต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มุ่งสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน หลักสูตรจึงเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา

ในทำนองเดียวกัน สัจด์ อุทรานันท์ (อ้างอิงใน อมรา เล็กเริงสินธุ์, 2540, หน้า 139) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนของนำหลักสูตรไปสู่การเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งเกี่ยวกับการจัดหาเอกสารประกอบหลักสูตร นอกจากนี้ นักการศึกษาและนักพัฒนาหลักสูตรผู้นี้ ได้กล่าวถึงความสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ว่า ขั้นตอนของการใช้หลักสูตรเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญยิ่งในการชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของหลักสูตร ซึ่งนักพัฒนาหลักสูตรทุกคนต่างก็ยอมรับความสำคัญของขั้นตอนการใช้

หลักสูตรว่ามีความสำคัญยิ่งกว่าต่อนอื่นใดทั้งหมด ทั้งนี้ก็เพราะว่าถึงแม้หลักสูตรจะสร้างไว้ดีเพียงใดก็ตามยังไม่สามารถจะกล่าวได้ว่า หลักสูตรจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ ถ้าหากการนำหลักสูตรไปใช้ดำเนินไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ดีพอ ความล้มเหลวของหลักสูตรก็จะบังเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ซึ่งสอดคล้องกับ นพเก้า ณ พัทลุง (2547, หน้า 47) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้นั้น จะต้องผ่านผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของหลักสูตรโดยตรงเพราะหากหลักสูตรจะสร้างไว้ดีเพียงใดก็ตาม ถ้าหากการนำหลักสูตรไปใช้ดำเนินไปโดยไม่ถูกต้อง หรือไม่ดีพอความล้มเหลวของหลักสูตรก็จะบังเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

การนำหลักสูตรไปใช้ ประกอบด้วยกิจกรรมที่สำคัญคือ การบริหาร การบริหารหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ การสนับสนุน และส่งเสริมการใช้หลักสูตร

ขณะที่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 ก, หน้า 113-114) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการใช้หลักสูตรไว้ดังนี้

1. กำหนดปรัชญา อุดมการณ์ วัตถุประสงค์ และนโยบายของโรงเรียน
2. การศึกษา สำรวจ ปัญหาความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครอง
3. การศึกษา สำรวจ ปัญหาความต้องการและสภาพท้องถิ่น
4. การศึกษา สำรวจ ความถนัดความสามารถเฉพาะของนักเรียน
5. การจัดแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความต้องการและความถนัด ความสามารถ
6. การจัดเลือกสรร พัฒนา จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตร หรือรายวิชาที่สอดคล้องกับสภาพชีวิต อาชีพ เศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น และส่งเสริมความสามารถความถนัดเฉพาะทางของนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ
7. การจัดบริการแนะแนวทางการศึกษาให้นักเรียนรู้จักตนเอง รู้จักสภาพชีวิต เศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อม สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสภาพแวดล้อม
8. การจัดครูอาจารย์และการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูอาจารย์
9. การใช้ทรัพยากรภายนอก คือ ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นเป็นการนำทรัพยากรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนช่วยในการเรียนการสอน
10. การจัดแผนการสอน เนื้อหาสาระ รายละเอียด เทคนิคการสอน อุปกรณ์ สื่อ
11. การเตรียมสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้
12. การทำความเข้าใจและประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง บุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรฉบับปรับปรุง

13. การจัดกิจกรรมเสริม และปัจจัยเกื้อกูลให้เกิดกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาที่ สมบูรณ์ครบวงจร

ขณะเดียวกัน รุจิรี ภูสาระ (2545, หน้า 198) ได้กำหนดภาระหน้าที่ของผู้บริหาร โรงเรียนในการนำหลักสูตรไปใช้ ดังต่อไปนี้

1. การบริหารจัดการห้องสมุด ให้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าที่สำคัญในโรงเรียนโดย จัดหาเอกสารอ้างอิง การใช้วิธีการสืบค้นที่ทันสมัย ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการอ่าน เพื่อสร้าง ให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน รู้จักการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

2. จัดหาแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ภายนอกสถานศึกษา เช่น จัดสื่อธรรมชาติแทนการใช้สื่อ อุปกรณ์ราคาแพง รวมทั้งจัดหาภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยจัดเป็นทำเนียบเพื่อช่วยให้ครูได้มีโอกาสใช้ บุคลากรเหล่านี้เสริมสร้างความรู้ในสภาพจริงของท้องถิ่น

3. จัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนให้สวยงามสะอาด น่าอยู่ ปลอดภัย และปราศจากอบายมุข

4. จัดให้มีการประชุมกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองเป็นประจำเพื่อรับ ฟังความคิดเห็น ผลการใช้หลักสูตร คือ พฤติกรรมและการปฏิบัติของนักเรียนที่เปลี่ยนแปลงไปจาก การใช้หลักสูตร

5. จัดให้มีอาคารสถานที่ ห้องเรียนเฉพาะเท่าที่จะมีโอกาสจัดได้ เพื่อสนับสนุนการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่ยืดหยุ่นเป็นสำคัญ

6. จัดทำและจัดหาสื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอนให้เหมาะสมตามที่หลักสูตรกำหนด

7. จัดสรรงบประมาณ โดยคำนึงถึงการใช้หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญ

8. จัดโครงการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนตั้งแต่ครู นักเรียน เจ้าหน้าที่ นักการภารโรง จากความหมายข้างต้น พอสรุปได้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การที่ผู้บริหาร ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาภายในโรงเรียน นำเอาโครงการของหลักสูตรที่เป็นรูปเล่มไปปฏิบัติ ให้เกิดผลซึ่งได้แก่ การตีความต่างๆ ที่มีอยู่ในหลักสูตรต้องจัดเตรียมให้พอเพียงสำหรับคู่มือการใช้ หลักสูตร ประมวลการสอนหนังสือ แบบเรียนคู่มือครู

สรุปได้ว่า หลักสูตรและการใช้หลักสูตร หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักการ จุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำวิเคราะห์ หลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรเหมาะสมกับสถานศึกษาและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด วิเคราะห์ ฝึกการค้นคว้าด้วยตนเองและได้ลงมือปฏิบัติจริง ส่งเสริม สนับสนุนการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายและเพียงพอ จัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และดำเนินการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

2. ด้านแผนการจัดการเรียนรู้

การจัดแผนการเรียนรู้ นับว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งได้มีหลักเกณฑ์ดังนี้

กิติมา ปริทีดิถ (2532, หน้า 62) กล่าวว่า แผนการเรียนรู้เป็นการกำหนดรายวิชาต่าง ๆ ให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีเป้าหมาย เป็นการกำหนดไว้ล่วงหน้าว่าตลอดระยะเวลาศึกษาจะต้องศึกษาอะไรบ้าง มากน้อยเพียงใด โดยควรคำนึงถึงเนื้อหาสาระที่มีประกอบอยู่ในหลักสูตร วิธีจัดแผนการเรียนรู้จะต้องคำนึงถึงผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ ความสามารถจากภาคปฏิบัติ โรงเรียนมักจัดแผนการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความสนใจและความสามารถควบคู่ไปกับการคำนึงถึงทรัพยากรที่มีอยู่ ได้แก่ ครู เครื่องมือ และอุปกรณ์ มีอย่างไรก็จัดอย่างนั้น และจัดตามความเห็นชอบของโรงเรียนและคณะครู

ทางด้าน กนก จันทร์ขจร (2532, หน้า 217) กล่าวว่า ในแผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาจะบอกวิธีไว้อย่างย่อ กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ต้องหาวิธีการให้นักเรียนมีส่วนร่วมได้ปฏิบัติได้ร่วมกิจกรรมให้มากที่สุด ครูผู้สอนจะต้องวิเคราะห์เนื้อหาวิชาและจุดประสงค์ จัดหาสื่อ ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และได้เรียนรู้ที่/ๆได้ด้วยการปฏิบัติ ครูควรเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนผู้กระทำเอง มาเป็นผู้ประสานกิจกรรม และชี้แนะให้นักเรียนปฏิบัติ

สวนสุนันท์ สนิทพานนท์ และคณะ (2545, หน้า 24 – 27) ได้กล่าวว่า การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ต้องมีองค์ประกอบ 6 ข้อ ดังนี้

1. มาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งเป็นข้อกำหนดคุณภาพด้านผู้เรียน ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ไว้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในแต่ละสาระการเรียนรู้

2. ผลการเรียนรู้เป็นการเขียนสิ่งที่คาดหวังว่าผู้เรียนจะมีความรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หรือมีทักษะ และเจตคติที่เกิดขึ้นอย่างไร ซึ่งกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละแผน

3. สารระการเรีนรู้ การเขียนเนื้อหาสาระในเรื่องต่าง ๆ จะเขียนเฉพาะขอบข่ายเนื้อหาเป็นประเด็นสั้น ๆ ให้สอดคล้องกับผลการเรีนรู้หรือจุดประสงค์การเรีนรู้

4. การจัดกิจกรรมการเรีนรู้เป็นหัวใจสำคัญของการเรีน ผู้สอนควรใช้เทคนิคการจัดการสอนหลาย ๆ วิธี เพื่อพัฒนาผู้เรีน ให้เป็นบุคคลแห่งการเรีนรู้ พัฒนาผู้เรีนทางด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และดำเนินกระบวนการเรีนรู้ โดยถือว่าผู้เรีนมีความสำคัญเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 254

5. สื่อการเรีนรู้ / แหล่งเรีนรู้ สื่อการเรีนรู้เป็นส่วนสำคัญของแผนการเรีนรู้ผู้สอนจะต้องวางแผนว่า จะใช้สื่อใดประกอบการจัดกิจกรรมการเรีนรู้ในแต่ละขั้นตอนสื่อบางประเภทผู้สอนสามารถผลิตเองได้ แต่สื่อบางประเภทต้องไปจัดซื้อ จัดหามาใช้ประกอบผู้สอน

6. การวัดผลและการประเมินผลเป็นการประเมินเพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรีนเป็นสำคัญมีการประเมินพัฒนาการของผู้เรีนในด้านความประพฤติ พฤติกรรมการเรีน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรีนรู้ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ

สำหรับวัฒนาพร ระวังบุทกซ์ (2545, หน้า 139 -141) กล่าวว่า แผนจัดการเรีนรู้ / แผนการสอน หมายถึง กิจ กรรมการเรีนรู้ที่ผู้สอนได้กำหนดไว้ เพื่อผู้เรีนเกิดการเรีนรู้บรรลุตามมาตรฐานการเรีนรู้ ในการจัดทำแผนการเรีนรู้ผู้สอนมีการออกแบบแผนจัดการเรีนรู้ของตนเองซึ่งมีหลายรูปแบบแต่ต้องปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียนที่กำหนดว่าใช้รูปแบบใดควรประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ เช่น มาตรฐานการเรีนรู้ สารระการเรีนรู้ กระบวนการจัดการเรีนรู้ กระบวนการประเมินผลแหล่งเรีนรู้และหมายเหตุ

ขณะที่กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 21) ได้สรุปว่า การเรีนรู้ในสารระการเรีนรู้ต่าง ๆ มีกระบวนการ และวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการด้านร่างกาย และสติปัญญา วิธีการเรีนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรีนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการจัดการเรีนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบ/ วิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรีนการสอนตามสภาพจริง การเรีนรู้ด้วยตนเอง การเรีนรู้ร่วมกับการเรีนรู้จากธรรมชาติ การเรีนรู้จากการปฏิบัติจริงและการเรีนรู้แบบบูรณาการ การใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรีนรู้การเรีนรู้คู่คุณธรรม ทั้งนี้ต้องพยายามนำกระบวนการจัดการ กระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิดและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปสอดแทรกในการเรีนการสอนทุกกลุ่มสารระการเรีนรู้ เนื้อหาและกระบวนการต่าง ๆ ซ้ำในกลุ่มสารระการเรีนรู้ในลักษณะองค์รวมการบูรณาการ เป็นการกำหนดเป้าหมายการเรีนร่วมกัน ยึดผู้เรีนเป็นสำคัญ โดยนำ

กระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกันหรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน

ในปีต่อมา สุณีย์ ภูพันธ์ (2546, หน้า 321) ได้กล่าวถึง การจัดแผนการเรียนรู้ไว้ว่าเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งจัดขึ้นโดยครู เพื่อให้สนองเจตนารมณ์ของหลักสูตรจึงเป็นส่วนของการนำหลักสูตรไปสู่ภาคปฏิบัติโดยแท้จริง

ส่วน จักรกฤษ วิชา (2548, หน้า 87) กล่าวว่า แผนจัดการเรียนรู้ คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเป็นการขยาย รายละเอียดของหลักสูตรให้ไปสู่ภาคปฏิบัติโดยการกำหนดกิจกรรมและเวลาอย่างชัดเจน การจัดแผนการเรียนต้องจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนได้ตามความถนัด ตามความสนใจและตามความสามารถแผนการเรียนเป็นการกำหนดรายวิชาให้เรียนมีวิชาบังคับ วิชาเลือก และวิชาเลือกเสรี อย่างมี จุดมุ่งหมายควรอาศัยข้อมูลต่อไปนี้

1. มีการสำรวจสภาพท้องถิ่น
2. มีการสำรวจความต้องการผู้เรียน
3. มีการสำรวจความต้องการของสถานประกอบการอุตสาหกรรม
4. มีการสำรวจความพร้อมของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์
5. แผนการเรียนที่เปิดสอนจากการประชุมพิจารณาปรับแผนการเรียนได้เหมาะสม

ความต้องการของผู้เรียน

นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 3 (2549) ได้สรุปว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่เป็นลายลักษณ์อักษร รายวิชา หรือกลุ่มประสบการณ์ ที่จะต้องทำการสอนวิชาใดวิชาหนึ่ง และครูผู้สอนจัดทำเป็นแผนการสอนอย่างละเอียด ประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน การใช้สื่อ อุปกรณ์การสอนการวัดผล ประเมินผล มีความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียน ตามความพร้อมของโรงเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์และตามสภาพท้องถิ่น สิ่งที่ต้องรู้ก่อนเขียนแผนจัดการเรียนรู้ คือ

1. รู้เรื่องหลักสูตร ตรวจสอบได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ระบุไว้ในแผนนั้นสอดคล้อง หรือตอบสนองหลักสูตรมากน้อยเพียงใด
2. รู้เรื่องการนำหลักสูตรไปใช้ วางแผนและเตรียมการสอนตามขั้นตอนได้ ถูกต้องเหมาะสม

3. รู้เรื่องการสอน สามารถเลือกกระบวนการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับธรรมชาติของเนื้อหาสาระ

4. รู้เรื่องจิตวิทยาการเรียนการสอน พิจารณาเลือกจุดประสงค์การเรียนการสอนและ กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมและตรงตามความต้องการพัฒนาของนักเรียน

5. รู้เรื่องสื่อการเรียนการสอน เลือกใช้สิ่งที่เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน 6. รู้เรื่องการวัดและประเมินผล เลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้เลือกในเครื่องมือ วัดผลที่ถูกต้องเหมาะสมในการบันทึกผลการวัดและประเมินผล

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดจากหลักสูตรแกนกลาง มีการประชุมวางแผนร่วมกันเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วยจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา วิธีการจัดกิจกรรม สื่อการเรียนการสอนและการประเมินผล มีการจัดหาสื่อและวัสดุอุปกรณ์เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้งหรือทุกภาคเรียน

3. ด้านการนิเทศการสอน

การนิเทศการสอนเป็นงานที่มีความสำคัญงานหนึ่งที่มุ่งส่งเสริมให้การสนับสนุนและ พัฒนามาตรฐานของการศึกษา ซึ่งการนิเทศการสอนจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะให้ความร่วมมือช่วยเหลือ แนะนำซึ่งกันและกันในด้านการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย

ดังที่ สุกานดา ตบเนียนกูร (2537, หน้า 101-102) ได้ให้ความหมายการนิเทศภายใน คือ การนิเทศการสอนเป็นงานที่มีความสำคัญในทุกระดับ เพราะกระบวนการนี้มีไว้เพื่อช่วยครู ให้สอนนักเรียนได้ถูกต้องตามความมุ่งหมายของหลักสูตร หลักสูตรที่จะนำมาใช้ประสบผลสำเร็จ เพียงใดขึ้นอยู่กับครูซึ่งเป็นผู้ใช้หลักสูตรโดยตรง และเป็นผู้ที่จะต้องคอยช่วยเหลือหรือชี้แนะทิศทาง ให้ครูได้จัดการเรียนการสอนตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้นั้นก็คือ ผู้นิเทศการสอน ซึ่งเมื่อนิเทศแล้วก็จะทำให้ทราบปัญหาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนที่แท้จริง เพื่อจะได้นำไปสู่การ แก้ไขปัญหาได้ถูกต้องทันเวลาที่และตรงจุดที่สุด ดังนั้นการนิเทศจึงมีความจำเป็นอย่างมากใน กระบวนการศึกษา

ชาญชัย อาจिनสมาจาร (2547, หน้า 22) ได้ให้ความหมายการนิเทศภายใน คือ กระบวนการสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่งในการให้คำแนะนำ และการชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเอง

แก่ครูและนักเรียนเพื่อการปรับปรุงตัวของเขา (ครูและนักเรียน) ตลอดจนสภาพการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์

ส่วน กู๊ด (Good อ้างอิงใน บันลือ พุกษะวัน, 2537, หน้า 12) ได้ให้ความหมายการนิเทศภายใน ไว้ว่า เป็นความพยายามที่ผู้นิเทศจะทำให้ครูผู้สอน และเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนที่ตนรับผิดชอบมีความเป็นผู้นำในการปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพด้วยการกระตุ้นในการส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาวิชาชีพให้ก้าวหน้า

สรุปได้ว่า การนิเทศภายใน หมายถึง กระบวนการจัดการภายในสถานศึกษา บุคลากรให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ แนะนำซึ่งกันและกันในด้านจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

ขณะที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 54) ได้กล่าวถึงความสำคัญกระบวนการนิเทศภายใน เพื่อเป็นการพัฒนา ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนไว้ดังนี้

1. การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลที่แสดงสภาพปัจจุบันของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วนำมาแสดงภาพปลายทาง หรือสภาพความสำเร็จของงาน การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาดำเนินการตามลำดับคือ

- 1.1 กำหนดสิ่งที่จะประเมินและองค์ประกอบที่จะประเมิน
- 1.2 กำหนดความสำเร็จและเกณฑ์ประเมิน
- 1.3 กำหนดแหล่งข้อมูล
- 1.4 กำหนดวิธีการ เครื่องมือ ระยะเวลาที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล
- 1.5 สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล
- 1.6 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 1.7 วิเคราะห์ข้อมูลและจัดเป็นสารสนเทศ
- 1.8 พิจารณาเปรียบเทียบสภาพของสารสนเทศกับสภาพความสำเร็จของงาน
- 1.9 เขียนข้อความที่แสดงถึงสภาพที่ต้องปรับปรุงแก้ไข
- 1.10 เรียงลำดับความจำเป็นในการพัฒนา

2. วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อกำหนดจุดที่พัฒนา หมายถึง การวิเคราะห์ผลที่ได้จากข้อมูลที่ประเมิน และองค์ประกอบที่จะส่งผลต่อสภาพความสำเร็จในการพัฒนางาน เลือกจุดที่เหมาะสมและเป็นไปได้

3. การหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา เป็นการพิจารณาทางเลือกยุทธศาสตร์ที่จะใช้ในการปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาให้มีความเป็นไปได้ หรือมีโอกาสที่จะประสบผลสำเร็จมากที่สุด การหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนามีขั้นตอน ดังนี้

3.1 รวบรวมข้อมูลแนวทางเลือกมีความเป็นไปได้ในการพัฒนา

3.2 พิจารณาความเป็นไปได้ของทางเลือกในการพัฒนา

3.3 พิจารณาข้อดี ข้อเสีย ของแนวทางเลือกที่เป็นไปได้

3.4 เลือกแนวทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย

4. การลงมือปฏิบัติเป็นการนำเอายุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดมาในเบื้องต้นมาดำเนินการตามขั้นตอนและกำหนดสิ่งสนับสนุนในการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 กำหนดรายละเอียดขั้นตอนวางแผน อาจใช้กระบวนการของเดมมิ่ง Plan, Do, Check, Action (PDCA)

4.2 กำหนดสิ่งสนับสนุนในการดำเนินการ ได้แก่ งบประมาณ บุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน

4.3 กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

4.4 วางแผนติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

4.5 จัดทำแผนนิเทศของโรงเรียน

4.6 ประชุมชี้แจงมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถของผู้นิเทศ

4.7 ผู้นิเทศจัดทำปฏิทินนิเทศและประสานปฏิทินนิเทศกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

4.8 ผู้นิเทศจัดดำเนินการนิเทศตามปฏิทินการนิเทศ

4.9 ผู้นิเทศบันทึกผลการนิเทศตามกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมายและรายงานผลการนิเทศให้ผู้บริหารทราบ

5. การติดตามประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข เป็นการรวบรวมข้อมูลด้านการดำเนินการนิเทศ และส่งผลที่ได้ระหว่างการดำเนินการ และเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการนิเทศ ติดตามแผนนิเทศ นำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบกับสภาพความสำเร็จของแผนนิเทศ ซึ่งหากพบว่าไม่เป็นไปตามสภาพความสำเร็จที่กำหนดไว้ ต้องพิจารณาว่ามีความบกพร่องตรงไหนอย่างไรหาวิธี

ในการพัฒนาให้ดีขึ้น หรือหากพบว่าเป็นไปตามสภาพที่คาดหวังไว้ แต่จากการดำเนินการพบว่าวิธีการที่ดีกว่าก็อาจพิจารณาปรับปรุงให้ดีขึ้นอีกได้

สรุปได้ว่า การนิเทศภายในมีความสำคัญต่อการดำเนินงานของโรงเรียนในการแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพครู คุณภาพผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาชาติ

พิชัย เสงี่ยมจิตต์ (2542, หน้า 46) ได้เสนอเทคนิคการนิเทศภายในที่สำคัญดังนี้

1. การนิเทศเป็นกลุ่ม ได้แก่ การจัดตั้งคณะกรรมการทำงานกลุ่ม ให้การศึกษางานวิชาการ จัดห้องปฏิบัติการหลักสูตร ให้มีการอ่านเฉพาะเรื่อง การสาธิตการสอน จัดทัศนศึกษาให้ฟังคำบรรยาย มีการอภิปรายกลุ่ม จัดห้องสมุดเฉพาะวิชาชีพ จัดองค์กรวิชาชีพ จัดป้ายนิเทศ จัดประชุมครู และจัดประชุมปฏิบัติการ เป็นต้น

2. การนิเทศเป็นรายบุคคล ได้แก่ การสังเกตการณ์สอนในชั้นเรียน การทดลองในห้องเรียน การประชุมปรึกษาหารือ การไปเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการณ์สอนซึ่งกันและกัน การเลือกวัสดุอุปกรณ์เพื่อการสอน และการประเมินผลตนเอง เป็นต้น

กรมวิชาการ (2534, หน้า 17) ได้สรุปกิจกรรมนิเทศภายในที่เป็นไปได้ตามสภาพของสถานศึกษาแต่ละแห่งที่จะดำเนินการได้ คือ การให้ความรู้ เช่น การแนะนำ ประชุมปรึกษาหารือ จัดอบรม ปฐมนิเทศ การจัดทำเอกสารทางวิชาการให้ความรู้ การหาวิทยากรมาให้ความรู้ การสาธิต การประสานงานให้ความร่วมมือกันทำงาน การพาไปดูงาน การบริการทางด้านวิชาการ การวิจัยในชั้นเรียน การไปฝึกงาน การจัดกิจกรรมกระตุ้นให้ปฏิบัติงานเข้มแข็งขึ้น และการทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน

สรุปได้ว่า เทคนิคการนิเทศภายในโรงเรียน มีวิธีการที่หลากหลายสถานศึกษาสามารถนำวิธีการหลายๆ ประการไปใช้หรือประยุกต์คิดค้นเทคนิคการจัดการนิเทศภายในให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน

สำหรับ ชารี มณีศรี (2542, หน้า 19-26) ได้กล่าวถึง หลักการการนิเทศการศึกษาว่าคือกระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เป็นการร่วมมือกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องโดยใช้หลักประชาธิปไตยในการนิเทศ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครูในด้านวิชาชีพให้มีประสบการณ์ตรง นอกจากนั้นยังช่วยสร้างครูให้มีลักษณะความเป็นผู้นำ การทำงานร่วมกับคนอื่นอันจะยังผลให้เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนซึ่งก็คือ การพัฒนาคนและพัฒนางาน

ในปีเดียวกัน เขาวภา เดชะคุปต์ (2542, หน้า 109) ได้สรุป หลักการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการประชาธิปไตยที่สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างหมู่คณะ และมุ่งส่งเสริมความคิด

ริเริ่ม การช่วยเหลือ และส่งเสริมความคิดอย่างเสรีให้แก่ครูในการตัดสินใจเลือกวิธีแก้ปัญหาของตนเอง ให้สามารถนำตนเองแทนที่จะคอยรับคำแนะนำช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา

ส่วน อาดัม และดิกกี (อ้างอิงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546, หน้า 21-25) ได้ให้ หลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการนิเทศการสอน ดังนี้

1. การนิเทศเป็นการส่งเสริมความเจริญของงานการจัดให้มีการฝึกอบรมด้านการเรียน การสอน เพื่อให้ครูได้มีความรู้ความเข้าใจในหลักวิธีการสอนต่าง ๆ ช่วยพัฒนาความรู้ทางวิชาการ เฉพาะ ให้เทคนิควิธีสอนอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพพัฒนาให้มีความเชื่อมั่นในการสอน และมีประสบการณ์ในการใช้สื่อการสอนพัฒนาทัศนคติและอุดมการณ์ในการทำงาน ให้อยู่ในเกณฑ์ มาตรฐานพัฒนาประมวลรายวิชา โครงการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้าง ประสบการณ์แก่ผู้เรียนร่วมมือจัดทำสื่อการสอนชนิดต่าง ๆ ที่จำเป็น และหาได้ในโรงเรียนท้องถิ่น ช่วยพัฒนาประสบการณ์การประเมินผล และเทคนิคการใช้ และเตรียมเครื่องมือประเมินผลช่วย วางแผนแลพัฒนาผู้เรียนที่มีปัญหาการเรียน และปัญหาอื่น

2. การนิเทศมีความเป็นประชาธิปไตยผู้บริหารเป็นผู้นำของการศึกษา มากกว่าที่จะ เป็นโดยตำแหน่งต้องยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ครูมีอิสระ ใช้ความสามารถของตนเอง พัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนให้ดีขึ้นเปิดโอกาสให้ครูมีความคล่องตัว ในการดำเนินงาน ต่าง ๆ ส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่ม มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และวางแผนการทำงานการใช้ อำนาจหน้าที่ ควรเป็นที่ยอมรับจากกลุ่มและหมู่คณะผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอำนาจ ย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามวิถีประชาธิปไตย ทุกคนมีโอกาสที่จะแสดงความสามารถ และความเป็น ผู้นำผู้บริหารโรงเรียน ศิษยานุรักษ์ ครู จะต้องร่วมมือกันเพื่อแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน

3. การนิเทศเป็นกระบวนการสร้างสรรค์ผู้นิเทศและครู ร่วมกันสร้างบรรยากาศในการ นิเทศด้วยการประชุมปรึกษาหารือกันผู้นิเทศให้อิสระแก่ครู ได้มีความคิดสร้างสรรค์ตาม ความสามารถของแต่ละคน

4. การนิเทศยึดหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์

4.1 ให้การยอมรับนับถือบุคคลอื่น เป็นพื้นฐานในการสร้างมนุษยสัมพันธ์

4.2 ให้ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นอย่างบริสุทธิ์ใจ

4.3 สร้างความเชื่อถือและศรัทธาให้เกิดความร่วมมือช่วยเหลือเพื่อสร้างมิตรภาพ กับบุคคลอื่น

5. การนิเทศเพื่อสร้างเสริมขวัญและกำลังใจขวัญและกำลังใจของครูดี ย่อมส่งผลใน การทำงานให้ดีขึ้นไปด้วยผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนขึ้นอยู่กับขวัญของครู ที่ให้กำลังใจแก่ผู้เรียนครู

เองก็ต้องการขวัญและกำลังใจการดำเนินงาน ควรจะเป็นไปด้วยความสมัครใจ ตามความสามารถของแต่ละบุคคล

6. การนิเทศเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนงานนิเทศเป็นการส่งเสริมการเรียนการสอนในโรงเรียนงานนิเทศเป็นการปรับปรุงการสอนของครูงานนิเทศเป็นการพัฒนาหลักสูตรการประเมินผลการสอน มีความจำเป็นในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

7. การนิเทศเป็นการประสานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานอื่น ๆ การให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างงานนิเทศกับงานอื่น ๆ การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานอื่น ๆ

สรุปได้ว่า การนิเทศการสอน หมายถึง กระบวนการจัดการภายในสถานศึกษา ซึ่งบุคลากรให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ แนะนำซึ่งกันและกันในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการจัดทำเอกสารทางวิชาการ มีคณะกรรมการในสถานศึกษาดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา คือมีการจัดทำแผนการนิเทศ จัดทำปฏิทินการนิเทศ ดำเนินการนิเทศตามปฏิทิน มีการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบปัญหา ส่งเสริม พัฒนาบุคลากร ศึกษาดูงาน เข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่อง จัดผลงานเพื่อพัฒนาวิชาชีพของตนให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ ตลอดจนมีการแจ้งผลและประเมินผลกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาปรับปรุงให้มีคุณภาพ

4. ด้านสื่อการเรียนการสอน

สื่อการสอนเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายและเร็วขึ้น นั่นก็คือสื่อจะต้องช่วยให้เด็กเปลี่ยนแปลงไปได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ดังที่ วนิดา จึงประสิทธิ์ (2532, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของสื่อการสอนไว้ว่า เป็นสิ่งที่นำความรู้ไปสู่ผู้เรียนอยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์หรือไม่ใช่สิ่งพิมพ์ก็ได้ สื่อการสอนที่ไม่ใช่สิ่งพิมพ์ ก็คือ สื่อประเภทโสตทัศนูปกรณ์ หมายรวมถึงวัสดุ เครื่องมือ อุปกรณ์ และวิธีการทางโสตทัศนศึกษา

สำหรับ จินตนา ไบกาชุย (ม.ป.ป., หน้า 11) ได้สรุปว่า สื่อการเรียนการสอน (Instructional Materials) หมายถึง วัสดุหรือเครื่องมือที่จัดทำขึ้น ซึ่งมีข้อมูลเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ต่อประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับนำไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนของครู และนักเรียน ให้เป็นไปตามหลักสูตรกำหนด สื่อการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหา เกิดทักษะกระบวนการ และความรู้สึกรักนึกคิดต่าง ๆ อันจะนำไปสู่ จุดหมายของหลักสูตร

ส่วน อัมภา บุญช่วย (2537, หน้า 99) ยังได้เพิ่มเติมความหมายของสื่อวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. หลักสูตรแม่บท ได้แก่ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ซึ่งได้ระบุหลักการ โครงสร้าง จุดหมายและแนวทางดำเนินการไว้อย่างชัดเจน ซึ่งผู้เกี่ยวข้องไม่ว่าผู้บริหาร ครูผู้สอน หรือศึกษานิเทศก์ ต้องทำความเข้าใจเพื่อนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง
2. คู่มือและแผนการสอน ซึ่งจะเป็นเอกสารที่เป็นแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ เช่น คู่มือการใช้หลักสูตร คู่มือการวัดผลและประเมินผล แผนการสอนของกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ เป็นต้น
3. หนังสือสำหรับนักเรียน ซึ่งนับว่าเป็นสื่อการสอนอย่างหนึ่ง ประกอบด้วยหนังสือเรียน หนังสือแบบฝึกหัด หนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสือส่งเสริมการอ่าน หนังสืออ้างอิง เป็นต้น
4. สื่อการเรียนต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูใช้ประกอบการเรียนการสอนให้เร้าความสนใจ ใช้อธิบายประกอบเนื้อหาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วยิ่งขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ เช่น สื่อประเภทวิธีการ เทคนิคการสอน วัสดุหรือเครื่องมือ และเครื่องใช้ประกอบการสอน

ขณะที่ กิดานันท์ มลิทอง (2540, หน้า 79) ได้กล่าวถึง สื่อการเรียนรู้อา้ว่า สื่อชนิดใดก็ตามไม่ว่าจะ เป็นเทปบันทึกเสียง สไลด์ วิดยู โทรทัศน์ วีดิทัศน์ แผนภูมิ ภาพนิ่ง ซึ่งบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน สิ่งเหล่านี้เป็นอุปกรณ์ทางกายภาพที่นำมาใช้ในเทคโนโลยีการศึกษาเป็นสิ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทางสำหรับการทำให้การสอนของผู้สอนส่งไปถึงผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนวางไว้เป็นอย่างดี

ต่อมา กมล เวียสุวรรณ และนิตยา เวียสุวรรณ (2542, หน้า 11) ได้สรุปว่า สื่อการสอนเป็นตัวกลาง ซึ่งมีความสำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนการสอน มีหน้าที่เป็นตัวนำความต้องการของครูไปสู่ตัวนักเรียน อย่างถูกต้องรวดเร็ว เป็นผลให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายการสอนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม สื่อการสอนได้นำไปใช้ในการเรียนการสอนตลอดและได้รับการพัฒนาไปตามการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ซึ่งก้าวหน้าไปไม่หยุดยั้ง นักการศึกษาเรียกชื่อสื่อการสอนด้วยชื่อต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์การสอน วัสดุ การสอน โสตทัศนูปกรณ์ เทคโนโลยีการศึกษา สื่อการเรียนการสอน สื่อการศึกษา เป็นต้น

ส่วน ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช (2544, หน้า 100) ได้กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน คือ เครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ได้ง่ายและรวดเร็ว ครูผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกสื่อให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน สอดคล้องกับเนื้อหา มีความ

ยากง่ายเหมาะแก่วัยของผู้เรียน มีความทันสมัย และเข้าใจผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ลักษณะสื่อการเรียนการสอนที่ดีที่ทุกคนยึดเป็นหลักในการพิจารณา ทั้งในด้านการจัดทำและจัดหา ก็คือ

1. ประโยชน์ เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้
2. ประหยัด ราคาเหมาะสมกับสื่อ คุ้มค่างาน
3. ประณีต มีความสวยงาม คงทน
4. ประยุกต์ สามารถปรับใช้กับการเรียนรู้ได้หลายอย่าง
5. ประสิทธิภาพ ใช้ได้เหมาะสม ตรงตามเป้าหมาย และเกิดสัมฤทธิ์ผลตาม

จุดประสงค์

สำหรับ วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545, หน้า 220) ได้กล่าวถึงในด้านครูผู้สอนว่า พัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเองหรือนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวและในระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้อย่างเพียงพอ ทั้งนี้ควรให้ผู้เรียนสามารถยืมได้จากศูนย์สื่อ หรือใช้ห้องสมุด และใช้สื่อไอทีในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ลักษณะของสื่อการเรียนรู้ สื่อทั้งหมดอาจจำแนกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น เอกสารหนังสือ ตำราหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารความรู้ โดยเฉพาะหนังสือเรียนควรมีเนื้อหาสาระครอบคลุมตลอดช่วงชั้น สื่อสิ่งพิมพ์ควรจัดให้มี จุลสาร จดหมาย จดหมายเหตุนันทิก รายงาน เป็นต้น

2. สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นใช้ควบคู่กับเครื่องมือ สไลด์ทัศนวัสดุหรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ และกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน

3. สื่ออื่น ๆ อาจแบ่งได้เป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

- 3.1 สื่อบุคคล หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ความสามารถความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

- 3.2 สื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือสภาพที่อยู่รอบตัวผู้เรียน

- 3.3 สื่อกิจกรรม / กระบวนการ หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่กำหนดขึ้นเพื่อเสริมประสบการณ์การเรียนรู้

- 3.4 สื่อวัสดุ / เครื่องมือและอุปกรณ์ หมายถึง วัสดุที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อประกอบการเรียนรู้ และรวมถึงสื่อประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติต่าง ๆ

ในปีเดียวกัน วุฒิชัย ประสารสอย (2545, หน้า 25 - 26) ได้สรุปองค์ประกอบที่ใช้พิจารณาสื่อการสอนที่สำคัญไว้ 3 ประการ คือ

1. ลักษณะสื่อ เน้นการพิจารณาสื่อในด้านที่เกี่ยวกับการมีคุณสมบัติเคลื่อนไหวได้เป็นภาพนิ่ง มีเสียง มีสี เป็นต้น
2. วิธีนำเสนอสื่อ เช่น ภาพนิ่งใช้กับกระดานป้ายนิเทศ หรือทำเป็นสไลด์เพื่อใช้กับเครื่องฉายก็ได้
3. วิธีใช้สื่อ เช่น เทคนิคการเสนอสื่อ การสร้างความสนใจ การจัดกิจกรรมประกอบและการเตรียมการ เป็นต้น

ส่วนกระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 4) ได้กล่าวถึงหลักการและแนวคิดของสื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรว่า การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษามุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์รวมทั้งมีความยืดหยุ่น สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ เรียนรู้จากสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ทุกประเภท รวมทั้งจากเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชนและแหล่งอื่น ๆ สื่อที่จะนำมาใช้เพื่อจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรจะมีลักษณะ ดังนี้

1. เน้นสื่อเพื่อการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองทั้งของผู้เรียนและผู้สอน
2. ผู้เรียน และผู้สอนสามารถจัดทำหรือพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง รวมทั้งนำสื่อที่มีอยู่รอบตัวมาใช้ในการเรียนรู้
3. รูปแบบของสื่อการเรียนรู้ควรมีความหลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง และต่อเนื่องตลอดเวลา

ฉะนั้น สื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษาจึงไม่จำกัดอยู่เพียงเฉพาะหนังสือเรียนเท่านั้น ผู้เรียนและผู้สอนสามารถเรียนรู้ได้จากสื่อทุกประเภท อย่างไรก็ตามสื่อที่จะนำมาใช้จัดการเรียนรู้ควรมีความสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้และศักยภาพของผู้เรียน

ในปีต่อมา จริยา เหนียนเฉลย (2546, หน้า 17) ได้กล่าวถึงบทบาทของสื่อต่อการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้สามารถให้คุณภาพการเรียนรู้ดีขึ้น เพราะผู้เรียนเกิดความเข้าใจเป็นรูปธรรมชัดเจน

2. ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ในปริมาณมากขึ้นในเวลาที่กำหนดไว้
3. ช่วยให้ผู้เรียนสนใจและมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการเรียนการสอน
4. ช่วยให้ผู้เรียนจำสร้างความรู้ความประทับใจและการเรียนรู้มีความคงทน
5. ช่วยส่งเสริมการคิดและการแก้ปัญหาในกระบวนการเรียน
6. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ในสิ่งที่เรียนได้ยากลำบาก

นอกจากนี้ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 220) กล่าวถึงการเรียนการสอนโดยทั่วไปว่า มีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 3 ประการ คือ ผู้สอน ผู้เรียน และสื่อการเรียน ปัจจุบันจะพบว่ามีสื่อการเรียนการสอนมากมายหลายชนิด เพราะถือว่าสื่อการเรียนการสอนคือ สื่อที่สามของครู บทบาทของสื่อการเรียนการสอนในบทเรียนก็คือ ตัวกลาง ตัวช่วยให้การให้ข้อมูลความรู้หรือสิ่งบอกกล่าวแก่ผู้เรียน แต่การใช้สื่อการเรียนการสอนให้ได้ผลนั้นต้องตรงกับจุดประสงค์เนื้อหา กิจกรรมของบทเรียน อีกทั้งต้องใช้อย่างประหยัดและคุ้มค่า

อำภา บุญช่วย (2537, หน้า 107) ได้เสนอข้อควรพิจารณา ดังนี้

1. จัดสื่อแต่ละประเภทให้เป็นระบบ
2. ทำสัญลักษณ์ของสื่อแต่ละประเภท
3. วางระเบียบเรื่องการใช้สื่อ
4. ทำคู่มือการใช้สื่อแต่ละประเภท
5. ทำบัตรรายการสื่อทุกชิ้น
6. สื่อประเภทอุปกรณ์การบริการประจำที่
7. จัดตารางบริการสื่อประเภทอุปกรณ์เพื่อความสะดวกในการเลือกเวลาของผู้รับบริการ
8. ตรวจสอบ ดูแล ซ่อมแซมสื่อให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยเสมอ

วนิดา จิ่งประสิทธิ์ (2532, หน้า 9) ได้กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์มีความจำเป็นสำหรับงานสื่อการเรียนการสอน เพราะงานสื่อการเรียนการสอนเป็นงานบริการ ความสำเร็จและการดำเนินงานสื่อการเรียนการสอนจะต้องพิจารณาจากผลงานในการให้บริการ สื่อเป็นสำคัญ หากมีผู้มาใช้บริการมากย่อมแสดงถึงการปฏิบัติงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ จุดมุ่งหมายของการประชาสัมพันธ์สื่อมีดังนี้ เพื่อจูงใจให้มีผู้ใช้งานสื่อการเรียนการสอน สร้างความเข้าใจในงานของสื่อการเรียนการสอน เพื่อความรู้ทางด้านสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้ข่าวสารและสารสนเทศในงานทางสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

จากแนวคิดเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน พอสรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอน มีความสำคัญอย่างยิ่งช่วยให้การเรียนการสอนของครูดำเนินไปด้วยดี ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีตาม กระบวนการต่าง ๆ ที่หลักสูตรต้องการ ดังนั้นต้องเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกใช้สื่อที่มีความหลากหลาย ตามความจำเป็นและความเหมาะสมเพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

สรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ผลิตสื่อให้เพียงพอและตรงจุดประสงค์ เนื้อหา ทุกกลุ่มประสบการณ์ มีการประชาสัมพันธ์ให้มีผู้ใช้บริการงานสื่อ ส่งเสริมสนับสนุนการผลิตสื่อที่หลากหลายมีความจำเป็นและเหมาะสม จากวัสดุท้องถิ่น จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน มีการใช้แหล่งเรียนรู้และวัสดุท้องถิ่นในชุมชนเป็นสื่อ มีการจัดหาสื่อประกอบการเรียนการสอนได้ครบถ้วนทุกรายวิชาตามหลักสูตร มีการส่งเสริมให้ใช้ ห้องสมุดและสื่อไอทีในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนมีการเก็บและบำรุงรักษาสื่อทุกประเภท อย่างเป็นระบบ และ ประเมินผลการใช้สื่อเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ

5. ด้านการวัดผลและประเมินผล

การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งของการจัดการศึกษา เพราะเป็น กระบวนการที่ทำให้เราทราบว่าผลการจัดการเรียนรู้ตลอดจนความพยายามต่าง ๆ ของโรงเรียนที่จะ ส่งเสริมการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้นประสบผลสำเร็จเพียงใดเพื่อ เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงวิธีการต่าง ๆ ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวเกี่ยวกับการวัดประเมินผล ไว้ดังนี้

กังวล เทียนกัณฑ์เทศน์ (2540, หน้า 16) ได้สรุปว่าการวัดผลและการประเมินผลนั้น หมายถึงกระบวนการต่อเนื่องกัน เพราะว่าการวัดเป็นไปเพื่อการประเมินว่าดีเลวเก่งอ่อนเพียงใดสิ่ง ใดบ้างที่ต้องแก้ไขปรับปรุงพัฒนา ถ้าเป็นผลของการเรียนรู้ก็ต้องเทียบกับวัตถุประสงค์ว่าการ เรียนรู้นั้นบรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด สอนซ่อมเสริมหรือเรียนซ้ำ ผ่าน ไม่ผ่าน เลื่อนชั้นไม่เลื่อนชั้น การวัดผลจึงเป็นไปเพื่อการประเมิน

สำหรับ กอนราร์น (Gronlund อ้างอิงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543, หน้า 12) กล่าวว่า การวัดผลประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การตัดสินใจที่เป็นระบบครอบคลุม จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้โดยการประเมินดูว่ากิจกรรมที่ทำเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้เพียงใด บางครั้ง ต้องใช้ปริมาณจากการวัดมาพิจารณาตัดสินด้วยคุณธรรม บางกรณีต้องใช้ตัวเลข ซึ่งเป็นแต่เพียง การหาข้อมูลจากด้านอื่นมาพิจารณา การประเมินผลจึงมีความหมายกว้างและคลุมกว่าการวัด การประเมินผลมักใช้ข้อมูลของการวัดมาพิจารณาตัดสินดำเนินการเป็นขั้นตอนต่อเนื่องจากการวัด

การวัดที่ดีจึงเป็นฐานของการประเมินผลที่ดีด้วย บางทีการนิยามการประเมินผลจึงมองในแง่การอธิบายปริมาณหรือตัวเลขจากการวัดหรือการอธิบายข้อมูลเชิงคุณภาพจากสิ่งที่ต้องการวัดรวมกัน เข้ากับการพิจารณาตัดสินอย่างมีคุณธรรม การประเมินผลจึงเป็นเรื่องของการใช้วัดผลเป็นฐานในการพิจารณาด้วยว่าอะไรเหมาะ อะไรดี อะไรควร

ส่วนสำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2543, หน้า 43) กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้ไว้ว่าผู้สอนควรดำเนินการประเมินผลการเรียนไปพร้อมกันในแต่ละช่วงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อค้นหาข้อมูลคุณลักษณะผู้เรียนที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างหลากหลายต่อเนื่อง สำหรับใช้พิจารณาพัฒนาการของผู้เรียนได้ครบถ้วนเต็มที่ยกก่อนสิ้นสุดกระบวนการเรียนการสอนแต่ละปีการศึกษาหรือภาคเรียน โดยเฉพาะการประเมินผลระหว่างเรียนจะช่วยให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนทราบจุดเด่นและจุดบกพร่องของผู้เรียน เป็นแนวทางสำหรับผู้เรียนใช้พัฒนาตนเอง และสำหรับผู้สอนในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลตามมาตรฐานกลุ่มวิชาและเพื่อเป็นข้อมูลช่วยพัฒนาปรับปรุงผู้เรียนที่สอบไม่ผ่านในแต่ละปีการศึกษาหรือแต่ละภาคเรียนอีกทั้งยังสามารถนำผลการประเมินทั้งหมดมาพิจารณาประกอบการวางแผนปรับปรุงแผนการสอนการพัฒนาหลักสูตร ตลอดจนปรับปรุงมาตรฐานกลุ่มวิชารายปี / รายภาคให้เหมาะสมได้อีกด้วย ซึ่ง ภัทรา นิคมานนท์ (2543, หน้า 13) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลว่า เป็นการนำข้อมูลทั้งหลายที่ได้จากการวัดมาใช้ในการตัดสินใจ โดยการหาข้อมูลสรุป ตัดสิน ประเมินค่า หรือตีราคา โดยเปรียบเทียบกับข้อมูลอื่น ๆ โดยใช้เกณฑ์หรือกลุ่มหรือดุลยพินิจ

ขณะที่ กมล ภูประเสริฐ (2544, หน้า 51) ได้กำหนดว่า ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ และรูปแบบการศึกษา การวัดผลประเมินผลที่จะส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอนจะต้องสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถจริงของผู้เรียนและสภาพที่แท้จริงของการเรียนการสอนซึ่งจะต้องใช้วิธีการที่มากกว่าการทดสอบ การประเมินการปฏิบัติหรือการประเมินความสามารถจริง

ในปีเดียวกัน พร้อมพรรณ อุดมสิน (2544, หน้า 2) ได้ให้ความสำคัญของการวัดและประเมินผลประเมินผลจะเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของผู้สอน ว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอนระดับใดก็ตาม การวัดและประเมินผลจะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในระดับนั้นเพราะผลจากการวัดและประเมินผลจะเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของผู้สอน

ส่วน ส.วาสนา ประवालพุกษ (2544, หน้า 100) ได้ให้ความหมายการประเมิน หมายถึง กระบวนการที่ชี้ให้เห็นว่าการจัดการศึกษาได้บรรลุจุดหมายที่ระบุไว้ในหลักสูตรและการสอนหรือไม่ จุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่สำคัญคือความต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนให้เป็นที่ไปในทางพึงปรารถนา ดังนั้นการประเมินจึงเป็น กระบวนการที่กำหนดว่ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด การประเมินในลักษณะนี้มีส่วนสำคัญ 2 ประการ คือ

1. การประเมินจะต้องวัดพฤติกรรมของนักเรียน เพราะการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็น จุดมุ่งหมายของการศึกษาที่ต้องการให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปสู่พฤติกรรมเป้าหมาย
2. การประเมินจำเป็นต้องประเมินมากกว่าหนึ่งครั้ง เพื่อจะรู้ถึงความเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมที่เกิดขึ้น ดังนั้น จึงจำเป็นต้องทำการประเมินตั้งแต่ระยะเริ่มแรก และประเมินอีกครั้งหนึ่งในระยะหลังเพื่อการดูการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นการประเมินเพียงสองครั้งนั้นยังไม่เพียงพอ การที่จะประเมินว่าการเรียนรู้นั้นคงทนนานเท่าใดจำเป็นต้องมีการประเมินอีกครั้งหลังจากเรียนจบ แล้วเป็นระยะหนึ่ง เป็นการติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว

ขณะที่ สงบ ลักษณะ (อ้างอิงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 109) ได้กล่าวถึง ความคิดใหม่ในเรื่อง วัดผลประเมินผลว่าเป็น การเน้นการติดตามผลการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคลตลอดเวลา เพื่อระบุสิ่งที่ยังบกพร่องแล้ว ช่วยให้มีการปรับปรุงแก้ไขให้ได้ผลการเรียนรู้ครบถ้วน วัดครอบคลุมความรู้ความสามารถตาม มาตรฐานผลการเรียนรู้ที่ดี ใช้วิธีการวัดการประเมินหลายอย่าง ทั้งการประเมินจากพฤติกรรม การปฏิบัติประเมินจากผลงาน ประเมินจากการใช้ข้อสอบที่เน้นการเขียนตอบแสดงความคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างกว้างขวาง ใช้ผลการวัดการประเมินเพื่อการพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ สมบูรณ์ครบถ้วนตามมาตรฐาน

ส่วน วัฒนาพร ระวังบุทกซ์ (2545, หน้า 228) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการ เรียนรู้เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่ แสดงพัฒนาการความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็น ประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้อง กับ

กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 24) ได้สรุปว่าการวัดผลประเมินผลเป็น กระบวนการที่ทำให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดง

พัฒนาการความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

สำหรับ กิ่งแก้ว อารีรักษ์ (2546, หน้า 17) กล่าวว่า การวัดผลประเมินผลในชั้นเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 จึงเน้นไปที่การวัดและการประเมินซึ่งจะนำไปสู่การชี้ให้เห็นถึงสภาพที่แท้จริงของผู้เรียน และสภาพจริงของการเรียนการสอน เป็นการวัดผลที่เน้นการพัฒนาตนจากสิ่งที่ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างชัดเจน สะท้อนให้เห็นความสามารถอย่างหลากหลาย และสอดคล้องกับสมรรถภาพที่แท้จริงจากการลงมือปฏิบัติจริง ตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง การใช้กิจกรรมการประเมินตามสภาพจริงจะช่วยให้ค้นพบได้ว่า นักเรียนเรียนรู้สิ่งนั้นหรือไม่เพียงใด ข้อมูลที่นำมาประเมินต้องมาจากแหล่งต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย แนวการประเมินเช่นนี้ช่วยเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลให้สัมพันธ์เป็นเนื้อเดียวกันซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินควบคู่กันไปตลอดช่วงระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอน ไม่แยกการประเมินออกไปเหมือนที่เคยจัดการเรียนรู้มา และเป็นที่คาดหวังว่าวิธีการประเมินแบบนี้จะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง

ขณะที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 1) ได้สรุปว่า การวัดและประเมินผลเป็นสิ่งเป็นสิ่งสำคัญในระบบการเรียนการสอน เพราะเป็นตัวชี้ข้อบกพร่อง จุดอ่อน จุดแข็งของระบบ ทำให้ผู้สอน ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องได้ติดตามประเมินตรวจสอบ การปฏิบัติงานของผู้สอนว่าสอดคล้องตามเป้าหมาย วัดดูประสงค์ที่กำหนดเพียงใดด้วยเหตุนี้ การวัดผลจึงเป็นกลไกไปสู่การพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ในปีเดียวกัน เอกกรินทร์ สีมหาศาล (2546, หน้า 49) กล่าวว่า หัวใจสำคัญของการเพิ่มพูนคุณภาพการศึกษา และเสริมสร้างคุณภาพประชากรไทยคือ การปฏิรูปด้านหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล ซึ่งได้ระบุเกณฑ์มาตรฐานไว้ในข้อที่ 9 ของบัญญัติ 10 ประการ คือให้โรงเรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยเน้นผลงานภาคปฏิบัติ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดหมาย 8 ข้อ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ของหลักสูตร พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จากนโยบายและแนวคิดดังกล่าว จึงจำเป็นต้องปรับปรุงวิธีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงและการใช้แฟ้มสะสมผลงานภาคปฏิบัติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ประกอบการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน

นอกจากนี้ ศิริชัย กาญจนวาสี (อ้างอิงในนันทิยา น้อยจันทร์, 2548, หน้า 5) การวัดและประเมินการเรียนรู้ ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนต้องกระทำอย่าง

ต่อเนื่องทั้งก่อน ระหว่าง และหลังเสร็จสิ้นการเรียนการสอน โดยครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ ลักษณะนิสัยและคุณธรรม โดยเน้นที่จะพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญและจำเป็นต้องตอบสนองต่อเป้าหมายการเรียนรู้ระดับบุคคล สถานศึกษา ชุมชน และประเทศ รวมทั้งมีความเป็นสากลระดับนานาชาติซึ่งการประเมินลักษณะนี้จะเป็นลักษณะการประเมินที่เรียกว่า Assessment

จากแนวคิดเกี่ยวกับความหมายของการวัดผลและประเมินผลของนักวิชาการดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการประเมินผลการเรียนเป็นกระบวนการต่อเนื่องของการเรียน การสอน เป็นกลไกเพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนได้พัฒนาไปตามจุดหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่ อีกทั้งใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น จึงจำเป็นที่ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนจะต้องทำความเข้าใจ ระเบียบการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 โดยมีข้อกำหนดและหลักการ ดังนี้

1. วัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน
2. วัดและประเมินผลระดับสถานศึกษา
3. ประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ
4. ตัดสินผลการเรียนให้ผู้เรียนผ่านช่วงชั้นและจบหลักสูตร
5. จัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษา
6. เทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียน

หลักการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. สถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบประเมินผลการเรียนของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม
2. การวัดผลประเมินผลการเรียนต้องสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตร
3. การประเมินผลการเรียนต้องประกอบด้วย การประเมินเพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ และการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน
4. การประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด ธรรมชาติของวิชา และระดับ ช่วงชั้นของผู้เรียน
5. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบผลการประเมินการเรียนได้
6. ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษาและ รูปแบบการศึกษาต่างๆ

7. จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักฐานการประเมินผล การเรียน รายงานผลการเรียน และเป็นหลักฐานแสดงวุฒิและรับรองผลการเรียนของผู้เรียน

ดังนั้นหน้าที่ของงานวิชาการในด้านการวัดผลประเมินผล คือ การส่งเสริมให้ครูรู้จักหลักการและวิธีการวัดผลและประเมินผล ตัวผู้บริหารเองก็ต้องมีความรู้ในเรื่องการวัดผลและประเมินผล ส่วนงานในหน้าที่ของหัวหน้างานวัดผลประเมินผล ได้แก่ การจัดทำเอกสาร จัดหาข่าวสาร ดูแลให้ครูอาจารย์ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการวัดผล ดำเนินการวิเคราะห์ข้อสอบ และจัดทำข้อสอบมาตรฐาน

สรุปได้ว่า การวัดผลและประเมินผลหมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการทดสอบและตัดสินผลการเรียนรู้ ได้แก่ การประชุมชี้แจง กฎระเบียบ วิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร มีการวางแผนดำเนินการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ส่งเสริมการวัดผลและประเมินผลนักเรียนตามสภาพจริง สร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลตรงจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนจัดการเรียนรู้ มีการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการหลากหลายเพื่อปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผล การพัฒนาเครื่องมือและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน การจัดระบบการเก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การรายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ

2. การบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาส

2.1. ความเป็นมาของโรงเรียนขยายโอกาส

การจัดการศึกษาในปัจจุบันได้จัดให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี และจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนขยายการศึกษาให้สูงขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2538) โดยเริ่มเมื่อ วันที่ 31 มีนาคม 2530 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้ กรมสามัญศึกษาดำเนินโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพื้นที่ชนบทยากจน 38 จังหวัด และเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2530 เห็นชอบในหลักการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานออกไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยวิธีการไม่บังคับ ต่อมาเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2531 ได้เห็นชอบให้โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 38 จังหวัด ออกไปให้ครอบคลุมโรงเรียนที่อยู่ในเขตทุรกันดารด้วย และเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2532 เห็นชอบให้ดำเนินการตามสาระสำคัญของรูปแบบ และวิธีการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อจากนั้นเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2532 เห็นชอบให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนดำเนินงานตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนอกระบบโรงเรียน ซึ่งเป็นผลทำให้อัตราการเรียนต่อชั้นเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 50 แต่เมื่อ

เปรียบเทียบกับปัญหาความต้องการโดยเฉพาะตลาดแรงงานมีแนวโน้มความต้องการแรงงานพื้นฐานที่มีระดับความรู้ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาหายุทธศาสตร์ในการเร่งขยายโอกาสทางการศึกษาไปสู่ส่วนภูมิภาคอย่างทั่วถึงและรวดเร็ว และได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ดำเนินขยายโอกาสทางการศึกษาภายใต้โครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ โดยเปิดทำการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่และมีบุคลากรผู้สอนเพียงพอจำนวน 119 โรงเรียนทั่วประเทศใน 73 จังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพฯ) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 เป็นต้นมา ซึ่งการดำเนินการเพื่อตอบสนองนโยบายเร่งรัดการขยายโอกาสทางการศึกษาดังกล่าว เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2533 ที่เห็นชอบในหลักการที่กระทรวงศึกษาธิการ

2.2. นโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษา

นโยบายทางการศึกษาและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการขยายโอกาสทางการศึกษา การศึกษานับว่าเป็นกลไกสำคัญในการทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งการพัฒนาตนพัฒนาสังคมและพัฒนาอาชีพ บุคคลใดที่ได้รับการศึกษามากย่อมมีโอกาสและความสามารถที่จะพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ได้มากกว่าเช่นเดียวกัน ดังนั้นการพื้นฐานของคนในชาติจึงไม่ได้สิ่งที่เพียงจะคิดขึ้นตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 นโยบายในแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 -2534) ว่าเร่งรัด การศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการทางการศึกษาในด้านการพัฒนาบุคคลและให้ ความสัมพันธ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาประเทศ ในแผนพัฒนาการศึกษาฉบับ ที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ได้ระบุไว้ในนโยบายการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคลว่า เร่งรัดพัฒนาคุณภาพ การศึกษาทุกระดับโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาผู้เรียนช่วงอายุ 0-18 ปี โดยมุ่งเน้นการพัฒนาที่ ตอบสนองความต้องการพื้นฐานตามวัยและมุ่งให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ปัญญา และมี ความสามารถพื้นฐานในการคิดแก้ไขปัญหาดำรงชีวิตปรับตัว และนำมาเปลี่ยนแปลงของสังคมใน อนาคตได้อย่างเหมาะสมและในแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2554) ได้กำหนด นโยบายการพัฒนาการศึกษาเป็น 5 ด้าน ซึ่งในด้านที่ 1 ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า จะขยายและ ยกกระดับความรู้พื้นฐานที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวางโดยเสมอภาคและเท่าเทียมกันโดยมีเป้าหมาย จะขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้มีอัตราส่วนนักเรียนต่อประชากรกลุ่มอายุ (12-14 ปี) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ในปีพ.ศ. 2544 รวมทั้งมุ่งขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี เป็นการศึกษา ของปวงชนในแผนต่อไปด้วยความจำเป็นและเห็นความสำคัญของการศึกษา รัฐบาลในแต่ละสมัย จึงได้กำหนดนโยบายเพื่อยกระดับ

การศึกษาขั้นพื้นฐานและขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับคนในชาติในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาตามลำดับ ดังนี้

1. พลตรีชาติชาย ชุณหะวัณ แกล้งนโยบายทางการศึกษาต่อรัฐสภา วันพฤหัสบดี 25 สิงหาคม 2531 ดังนี้ เร่งรัดการส่งเสริมการอนุบาลชนบท การขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาโดยจัดควบคู่ไปกับการขยายการศึกษาภาคบังคับและการเตรียมพื้นฐานอาชีพให้กับ นักเรียนทุกระดับเพื่อแก้ปัญหาการว่างงาน ตลอดจนส่งเสริมศีลธรรม จริยธรรม และวินัยของ นักเรียนแต่ละคนในชาติเป็นพิเศษ

2. พลตรีชาติชาย ชุณหะวัณ แกล้งนโยบายทางการศึกษาต่อรัฐสภา วันพุธที่ 9 มกราคม 2534 ดังนี้ รัฐบาลมุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อการเร่งขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อเป็นฐานการขยายการศึกษาภาคบังคับ จาก 6 ปี เป็น 9 ปี ตลอดทั้งปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีเนื้อหาสาระเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นควบคู่ไปกับการเพิ่มพูนความรู้ผ่านระบบสื่อสารมวลชนต่าง ๆ

3. นายอานันท์ ปันยารชุน แกล้งนโยบายทางการศึกษาต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ วันพฤหัสบดี ที่ 4 เมษายน 2534 ดังนี้ เร่งขยายโอกาสและบริการทางการศึกษาในและนอกระบบให้กว้างขวางและทั่วถึง เพื่อยกระดับการศึกษาพื้นฐานให้ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นอย่างต่ำ รวมทั้งขยายการศึกษาปฐมวัยในชนบทเพิ่มขึ้น

4. นายชวน หลีกภัย แกล้งนโยบายทางการศึกษาต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2535 ดังนี้ รัฐบาลมีความเชื่อว่าการลงทุนทางการศึกษาจำเป็นต่อเอกภราชอธิปไตย และความมั่นคงของประเทศ การเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาเท่านั้นที่จะส่งผลประเทศมีความเจริญก้าวหน้าในทุกด้าน รัฐบาลจะเร่งลงทุนการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพเด็ก เยาวชนและประชาชน เป็นลำดับแรก เพื่อได้รับการเรียนรู้อย่างถูกต้องและต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยจะเร่งดำเนินการขยายการศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปี เป็น 9 ปี เพื่อให้เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนโดยกำหนดมาตรการและวิธีที่เหมาะสม มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันระหว่างการศึกษาในโรงเรียนและนอกโรงเรียน รวมทั้งสนับสนุนการจัดการศึกษาให้ผู้บกพร่องทางร่างกาย ทางจิตใจ และผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาต่อเนื่องและทั่วถึงทั่วประเทศ

5. พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ แกล้งนโยบายทางการศึกษาต่อรัฐสภา วันพุธ ที่ 11 ธันวาคม 2539 ดังนี้ รัฐบาลมุ่งที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาและขยายโอกาสให้ทั่วถึงคนทุกคนทุกกลุ่มเพื่อให้การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้มีขีดความสามารถเต็มศักยภาพ มีคุณภาพชีวิตที่ดีและเป็นแรงผลักดันที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

และจัดให้มีกฎหมายการศึกษาแห่งชาติตลอดจนการปรับปรุงการจัดการศึกษาทุกระดับให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมโดยใช้การศึกษาเป็นสื่อสร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสนับสนุนการค้นคว้าการวิจัยในศิลปวิทยาการ เจริญพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ

2.3. สภาพปัจจุบันและปัญหาโรงเรียนขยายโอกาส

สภาพปัจจุบันและปัญหาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต3ได้ทำการต่าง ๆ ที่หลากหลายสาขาอาชีพ เพื่อจัดทำแผนกลยุทธ์ ปี 2551 - 2554 (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2554 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3, 2554 หน้า 5-6) ได้ข้อสรุปดังนี้

1. ด้านสังคมและวัฒนธรรม มีประเพณี วัฒนธรรม และธรรมชาติที่มีความสมบูรณ์ทำให้มีแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมที่หลากหลาย โดยชุมชนยังคง รักษาไว้ อย่างเหนียวแน่น ซึ่งสามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ มาใช้ ในการส่งเสริมการจัดการศึกษาได้ ส่วนด้านปัญหาสังคม พ่อแม่ของนักเรียนต้องออกไปทำงานใน เมืองใหญ่ มีส่วนทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมา เพราะนักเรียนต้องอาศัยอยู่กับญาติมากกว่าอยู่กับพ่อแม่ ในอนาคตแนวโน้มอัตราการเกิดของประชากรลดลง จะทำให้อัตราการเข้าเรียนของนักเรียน น้อยลงตามสัดส่วนด้วย

2. ด้านเทคโนโลยี ยังขาดอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย การสื่อสารและการ ประสานงานขาดความคล่องตัว เนื่องจากสถานศึกษาในสังกัดส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภูเขาสูง และ ห่างไกล ระบบ Internet โรงเรียนใช้จานดาวเทียม ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย ทำให้นักเรียนขาดโอกาสในการศึกษา และพัฒนาด้านเทคโนโลยี

3. ด้านเศรษฐกิจ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีรายได้น้อยถึง ปาน กลางมีการเคลื่อนย้ายแรงงานเพื่อการประกอบอาชีพค่อนข้างสูง นักเรียนอาศัยอยู่กับญาติ มากกว่าอยู่กับพ่อแม่ ทำให้การสนับสนุนการศึกษา และการดูแลบุตรหลานมีข้อจำกัด

4. ด้านการเมืองและกฎหมาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางส่วนยังไม่เห็น ความสำคัญด้านการศึกษา ยังมุ่งเน้นด้านสาธารณูปโภคเป็นหลัก สำหรับนโยบายของรัฐบาลที่ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนการศึกษา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ชัดเจน ต้องเน้นความสัมพันธ์กับหน่วยงานต่าง ๆ ให้มากยิ่งขึ้น

5. ด้านโครงสร้างและนโยบาย มีความชัดเจน การจัดทำแผนงาน/โครงการ ทุกคนมีส่วนร่วม และผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ก่อให้เกิดความตื่นตัวในการพัฒนาตนเอง และพัฒนางาน ทำให้การบริหารงบประมาณดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์

6. ด้านผลผลิตและการให้บริการ การให้บริการกับผู้มารับบริการอยู่ในระดับปานกลาง ขั้นตอนการให้บริการยังขาดความชัดเจน ส่วนการให้บริการโรงเรียนจะทำได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากเขตพื้นที่บริการ มีลักษณะกว้าง และมีระยะทางไกล ทำให้การประสานงานล่าช้า เป็น อุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

7. ด้านบุคลากร บุคลากรไม่ครบตามกรอบโครงสร้าง มีการเคลื่อนย้ายจากพื้นที่ภูเขาสูงทิวกันดาร มาสู่พื้นที่ราบอยู่ในเกณฑ์สูง ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน แต่บุคลากรที่ได้รับการบรรจุใหม่มีความตั้งใจ ทুমเท มีความรู้ ความสามารถ และปฏิบัติงานได้ตามกำหนด โดยมีอายุเฉลี่ยเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน (เฉลี่ย 41.5 ปี)

8. ด้านประสิทธิภาพทางการเงิน สื่อวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ มีงบประมาณจำกัด ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน คุณภาพของวัสดุ อุปกรณ์เทคโนโลยี ยานพาหนะ และอาคารสถานที่ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน

9. ด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กและอยู่ห่างไกล ยัง ขาดวัสดุอุปกรณ์เป็นจำนวนมาก ทำให้ประชากรวัยเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กด้อยโอกาส ยัง ไม่ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ ทำให้คุณภาพทางการศึกษาของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานวิชาการและงานการศึกษาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการในโรงเรียนได้มีผู้ศึกษาไว้ดังนี้

เอกวิทย์ นุ่มนวลศรี (2545) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนหางดง-บ้านตาล อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มีการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาเกือบทุกงาน ที่เกี่ยวกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล แต่ก็ยังมีบางส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติ เช่น ประเมินผลการใช้หลักสูตร วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรแม่บทกับแผนการสอน นำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในปีที่ผ่านมาใช้ในการวางแผนการสอน จัดทำวิจัยในชั้นเรียนและเก็บข้อมูลจุดเด่น จุดด้อย ของนักเรียนเป็นรายบุคคล บันทึกผลการใช้สื่อการสอน ประเมินผลการใช้สื่อการสอน จัดเก็บสื่อการสอนอย่างเป็นระบบ เสนอผลการประเมินในที่ประชุมวิชาการพัฒนาเครื่องมือประเมินผลให้ครอบคลุมจุดประสงค์ และประเมินผลก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐาน

จิรากร ทศเกต (2545) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนจิตราวิทยาอำเภอเมืองเชียงใหม่ พบว่า ครูที่ปฏิบัติการสอนส่วนใหญ่เห็นว่า ได้มีการปฏิบัติงานวิชาการใน โรงเรียนจิตราวิทยาเกือบทุกงานที่เกี่ยวกับหลักสูตร และการใช้หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อการสอน การนิเทศการสอน ห้องสมุด และการวัดและประเมินผล แต่ก็ยังมีงานที่ครูที่ปฏิบัติการสอนเห็นว่าไม่ได้ปฏิบัติ เช่น การประเมินผลการใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตร่วมกับชุมชน การใช้สื่ออย่างหลากหลาย ในการเรียนการสอน การชี้แจงโครงการนิเทศภายในโรงเรียนให้ครูทราบก่อนปฏิบัติ การเสนอแนะรูปแบบการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ผู้ปกครองทราบผลการเรียน และการฝึกให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ปัญหาที่พบ ด้านหลักสูตรของโรงเรียนยังขาดการประยุกต์ใช้ เน้นแต่ในเรื่องการท่องจำและครูยังไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรโดยรวมเท่าที่ควร ด้านการเรียนการสอน โรงเรียนขาดสื่อประกอบการเรียนการสอน และการสอนไม่เป็นไปตามแผน เนื่องจากมีกิจกรรมที่ไม่มีไว้ในแผนเข้ามาแทรกอยู่ การวางแผนการนิเทศในโรงเรียนยังไม่ชัดเจน ไม่เป็นระบบเท่าที่ควร และการนิเทศการศึกษาไม่สม่ำเสมอและต่อเนื่อง การนิเทศยังไม่มีการกำหนดวัน-เวลาที่แน่นอน การวัดและประเมินผลไม่มีหลักการในการตัดสินใจที่แน่นอน ไม่เป็นตามแนวเดียวกัน ครูผู้สอนไม่มีความรู้เรื่อง การวัดและประเมินผลอย่างแท้จริง ไม่มีการอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ห้องสมุด โรงเรียนยังมีปัญหาในเรื่องหนังสือ ตำรา เอกสารในห้องสมุดที่มีจำนวนมากแต่ไม่ทันสมัย และนักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีทักษะในการค้นคว้าด้วยตนเอง

เทียม วันมหาชัย (2545) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนสออดพิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ในการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนสออดพิทยาคมได้มีการเปิดวิชาเลือกตามความถนัดของครู แจ้งเกณฑ์การจบหลักสูตรให้นักเรียน ได้มีจุดประสงค์การสอน จัดกิจกรรมและเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียน และได้มีการแจ้งเกณฑ์การประเมินผลและการใช้เครื่องมือในการประเมินส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติคือ วิเคราะห์หลักสูตรรายงานผลการใช้หลักสูตร ร่วมกันประเมินผลการใช้หลักสูตร การให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดแผน การสอน การประดิษฐ์นวัตกรรมมาแก้ปัญหการเรียน การวิเคราะห์ข้อสอบและการปรับปรุงเครื่องมือ และการจัดสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่ไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ ปัญหาที่พบคือ ครูไม่ได้วิเคราะห์หลักสูตร ใช้เนื้อหาตามหนังสือมาจัดการเรียนการสอน หลักสูตรไม่สนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชน เนื้อหาตามหลักสูตรมากเกินไป ทำให้จัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยมีข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนและนอกจากนี้ ครูยังสอนแบบเก่าและยังยึดครู

เป็นศูนย์กลางของการเรียน ทำให้การจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่บังเกิดผล และยังไม่ได้จัดให้มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและตามสภาพจริง โดยมีการวัดผลและประเมินผลในเนื้อหามากเกินไป และมีข้อเสนอแนะว่า ส่งเสริมให้ครูจัดทำข้อสอบมาตรฐานและคลังข้อสอบ

ในปีต่อมา ปรีชา จันทะสินธุ์ (2546) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนแม่เจดีย์ จังหวัดเชียงราย พบว่าครูได้แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้แก่ผู้เรียนก่อนทำการสอน ได้จัดทำโครงการสอนให้เหมาะสมกับเวลาที่เรียนในแต่ละภาคเรียน จัดเนื้อหาให้ เหมาะสมกับความพร้อมของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ได้วัดผลและประเมินผลหลังการเรียนการสอน กำหนดปฏิทินงานวัดผลไว้ชัดเจนตลอดปีการศึกษา จัดทำข้อมูลงานทะเบียนวัดผลอย่างเป็นปัจจุบัน พร้อมทั้งแจ้งให้ ผู้ปกครองทราบ และวัดผลและประเมินผลหลายวิธี ในขณะที่โรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูเข้าอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง เปิดโอกาสให้ครูที่มีความสามารถได้แสดงผลงานแก่เพื่อนครู มีการประชุมในหมวดวิชาเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน และมีการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน ส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติ คือ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สอนซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนอ่อน ทำวิจัยในชั้นเรียน วิเคราะห์ข้อสอบ กำหนด วัตถุประสงค์การนิเทศการสอน แนะนำครูให้ทราบจุดเด่นจุดด้อยในการจัดกิจกรรมการสอนของตนเอง กำหนดแผนการนิเทศไว้อย่างชัดเจน นำผลการนิเทศมาวางแผนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและกำหนดบุคลากรผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอน

ส่วน วรเชษฐ์ จันทร์ภิรมย์ (2546) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้บริหารงานวิชาการในสถานศึกษาทุกด้านทั้ง 9 ด้านคือ บริหารงานวิชาการ หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผล การนิเทศภายใน การพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ การบริหารโครงการ การวิจัยและการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศ และบริหารงานวิชาการด้านการประเมินผลงานปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตร คือ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่คณะครู และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดถึงผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการเรียนการสอน คือ สถานศึกษาขาดแคลนครู จำนวนครูไม่ครบชั้น ปัญหาการบริหารงานวิชาการที่พบคือด้านการวัดผลประเมินผล ที่ไม่เป็นไปตามสภาพจริง ด้านการนิเทศภายในคือ ขาดการวางแผนการนิเทศ

ด้านการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ คือ ขาดการส่งเสริม และการพัฒนาให้ครูได้ศึกษาดูงานในสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ ด้านการวิจัยและการพัฒนา คือ ครูและบุคลากรในสถานศึกษาไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ควรดำเนินการส่งเสริม จัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน

สำหรับ สมชาย ไชยจินดา (2547) ได้ศึกษาการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมให้ครูจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน แต่ไม่ได้เน้นเทศตามตารางที่กำหนดไว้ เพราะมีภาระงานอื่นมาก ส่วนใหญ่ที่พบคือ ความสับสนในเรื่องหลักสูตรที่ใช้ ซึ่งมี 2 หลักสูตร แต่มีโครงสร้างเนื้อหาสาระของกลุ่มวิชา และการวัดและประเมินผลแตกต่างกัน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรศึกษาเรื่องหลักสูตรให้เข้าใจและสามารถนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตรงกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น

จรรยา แก้วจินดา (2548) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 พบว่าทรรคนของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการสอนซ่อมเสริมและด้านวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

ลำไพ มาไกล (2548) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการกรณีศึกษาโรงเรียนนารายณ์วิทยา อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการกรณีศึกษาโรงเรียนนารายณ์วิทยา อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพการบริหารงานวิชาการมี 9 งานประกอบด้วย งานนโยบายและการวางแผน งานวิชาการ งานหลักสูตร งานจัดการเรียนการสอน งานการจัดกิจกรรมนักเรียน งานการส่งเสริมสนับสนุนงานด้านวิชาการ งานการพัฒนาการเรียนการสอน งานการพัฒนาบุคลากร งานการนิเทศและติดตามผล งานการวัดผลและประเมินผล เมื่อศึกษางานแต่ละงาน พบว่า มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกงาน

นิพนธ์ กาชาติ (2548) ได้ศึกษาแนวปฏิบัติในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชุมชนบ้านวังดิน อำเภอสี จังหวัดลำพูน พบว่า ผู้บริหารและครูมีความพึงพอใจเป็นส่วนใหญ่ในงานทุกด้าน โดยมีความต้องการเกี่ยวกับงบประมาณในการวางแผนหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญ

ในการใช้หลักสูตร ภูมิปัญญา สื่อและเทคโนโลยี การนิเทศแบบกัลยาณมิตรรูปแบบการประเมินที่ชัดเจนของโรงเรียนที่มีมาตรฐาน และธนาคารข้อสอบ แนวปฏิบัติในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการทั้ง 3 ด้าน ตามกระบวนการคุณภาพ P-D-C-A ที่สำคัญที่สุดในแต่ละด้าน คือ แนวปฏิบัติงานด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร เห็นว่า ควรมีการอบรมสัมมนาการใช้หลักสูตรให้ครูผู้สอนและผู้บริหาร แนวปฏิบัติงานด้านการนิเทศภายใน เห็นว่า ควรมีแผนการนิเทศภายในและปฏิบัติอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ แนวปฏิบัติด้านการวัดผลประเมินผลเห็นว่า ควรใช้ข้อสอบมาตรฐานในการดำเนินการ

ส่วน สุพจน์ อริยะจักร์ (2548) ได้ศึกษาการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดปากปล่องสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอป่าซางจังหวัดลำพูน พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดปากปล่อง ส่วนใหญ่พึงพอใจด้านการจัดห้องสมุดและงานส่งเสริมการสอน เพราะโรงเรียนสามารถพัฒนาและปรับปรุงห้องสมุดให้กว้างขวางขึ้นสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าของครู นักเรียน และชุมชน มีการจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดเพิ่มเติมอยู่เสมอรวมทั้งในห้องสมุดมีหนังสือหลากหลายประเภท นอกจากนั้นทางโรงเรียนยังมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเข้าไปใช้ห้องสมุดอย่างสม่ำเสมอที่สำคัญที่สุดที่พึงพอใจ คือ เปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามาใช้บริการศึกษาค้นคว้าห้องสมุดได้ทุกวันอีกด้วย สำหรับที่ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจน้อยได้แก่ การจัดสื่อการเรียนการสอน เพราะปัจจุบันโรงเรียนวัดปากปล่องมีสื่อการเรียนน้อย โดยเฉพาะสื่อการเรียนที่ทันสมัย ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ส่วนความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความต้องการเกี่ยวกับการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยโดยเฉพาะสื่อประเภทเครื่องมือ หรือสื่อทัศนูปกรณ์ เพราะจะทำให้การถ่ายทอดความรู้จากครูไปยังนักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สำหรับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการนั้น โรงเรียนควรใช้กระบวนการบริหารจัดการคุณภาพที่ทำให้บุคลากรทุกฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษา ร่วมกันกำหนดเป้าหมายและ วิธีการแล้ววางแผนโดยการประชุมคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง เพื่อหาข้อมูลสภาพปัจจุบันตลอดถึงแนวทางหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะนำมาปฏิบัติในการพัฒนาการเรียนการสอน สำหรับการปฏิบัติตามแผน ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ และกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน หลังจากได้ปฏิบัติงานแล้วในแต่ละภาคเรียนหรือสิ้นปีการศึกษาควรมีการตรวจสอบโดย

การประเมินผล โดยใช้เครื่องมือการตรวจสอบที่เหมาะสม เมื่อพบจุดเด่นหรือจุดด้อย จะต้องนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาให้การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพบรรลุตามเป้าหมายต่อไป

พัชรินทร์ สมมุติ (2550) ได้ศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายคุณภาพการศึกษาครุศรี อำเภอมะเข่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการประชุมชี้แจงเรื่องการจัดหลักสูตรเพื่อใช้ในการดำเนินงาน ได้จัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับสภาพของชุมชนและท้องถิ่น ได้เลือกใช้สื่อการเรียนรู้โดยยึดเนื้อหาและได้วัดและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แต่ก็ยังมีบางส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติเช่นรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองในการสอนวิชาที่สอดคล้องกับท้องถิ่น จัดอบรมในเรื่องการนำหลักสูตรไปใช้ สรุปผลการใช้หลักสูตร นำผลวิจัยในชั้นเรียนมาปรับปรุงการเรียนการสอน ทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและในท้องถิ่นภายนอกโรงเรียน จัดอบรมการผลิตและกาใช้สื่อการเรียนรู้และประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวิเคราะห์งานการวัดและประเมินผลสำหรับปัญหาที่พบคือ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการจัดทำหลักสูตร ครูผู้สอนมีคาบสอนมากหลายวิชาและมีงานพิเศษนอกเหนืองานสอน จนทำให้ดำเนินการสอนได้ไม่เต็มที่ สื่อการเรียนรู้มีน้อยไม่เพียงพอแก่นักเรียนอีกทั้งขาด ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ไม่มีระเบียบเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ประเมินผลได้ไม่ครอบคลุมเนื้อหาที่สอน ไม่มีการติดตามการวัดและประเมินผลโดยให้ข้อเสนอแนะว่าควรจัดอบรมเรื่องการวัดและประเมินผล

สิริจิต หอจันทิก (2550) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า ได้มีการปฏิบัติงานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้การวางแผนการวัดผลและ ประเมินผล การนิเทศการศึกษา การจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมการสอนวัสดุประกอบหลักสูตร สื่อการเรียนการสอนและงานห้องสมุด แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นกิจกรรมที่ปฏิบัติคือ ศึกษาหลักสูตรแกนกลางเพื่อกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียนวางแผนโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถของบุคลากร กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานในการวัดและประเมินผล จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนใช้สื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา กระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ของการใช้ห้องสมุดสำหรับกิจกรรมบางส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติคือ นำเทคโนโลยีมาช่วยในการในการวัดและประเมินผลให้ครูมีส่วนร่วมประเมินผล การนิเทศ สำนวจความต้องการของผู้เรียน บันทึกผลการใช้สื่อการสอนและเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน

กุลทรี พิภุลแกม (2551) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมและการนิเทศการศึกษา ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน โดยภาพรวมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กาญจณี โชติสุข และกิตติยา ทองแกมภาค (2552) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดย 3 อันดับแรก คือ ด้านการวัดและประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ และด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 2) สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด ตามความคิดเห็นของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดย 3 อันดับแรก คือ ด้านการวัดและประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ และด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดและประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 3) สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนในภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดย 3 อันดับแรก คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ และด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้ายคือด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

กิตติพงษ์ ไปร้งเจริญ (2553) ได้ทำการศึกษาสาเหตุของปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก พบว่าสาเหตุของปัญหาการบริหารงานวิชาการ

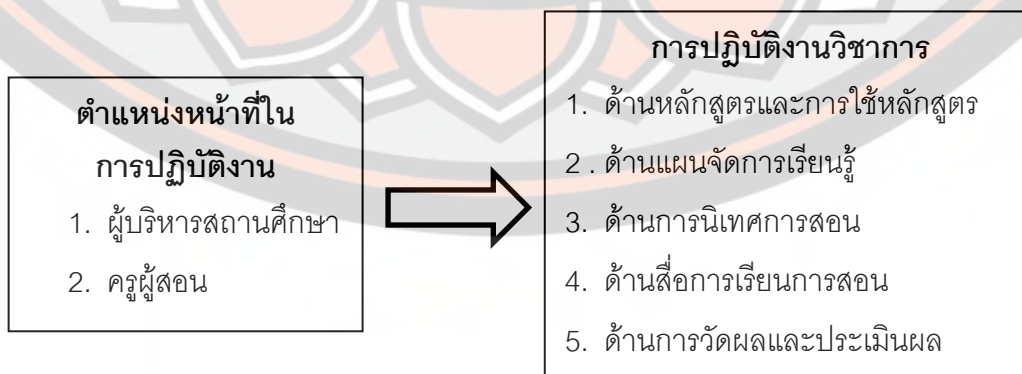
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ด้านหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยในชั้นเรียน และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นสาเหตุของปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับปานกลาง

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่าปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการมีมากมายหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาในระดับใดก็ตามก็ต้องการแนวทางในการพัฒนางานวิชาการเพื่อให้เกิดผลสำเร็จในด้านการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการในการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นงานที่สำคัญอันดับแรกๆที่ผู้บริหารจะต้องเร่งมือปรับเปลี่ยนปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดการพัฒนาในสถานศึกษาให้เป็นไปในทางบวกซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจัดว่าเป็นหลักสำคัญในการพัฒนางานวิชาการเพื่อให้งานวิชาการในสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

4. กรอบแนวคิดของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารและครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต3ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ขอบข่ายการปฏิบัติงานวิชาการ จากนักวิชาการหลายท่านเพื่อสังเคราะห์ ออกมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า 5 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร
- 1.2 ด้านแผนจัดการเรียนรู้
- 1.3 ด้านการนิเทศการสอน
- 1.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน
- 1.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล

ภาพ 1 กรอบแนวคิดของการศึกษาค้นคว้า

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารและครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 71 โรงเรียน จำแนกเป็นเป็นผู้บริหารจำนวน 71 คนและครูผู้สอนจำนวน 932 คนรวมจำนวนประชากรทั้งสิ้นจำนวน 1,003 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 63 คน และครูผู้สอนจำนวน 274 คนรวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 337 คนกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบค่าจากตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (prepoamal Stratified Random Sampling) โดยคำนวณเป็นสัดส่วนผู้บริหารและครูผู้สอนเป็นครูที่อยู่โรงเรียนเดียวกันกับที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างได้ดำเนินการดังนี้

- กลุ่มอำเภอนครไทย
- กลุ่มอำเภอชาติตระการ
- กลุ่มอำเภอพรมพิราม
- กลุ่มอำเภอวัดโบสถ์

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูในโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 3

กลุ่มโรงเรียนขยาย โอกาส	จำนวนประชากร N = 1003		กลุ่มตัวอย่าง n = 337	
	ผู้บริหาร N = 71	ครูผู้สอน N = 932	ผู้บริหาร N = 63	ครูผู้สอน N = 274
อำเภอ นครไทย	20	267	18	78
อำเภอชาติตระการ	15	181	13	54
อำเภอพรหมพิราม	24	296	21	87
อำเภอวัดโบสถ์	12	188	11	55
รวม	74	932	63	274

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน
2557

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาข้อมูลจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา นำมาประมวลสร้างเป็นแบบสอบถามการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำนวน 337 ฉบับและแบบสอบถามแต่ละฉบับได้แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ สอบถามเกี่ยวกับ ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน แบ่งเป็น 2 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ซึ่งมีเนื้อหา 5 ด้าน จำนวน 50 ข้อคือ ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร 10 ข้อ ด้านแผนจัดการเรียนรู้ 10 ข้อ ด้านการนิเทศการเรียนการสอน 10 ข้อ ด้านสื่อการเรียนการสอน 10 ข้อ ด้านการวัดผลและประเมินผล 10 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) โดยให้น้ำหนักคะแนนมีความหมายดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง	มีระดับสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับคะแนน 4 หมายถึง	มีระดับสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ระดับคะแนน 3 หมายถึง	มีระดับสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับคะแนน 2 หมายถึง	มีระดับสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ระดับคะแนน 1 หมายถึง	มีระดับสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวคิด และหลักการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียน เอกสารตำรา
2. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียน โดยนำแบบสอบถามของ ประทุม ใจบุญ (2538, หน้า 118 – 124) มาดัดแปลงแบบสอบถาม
3. ศึกษาเทคนิค และวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
4. ประมวลความรู้จากข้อ 1– 3 มาสร้างเป็นแบบสอบถาม
5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและตรวจสอบปรับปรุงความสมบูรณ์และความถูกต้องให้ครอบคลุมทั้งด้านโครงสร้าง เนื้อหาและภาษาที่ใช้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบและสามารถครอบคลุมเรื่องที่ต้องการศึกษาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
6. นำแบบสอบถามที่ได้นำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วจากอาจารย์ที่ปรึกษา ไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบ IOC (ความตรงเชิงเนื้อหา) ความเหมาะสมของการใช้ภาษาที่ใช้และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขให้เหมาะสม (รายนามผู้เชี่ยวชาญอยู่ในภาคผนวก ค)
7. รวบรวมข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไข และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาโดยใช้สูตรค่า IOC ผลการวิเคราะห์พบว่าแบบสอบถามแต่ละข้อ ถ้าข้อใดมีค่า IOC ใกล้ 1.00 แสดงว่าข้อคำถามข้อนั้นๆ มีความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา หากข้อคำถามในข้อใดที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.06 แสดงว่าข้อคำถามนั้นๆ มีความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหาน้อยและต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขหรือตัดข้อความนั้นๆ ทิ้งไป หากข้อคำถามในข้อใดมีค่า IOC ตีติลบแสดงว่าข้อคำถามนั้นๆ ไม่มีความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหาต้องดำเนินการตัดข้อ

คำถามทิ้งไปหรือปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามที่นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านลงความเห็นและให้คะแนนดังนี้

- + แทน เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับค่านิยมศัพท์
- 0 แทน เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับค่านิยมศัพท์
- 1 แทน เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับค่านิยมศัพท์

8. รวบรวมสรุปข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญนำมาปรับปรุงแก้ไขและหาความสอดคล้องตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญโดยหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (index of item-objective congruence: IOC) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปปรับปรุงและแก้ไข เพิ่มเติมตามที่คุณผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์โดยมีผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง IOC รายข้ออยู่ในช่วง 0.8-1 (ผลการวิเคราะห์แสดงในภาคผนวก ง)

9. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นการเข้าราชการครูโรงเรียนบ้านนาตอน และโรงเรียนบ้านขวดน้ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำนวน 30 คนแล้วนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยงโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามสูตรของครอนบาค (Cronbach 1971, p.160 อ้างอิงในพวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540) เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำนวน 50 ข้อ

10. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .971

11. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาคั่นคว่ำด้วยตนเองตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้ายก่อนนำไปพิมพ์เพื่อใช้เป็นแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั่นคว่ำ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 เพื่อขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

2. ผู้ศึกษาค้นคว้าส่งแบบสอบถามไปเก็บข้อมูล โดยส่งเองและบางส่วนส่งในตู้รับหนังสือของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง แล้วให้กลุ่มตัวอย่างรวบรวมส่งข้อมูลแบบสอบถามคืน โดยมอบหมายให้ตัวแทน 1 คนรับไว้ ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 และเก็บข้อมูลด้วยตนเอง (รายชื่อสถานศึกษาแสดงในภาคผนวก ฉ)
3. แบบสอบถามที่ส่งไปยังสถานศึกษาจำนวน 337 ฉบับ ได้รับคืนมาจริง จำนวน 315 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.5 ได้ตรวจสอบแล้วมีความสมบูรณ์ครบถ้วนทุกฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป (SPSS) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติเป็นร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ในภาพรวมและรายด้านโดยมีเกณฑ์แปลผลดังนี้

การแปลความหมาย ผู้ศึกษาค้นคว้าใช้เกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 121)

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ตามตัวแปรซึ่งจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานเป็นการทดสอบสมมุติฐานวิเคราะห์โดยการทดสอบค่า (t – tase independent)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ ซึ่งดำเนินการโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณ ซึ่งได้ใช้ค่าสถิติดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่
 - 1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (ค่า IOC)
 - 1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 116)
2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย
 - 2.1 ค่าความถี่ (Frequency)
 - 2.2 ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 2.3 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ใช้สัญลักษณ์ \bar{x}
 - 2.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สัญลักษณ์ (S.D.)
3. สถิติทดสอบสมมุติฐาน
 - 3.1 สถิติทดสอบค่า t-test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษาและเพื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษาได้นำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามดังตารางที่ 3

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ประกอบด้วยตารางที่ 4-15

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยตารางที่ 16-21

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยดังนี้

ในการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ในครั้งนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 337 คนเก็บรวบรวมข้อมูลได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 315 คน คิดเป็นร้อยละ 93.5

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหารสถานศึกษา	59	18.7
ครูผู้สอน	256	81.3
รวม	315	100

จากตาราง 3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นครูจำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 81.3 และเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 18.7

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานวิชาการโดยภาพรวมทุกด้าน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อ	สภาพการปฏิบัติงานวิชาการ	ผู้บริหาร (n=59)		ระดับความคิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
1.	ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร	3.89	0.38	มาก
2.	ด้านแผนการจัดการเรียนรู้	3.87	0.30	มาก
3.	ด้านการนิเทศการสอน	3.71	0.32	มาก
4.	ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.77	0.28	มาก
5.	ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.73	0.42	มาก
เฉลี่ยรวม		3.79	0.19	มาก

จากตาราง 4 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.79$) โดยด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{x}=3.73$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ด้านการนิเทศการสอน ($\bar{x} = 3.71$)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อ	ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร	ผู้บริหาร (n=59)		ระดับความคิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
1	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ จุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร	3.98	0.60	มาก
2	มีคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ	3.85	0.66	มาก
3	สถานศึกษาดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.95	0.63	มาก
4	มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตร	3.88	0.62	มาก
5	โครงสร้างหลักสูตรเหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	4.00	0.69	มาก
6	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด วิเคราะห์ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและได้ฝึกปฏิบัติจริง	3.92	0.70	มาก
7	สถานศึกษาสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียน การสอนอย่างเพียงพอ	3.89	0.64	มาก
8	ส่งเสริมให้บุคลากรใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์และวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย	3.88	0.62	มาก
9	มีการจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนและเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.81	0.66	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร	ผู้บริหาร (n=59)		ระดับความคิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
10	สถานศึกษาดำเนินการวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้ตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ และผลงาน	3.79	0.61	มาก
เฉลี่ยรวม		3.89	0.38	มาก

จากตาราง 5 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$) โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงสร้างหลักสูตรเหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษาดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.79$)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้านแผนจัดการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อ	ด้านแผนจัดการเรียนรู้	ผู้บริหาร (n=59)		ระดับความคิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
1	การวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดจาก หลักสูตรแกนกลาง	3.83	0.65	มาก
2	การประชุมวางแผนร่วมกันเกี่ยวกับการจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้	3.93	0.55	มาก
3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	3.86	0.54	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	ด้านแผนจัดการเรียนรู้	ผู้บริหาร (n=59)		ระดับความคิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
4	แผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับ หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.79	0.55	มาก
5	แผนการจัดการเรียนรู้มีครบองค์ประกอบ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา วิธีการจัด กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน การวัดและ ประเมินผล	3.95	0.55	มาก
6	การจัดหาสื่อและวัสดุอุปกรณ์เพื่อจัดกิจกรรม การเรียนรู้	3.93	0.55	มาก
7	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับ สภาพชุมชน และท้องถิ่น	3.88	0.67	มาก
8	การจัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน	3.94	0.47	มาก
9	การติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างน้อย ภาคเรียนละ 2 ครั้ง	3.85	0.41	มาก
10	การประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทุกภาคเรียน	3.73	0.64	มาก
เฉลี่ยรวม		3.87	0.30	มาก

จากตาราง 6 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้านแผนการจัดการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$) โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ แผนการจัดการเรียนรู้มีครบองค์ประกอบจุดประสงค์ การเรียนรู้ เนื้อหา วิธีการจัดกิจกรรม สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.95$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกภาคเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้านการนิเทศการสอน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อ	ด้านการนิเทศการสอน	ผู้บริหาร (n=59)		ระดับ ความ คิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
1	บุคลากรในสถานศึกษาให้ความร่วมมือในการให้คำแนะนำช่วยเหลือในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนและการจัดทำเอกสารวิชาการ	3.86	0.54	มาก
2	มีคณะกรรมการสถานศึกษาดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนที่หลากหลาย	3.69	0.67	มาก
3	มีการจัดทำแผนการนิเทศการเรียนการสอนเพื่อเป็นกรอบในการปฏิบัติงานวิชาการ	3.75	0.70	มาก
4	การกำหนดจัดทำปฏิทินการนิเทศของผู้นิเทศ	3.75	0.65	มาก
5	การดำเนินการนิเทศติดตามปฏิทินการนิเทศของผู้นิเทศ	3.71	0.61	มาก
6	การเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบบัญญาและให้คำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอนของผู้นิเทศ	3.61	0.64	มาก
7	ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาได้ศึกษาดูงานและเข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่อง	3.73	0.51	มาก
8	ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้จัดผลงาน เพื่อพัฒนาวิชาชีพของตนให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ	3.66	0.68	มาก
9	มีการแจ้งผลการประเมินเพื่อการพัฒนาปรับปรุงให้มีคุณภาพ	3.66	0.51	มาก
10	มีการประเมินผลกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาแล้วปรับปรุง	3.69	0.62	มาก
เฉลี่ยรวม		3.71	0.32	มาก

จากตาราง 7 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้านการนิเทศการสอน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$) โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด คือ บุคลากรในสถานศึกษาให้ความร่วมมือในการให้คำแนะนำช่วยเหลือในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนและการจัดทำเอกสารวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบปัญหาและให้คำแนะนำ ด้านการจัดการเรียนการสอนของผู้นิเทศ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพ การปฏิบัติงานวิชาการด้านสื่อการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อ	ด้านสื่อการเรียนการสอน	ผู้บริหาร (n=59)		ระดับ ความ คิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
1	พัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน	3.71	0.67	มาก
2	จัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอในการผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอน	3.66	0.68	มาก
3	ประชาสัมพันธ์ ให้มีผู้ใช้บริการงานสื่อการเรียนการสอน	3.76	0.65	มาก
4	ส่งเสริมสนับสนุนการผลิตสื่อที่หลากหลาย มีความจำเป็น เหมาะสม จากวัสดุท้องถิ่น	3.71	0.56	มาก
5	จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการสอน	3.73	0.58	มาก
6	จัดให้มีการใช้แหล่งการเรียนรู้ และวัสดุท้องถิ่นในชุมชนเป็นสื่อในการเรียนการสอน	3.75	0.57	มาก
7	มีการจัดหาสื่อประกอบการเรียนการสอนได้ครบถ้วนทุกรายวิชาตามหลักสูตร	3.78	0.49	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	ด้านสื่อการเรียนการสอน	ผู้บริหาร (n=59)		ระดับ ความ คิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
8	มีการส่งเสริมให้ใช้ห้องสมุดและสื่อไอที ในการจัดการเรียนการสอน	3.86	0.50	มาก
9	เก็บและบำรุงรักษาสื่อทุกประเภทอย่างเป็นระบบ	3.89	0.63	มาก
10	ประเมินการใช้สื่อเพื่อการพัฒนาสื่อการเรียน การสอนให้ทันสมัย	3.88	0.58	มาก
เฉลี่ยรวม		3.77	0.28	มาก

จากตาราง 8 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้านสื่อการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$) โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ เก็บและบำรุงรักษาสื่อทุกประเภทอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอในการผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.66$)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อ	ด้านการวัดผลและประเมินผล	ผู้บริหาร (n=59)		ระดับ ความ คิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
1	การประชุม ชี้แจง กฎระเบียบ วิธีการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน ตามหลักสูตร	3.83	0.62	มาก
2	มีการวางแผนดำเนินการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	3.79	0.68	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการวัดผลและประเมินผล	ผู้บริหาร (n=59)		ระดับ ความ คิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
3	ส่งเสริมการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนนักเรียนตามสภาพจริง	3.81	0.65	มาก
4	สร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลตรงจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนจัดการเรียนรู้	3.73	0.63	มาก
5	การประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียนเพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน	3.64	0.58	มาก
6	การวัดผลและประเมินผลการเรียนมีความหลากหลาย	3.76	0.67	มาก
7	การมีส่วนร่วมของนักเรียนและผู้ปกครองในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน	3.58	0.62	มาก
8	การพัฒนาเครื่องมือและประเมินผลให้ได้มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้	3.66	0.63	มาก
9	การจัดระบบการเก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	3.73	0.61	มาก
10	การรายงานผลการเรียนและพฤติกรรมที่ควรแก้ไขของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ	3.79	0.55	มาก
เฉลี่ยรวม		3.73	0.40	มาก

ตาราง 9 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$) โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การประชุม ชี้แจง กฏระเบียบ วิธีการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน ตามหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.83$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การมีส่วนร่วมของนักเรียนและผู้ปกครองในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.58$)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพ
การปฏิบัติงานวิชาการโดยภาพรวม ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน

ข้อ	สภาพการปฏิบัติงานวิชาการ	ครูผู้สอน (n=256)		ระดับความ คิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
1	ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร	3.87	0.57	มาก
2	ด้านแผนการจัดการเรียนรู้	3.85	0.39	มาก
3	ด้านการนิเทศการสอน	3.83	0.66	มาก
4	ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.77	0.36	มาก
5	ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.13	0.41	มาก
เฉลี่ยรวม		3.89	0.25	มาก

จากตาราง 10 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$) โดยด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$)

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการปฏิบัติงาน
วิชาการด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน

ข้อ	ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร	ครูผู้สอน (n=256)		ระดับความ คิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
1	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ จุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร	3.97	0.69	มาก
2	มีคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ	4.06	0.27	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร	ครูผู้สอน (n=256)		ระดับความคิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
3	สถานศึกษาดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.81	0.73	มาก
4	มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตร	3.80	0.71	มาก
5	โครงสร้างหลักสูตรเหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการ ของท้องถิ่น	3.83	0.74	มาก
6	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ที่ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและได้ฝึกปฏิบัติจริง	3.84	0.70	มาก
7	สถานศึกษาสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ	3.88	0.71	มาก
8	ส่งเสริมให้บุคลากรใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์และวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย	3.78	0.72	มาก
9	มีการจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนและเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.86	0.64	มาก
10	สถานศึกษาดำเนินการวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้ตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ และผลงาน	3.89	0.73	มาก
เฉลี่ยรวม		3.87	0.57	มาก

จากตาราง 11 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ตามความคิดเห็นครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.87$) โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มีคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ($\bar{x}=4.06$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ส่งเสริมให้บุคลากรใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์และวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.78$)

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้านแผนจัดการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน

ข้อ	ด้านแผนจัดการเรียนรู้	ครูผู้สอน (n=256)		ระดับความคิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
1	การวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดจากหลักสูตรแกนกลาง	3.84	0.71	มาก
2	การประชุมวางแผนร่วมกันเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	3.94	0.61	มาก
3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.93	0.58	มาก
4	แผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.92	0.61	มาก
5	แผนการจัดการเรียนรู้มีครบองค์ประกอบจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา วิธีการจัดกิจกรรม สื่อการเรียนการสอนการวัดและประเมินผล	3.88	0.63	มาก
6	การจัดหาสื่อและวัสดุอุปกรณ์เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.80	0.68	มาก
7	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น	3.83	0.65	มาก
8	การจัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อสนับสนุน การเรียนการสอน	3.89	0.55	มาก
9	การติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง	3.82	0.61	มาก
10	การประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกภาคเรียน	3.80	0.66	มาก
เฉลี่ยรวม		3.85	0.39	มาก

จากตาราง 12 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.85$) โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูง

ที่สุด คือ การประชุมวางแผนร่วมกันเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การจัดหาสื่อและวัสดุอุปกรณ์เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกภาคเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$)

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้านการนิเทศการสอน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน

ข้อ	ด้านการนิเทศการสอน	ครูผู้สอน (n=256)		ระดับความคิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
1	บุคลากรในสถานศึกษาให้ความร่วมมือในการให้คำแนะนำช่วยเหลือในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนและการจัดทำเอกสารวิชาการ	3.78	0.64	มาก
2	มีคณะกรรมการสถานศึกษาดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนที่หลากหลาย	3.89	2.58	มาก
3	มีการจัดทำแผนการนิเทศการเรียนการสอนเพื่อเป็นกรอบในการปฏิบัติงานวิชาการ	3.77	0.64	มาก
4	การกำหนดจัดทำปฏิทินการนิเทศของผู้นิเทศ	3.95	2.52	มาก
5	การดำเนินการนิเทศติดตามปฏิทินการนิเทศของผู้นิเทศ	3.70	0.67	มาก
6	การเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบปัญหาและให้คำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอนของผู้นิเทศ	3.88	2.58	มาก
7	ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาได้ศึกษาดูงานและเข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่อง	3.75	0.66	มาก
8	ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้จัดผลงาน เพื่อพัฒนาวิชาชีพของตนให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ	3.73	0.66	มาก
9	มีการแจ้งผลการประเมินเพื่อการพัฒนาปรับปรุงให้มีคุณภาพ	3.87	2.59	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการนิเทศการสอน	ครูผู้สอน (n=256)		ระดับความ คิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
10	มีการประเมินผลกระบวนการนิเทศภายใน สถานศึกษาแล้วปรับปรุง	3.95	2.70	มาก
เฉลี่ยรวม		3.83	0.65	มาก

ตาราง 13 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้านการนิเทศการสอนตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.83$) โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การกำหนดจัดทำปฏิทินการนิเทศของผู้นิเทศและมีการประเมินผลกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาแล้วปรับปรุง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.95$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การดำเนินการนิเทศติดตามปฏิทินการนิเทศ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$)

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้านสื่อการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน

ข้อ	ด้านสื่อการเรียนการสอน	ครูผู้สอน (n=256)		ระดับความ คิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
1	พัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการ เลือกใช้สื่อการเรียนการสอน	3.77	0.64	มาก
2	จัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอในการ ผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอน	3.78	0.69	มาก
3	ประชาสัมพันธ์ ให้มีผู้ใช้บริการงาน สื่อการเรียนการสอน	3.79	0.66	มาก

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	ด้านสื่อการเรียนการสอน	ครูผู้สอน (n=256)		ระดับความ คิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
4	ส่งเสริมสนับสนุนการผลิตสื่อที่หลากหลาย มีความจำเป็น เหมาะสม จากวัสดุท้องถิ่น	3.74	0.68	มาก
5	จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการผลิต และการใช้สื่อการสอน	3.77	0.62	มาก
6	จัดให้มีการใช้แหล่งการเรียนรู้ และวัสดุท้องถิ่น ในชุมชนเป็นสื่อในการเรียนการสอน	3.81	0.64	มาก
7	มีการจัดหาสื่อประกอบการเรียนการสอน ได้ครบถ้วนทุกรายวิชาตามหลักสูตร	3.80	0.58	มาก
8	มีการส่งเสริมให้ใช้ห้องสมุดและสื่อไอที ในการจัดการเรียนการสอน	3.75	0.60	มาก
9	เก็บและบำรุงรักษาสื่อทุกประเภทอย่างเป็นระบบ	3.69	0.63	มาก
10	ประเมินการใช้สื่อเพื่อการพัฒนาสื่อการเรียน การสอนให้ทันสมัย	3.78	0.55	มาก
เฉลี่ยรวม		3.77	0.36	มาก

จากตาราง 14 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้านสื่อการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$) โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ย สูงที่สุด คือจัดให้มีการใช้แหล่งการเรียนรู้และวัสดุท้องถิ่นในชุมชนเป็นสื่อในการเรียนการสอน อยู่ ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เก็บและบำรุงรักษาสื่อทุกประเภทอย่าง เป็นระบบอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$)

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพ การปฏิบัติงาน
งานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล ตามความคิดเห็น ของครูผู้สอน

ข้อ	ด้านการวัดผลและประเมินผล	ครูผู้สอน (n=256)		ระดับความ คิดเห็น
		\bar{x}	S.D.	
1	การประชุม ชี้แจง กฏระเบียบ วิธีการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน ตามหลักสูตร	3.76	0.62	มาก
2	มีการวางแผนดำเนินการวัดผลประเมินผลอย่าง เป็นระบบและต่อเนื่อง	3.75	0.62	มาก
3	ส่งเสริมการวัดผลและประเมินผลการเรียนการ สอนนักเรียนตามสภาพจริง	3.81	0.62	มาก
4	สร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลตรง จุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนจัดการเรียนรู้	3.76	0.64	มาก
5	การประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียนและ หลังเรียนเพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน	3.72	0.64	มาก
6	การวัดผลและประเมินผลการเรียนมีความ หลากหลาย	3.77	0.61	มาก
7	การมีส่วนร่วมของนักเรียนและผู้ปกครองในการ วัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน	3.69	0.62	มาก
8	การพัฒนาเครื่องมือและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน การศึกษาและตัวบ่งชี้	3.76	0.57	มาก
9	การจัดระบบการเก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียน	3.81	0.56	มาก
10	การรายงานผลการเรียนและพฤติกรรมที่ควร แก้ไขของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ	3.77	0.58	มาก
เฉลี่ยรวม		4.13	0.40	มาก

ตาราง 15 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล
ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$) โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ย

สูงที่สุด คือ ส่งเสริมการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนนักเรียนตามสภาพจริง และการจัดระบบการเก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือการมีส่วนร่วมของนักเรียนและผู้ปกครองในการ วัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 6 ตาราง ดังนี้

ตาราง 16 แสดงผลเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 โดยภาพรวม จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

ข้อ	สภาพการปฏิบัติงานวิชาการ	ผู้บริหาร (n=59)		ครูผู้สอน (n=256)		t	p
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1	ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร	3.89	0.38	3.87	0.57	.283	.777
2	ด้านแผนการจัดการเรียนรู้	3.87	0.30	3.85	0.39	.331	.741
3	ด้านการนิเทศการสอน	3.71	0.31	3.83	0.65	1.335	.183
4	ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.77	0.28	3.77	0.36	.053	.958
5	ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.09	0.40	4.13	0.41	.704	.482
รวมเฉลี่ย		3.87	0.19	3.89	0.25	.692	.489

* มีนัยความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 พบว่า ผลเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานวิชาการไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ตาราง 17 แสดงผลเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

ข้อ	สภาพการปฏิบัติงานวิชาการ	ผู้บริหาร (n=59)		ครูผู้สอน (n=256)		t	p
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ จุดมุ่งหมายและโครงสร้างของ หลักสูตร	3.98	0.60	3.97	0.69	.106	.915
2	มีคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	3.85	0.66	4.06	3.27	.511	.610
3	สถานศึกษาดำเนินการจัดทำ หลักสูตรสถาน ศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.95	0.63	3.81	0.73	1.50	.137
4	มีความรู้ความสามารถในการ วิเคราะห์หลักสูตร	3.88	0.62	3.80	0.70	.878	.382
5	โครงสร้างหลักสูตรเหมาะสมกับ สภาพของสถานศึกษาและสอดคล้อง กับความต้องการ ของท้องถิ่น	4.00	0.69	3.84	0.73	1.57	.117
6	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองและได้ฝึกปฏิบัติ จริง	3.91	0.70	3.84	0.71	.701	.484

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการปฏิบัติงานวิชาการ	ผู้บริหาร (n=59)		ครูผู้สอน (n=256)		t	p
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
7	สถานศึกษานับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียน การสอนอย่างเพียงพอ	3.89	0.63	3.88	0.72	.153	.878
8	ส่งเสริมให้บุคลากรใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย	3.88	0.62	3.78	0.72	1.09	.280
9	มีการจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนและเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.81	0.65	3.75	0.64	.496	.620
10	สถานศึกษาดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน	3.79	0.61	3.89	0.73	.961	.337
รวมเฉลี่ย			0.38	3.87	0.56	.283	.777

จากตาราง 17 พบว่า ผลเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร โดยภาพรวม พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ไม่แตกต่างกันทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 แสดงผลเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

ข้อ	ด้านแผนการจัดการเรียนรู้	ผู้บริหาร (n=59)		ครูผู้สอน (n=256)		t	p
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1	การวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดจากหลักสูตรแกนกลาง	3.83	0.65	3.85	0.71	.170	.865
2	การประชุมวางแผนร่วมกันเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	3.93	0.55	3.94	0.61	.107	.915
3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.79	0.55	3.93	0.58	.735	.463
4	แผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.93	0.22	3.92	0.61	.154	.125
5	แผนการจัดการเรียนรู้มีครบองค์ประกอบจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา วิธีการจัดกิจกรรม สื่อการเรียนการสอนการวัดและประเมินผล	3.93	0.55	3.88	0.63	.561	.575
6	การจัดหาสื่อและวัสดุอุปกรณ์เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.66	0.67	3.80	0.68	.153	.128
7	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น	3.88	0.67	3.83	0.65	.564	.573
8	การจัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน	3.95	0.47	3.89	0.55	.757	.450

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อ	ด้านแผนการจัดการเรียนรู้	ผู้บริหาร (n=59)		ครูผู้สอน (n=256)		t	p
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
9	การติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรียนรู้อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง	3.85	0.41	3.82	0.61	.415	.679
10	การประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรียนการสอนทุกภาคเรียน	3.73	0.64	3.80	0.66	.760	.448
รวมเฉลี่ย		3.87	0.30	3.85	0.39	.331	.741

* มีนัยความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 พบว่า ผลเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวม พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกันทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ตาราง 19 แสดงผลเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ด้านการนิเทศการสอน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

ข้อ	ด้านการนิเทศการสอน	ผู้บริหาร (n=59)		ครูผู้สอน (n=256)		t	p
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1	บุคลากรในสถานศึกษาให้ความร่วมมือใน การให้คำแนะนำช่วยเหลือ ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการจัดทำเอกสารวิชาการ	3.86	0.54	3.78	0.64	.886	.376

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการนิเทศการสอน	ผู้บริหาร (n=59)		ครูผู้สอน (n=256)		t	p
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
2	มีคณะกรรมการสถานศึกษา ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการ เรียนการสอนที่หลากหลาย	3.69	0.67	3.89	2.58	.598	.577
3	มีการจัดทำแผนการนิเทศการเรียน การสอนเพื่อเป็นกรอบในการ ปฏิบัติงานวิชาการ	3.75	0.70	3.77	0.64	.295	.678
4	การกำหนดจัดทำปฏิทินการนิเทศ ของผู้นิเทศ	3.75	0.65	3.95	2.52	.601	.594
5	การดำเนินการนิเทศติดตามปฏิทิน การนิเทศของผู้นิเทศ	3.71	0.61	3.70	0.67	.051	.960
6	การเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบปัญหา และให้คำแนะนำด้านการจัดการ เรียนการสอนของผู้นิเทศ	3.61	0.64	3.88	2.58	.814	.416
7	ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรใน สถานศึกษาได้ศึกษา ดูงานและเข้า รับการอบรมอย่างต่อเนื่อง	3.73	0.51	3.75	0.66	.188	.851
8	ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรใน สถานศึกษาให้จัดผลงาน เพื่อพัฒนา วิชาชีพของตนให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ	3.66	0.68	3.73	0.66	.678	.498
9	มีการแจ้งผลการประเมินเพื่อการ พัฒนาปรับปรุงให้มีคุณภาพ	3.66	0.51	3.87	2.59	.645	.521
10	มีการประเมินผลกระบวนการนิเทศ ภายในสถานศึกษาแล้วปรับปรุง	3.69	0.62	3.95	2.70	.729	.466
รวมเฉลี่ย		3.71	0.32	3.83	0.66	1.33	.183

* มีนัยความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 พบว่า ผลเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ด้านการนิเทศการสอน โดยภาพรวม พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการนิเทศการสอน ไม่แตกต่างกันทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการนิเทศการสอน ไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ตาราง 20 แสดงผลเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ด้านสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

ข้อ	ด้านสื่อการเรียนการสอน	ผู้บริหาร (n=59)		ครูผู้สอน (n=256)		t	p
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1	พัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน	3.71	0.67	3.77	0.64	.659	.510
2	จัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอในการผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอน	3.66	0.68	3.78	0.69	1.199	.232
3	ประชาสัมพันธ์ ให้มีผู้ใช้บริการงานสื่อการเรียนการสอน	3.76	0.65	3.79	0.66	.319	.750
4	ส่งเสริมสนับสนุนการผลิตสื่อที่หลากหลายมีความจำเป็น เหมาะสมจากวัสดุท้องถิ่น	3.71	0.56	3.74	0.68	.356	.772
5	จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการสอน	3.73	0.58	3.77	0.62	.461	.645
6	จัดให้มีการใช้แหล่งการเรียนรู้ และวัสดุท้องถิ่น ในชุมชนเป็นสื่อในการเรียนการสอน	3.75	0.57	3.81	0.64	.740	.460

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อ	ด้านสื่อการเรียนการสอน	ผู้บริหาร (n=59)		ครูผู้สอน (n=256)		t	p
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
7	มีการจัดหาสื่อประกอบการเรียนการสอน ได้ครบถ้วนทุกรายวิชาตามหลักสูตร	3.78	0.49	3.80	0.58	.351	.726
8	จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการสอน	3.86	0.50	3.75	0.60	.145	.150
9	เก็บและบำรุงรักษาสื่อทุกประเภทอย่างเป็นระบบ	3.89	0.63	3.69	0.63	2.256	.027
10	ประเมินการใช้สื่อเพื่อการพัฒนาสื่อการเรียน การสอนให้ทันสมัย	3.88	0.58	3.78	0.55	1.149	.251
รวมเฉลี่ย		3.77	0.28	3.77	0.36	.053	.958

* มีนัยความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 พบว่า ผลเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวม พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อด้านสื่อการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกันทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อด้านสื่อการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือข้อ 39 มีการเก็บและบำรุงรักษาสื่อทุกประเภทอย่างเป็นระบบ

ตาราง 21 แสดงผลเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ด้านการวัดผลและประเมินผล จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

ข้อ	ด้านการวัดผลและประเมินผล	ผู้บริหาร (n=59)		ครูผู้สอน (n=256)		t	p
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1	การประชุม ชี้แจง กฎระเบียบ วิธีการวัดผล และประเมินผล การเรียนการสอน ตามหลักสูตร	3.83	0.62	3.76	0.62	791	.491
2	มีการวางแผนดำเนินการวัดผล ประเมินผลอย่างเป็นระบบและ ต่อเนื่อง	3.79	0.68	3.75	0.62	.426	.670
3	ส่งเสริมการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอนนักเรียนตาม สภาพจริง	3.81	0.65	3.81	0.62	.055	.956
4	สร้างเครื่องมือวัดผลและ ประเมินผลตรงจุดประสงค์ที่กำหนด ไว้ในแผนจัดการเรียนรู้	3.73	0.63	3.76	0.64	.356	.722
5	การประเมินผลก่อนเรียน ระหว่าง เรียนและหลังเรียนเพื่อปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน	3.64	0.58	3.72	0.64	.826	.390
6	การวัดผลและประเมินผลการเรียน มีความหลากหลาย	3.76	0.67	3.77	0.61	.076	.940
7	การมีส่วนร่วมของนักเรียนและ ผู้ปกครองในการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนการสอน	3.58	0.62	3.69	0.62	1.374	.171
8	การพัฒนาเครื่องมือและประเมินผล ให้ได้มาตรฐานการศึกษาและ ตัวบ่งชี้	3.66	0.63	3.76	0.57	1.151	.251

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการวัดผลและประเมินผล	ผู้บริหาร (n=59)		ครูผู้สอน (n=256)		t	p
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
9	การจัดระบบการเก็บข้อมูล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียน	3.73	0.61	3.81	0.56	1.052	.294
10	การรายงานผลการเรียนและ พฤติกรรมที่ควรแก้ไขของนักเรียน ให้ผู้ปกครองทราบ	3.79	0.55	3.77	0.58	.232	.817
เฉลี่ยรวม		4.09	0.40	4.13	0.40	.704	.482

* มีนัยความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 พบว่า ผลเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยภาพรวม พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อด้านการวัดผลและประเมินผล ไม่แตกต่างกันทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อด้านการวัดผลและประเมินผล ไม่แตกต่างกันทางสถิติ

บทที่ 5

บทสรุป

จากการศึกษาค้นคว้าเรื่อง การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 และเพื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่าง คือผู้บริหารและครูผู้สอน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำนวน 59 โรงเรียน เป็นผู้บริหารจำนวน 59 คน และครูผู้สอนจำนวน 256 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 315 คนซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ขอบเขตการศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ด้านแผนจัดการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t-test

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สรุปผลได้ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1) สภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ในภาพรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก

2) สภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านแผนจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน สรุปผลได้ดังนี้

2.1 เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ในภาพรวมและรายข้อ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

2. เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ด้านแผนจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมและรายข้อ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ด้านการนิเทศการเรียนการสอน ในภาพรวมและรายข้อ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ด้านสื่อการเรียนการสอนในภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือข้อ 39 มีการเก็บและบำรุงรักษาสื่อทุกประเภทอย่างเป็นระบบ

5. เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ด้านการวัดผลและประเมินผล ในภาพรวมและรายข้อ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ผู้ศึกษาค้นคว้าพบประเด็นที่สำคัญสามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

1.1 ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษามีโครงสร้างหลักสูตรเหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ส่งเสริมให้ครู มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ จุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรินทร์ สมมุติ (2550) ได้ศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายคุณภาพการศึกษาครุศรี อำเภอมะแม่ม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการประชุมชี้แจงเรื่องการจัดหลักสูตรเพื่อใช้ในการดำเนินงาน ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับสภาพของชุมชนและท้องถิ่น ได้เลือกใช้สื่อการเรียนรู้โดยยึดเนื้อหาและได้วัดและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สถานศึกษาดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสถานศึกษาเป็นหน่วยงานสำคัญที่สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับศักยภาพของตัวผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ อมรา เล็กเจิงสินธุ์ (2540, หน้า 7) ที่กล่าวไว้ว่า หลักสูตรคือ โครงการ เนื้อหา กิจกรรมต่างๆ ที่จัดให้ผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะและพฤติกรรมต่างๆอันพึงปรารถนาของสังคมนั้น ๆ มีแนวทางการดำเนินงานที่เป็นระบบระเบียบ มีการนำแผนงาน โครงการนั้นนำไปปฏิบัติในสถานศึกษาจนทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

1.2 ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูได้เขียนแผนจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่มีองค์ประกอบจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม สื่อ วัดและประเมินผล ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ กล่าวไว้ว่า สถานศึกษาต้องจัดแผนการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสนใจและความสามารถ นอกจากนี้สถานศึกษายังจัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน และจัดหาสื่อวัสดุ อุปกรณ์เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2545, หน้า 24-27) ได้สรุปว่า

การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ นั้น ต้องมีองค์ประกอบต่อไปนี้คือ มาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งเป็นข้อกำหนดคุณภาพด้านผู้เรียน ผลการเรียนรู้เป็นการเขียนสิ่งที่คาดหวังว่าผู้เรียนจะมีความรู้สาระ การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญของการเรียน ผู้สอนควรใช้เทคนิคการจัดการ สอนหลาย ๆ วิธี โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลเป็นการประเมินเพื่อมุ่งเน้นการพัฒนา ผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3 ด้านการนิเทศการสอน พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาโดยเฉพาะผู้บริหารให้ความเอาใจใส่ และเห็นความสำคัญของการนิเทศการสอน การนิเทศในสถานศึกษามีหลักการนิเทศโดยบุคลากร ในสถานศึกษาให้ความร่วมมือในการให้คำแนะนำช่วยเหลือในด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนและการจัดทำเอกสารวิชาการ มีหลักการปฏิบัติการจัดทำแผนการนิเทศการสอนเพื่อ เป็นกรอบในการปฏิบัติงานวิชาการ การกำหนดจัดทำปฏิทินการนิเทศ เพื่อให้การดำเนินงานของ โรงเรียนโดยเฉพาะทางด้านวิชาการบรรลุผลของผู้นิเทศ ตามความมุ่งหมายที่วางไว้อย่างมี ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวความคิดของ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 ข) ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีหลักการนิเทศซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่ผู้นิเทศต้องนำไปปฏิบัติขณะทำการ นิเทศเพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียน โดยเฉพาะงานด้านวิชาการบรรลุผลตามความมุ่งหมายที่ วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การนิเทศยังส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาได้ ศึกษาดูงานและเข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการพัฒนา สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลทรี พิภุลเกษม (2551) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 สรุปได้ว่าการ บริหารงานวิชาการในสถานศึกษาและการนิเทศการศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

1.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า การประชุม ชี้แจง กฎระเบียบ วิธีการ วัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน ตามหลักสูตร สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูเห็น ความสำคัญและประโยชน์ของสื่อโดยมีการเก็บและบำรุงรักษาสื่อทุกประเภทอย่างเป็นระบบ ประเมินการใช้สื่อเพื่อการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัย มีการส่งเสริมให้ใช้ห้องสมุดและ สื่อไอที ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2526, หน้า 4) ได้ให้คำจำกัดความของสื่อการสอนไว้ว่า สื่อการสอนเป็นสิ่งที่ช่วยในการเรียนรู้ ซึ่งครูและนักเรียนเป็นผู้ใช้ เพื่อให้การเรียนการสอนมี

ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แต่ยังพบปัญหาการขาดแคลนสื่อ ขาดงบประมาณในการผลิตสื่อที่ใช้จัดการเรียนการสอน ยังต้องการให้สถานศึกษาจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนในการสร้างและผลิตสื่อที่ทันสมัยและเหมาะสมกับผู้เรียน ดังที่ อัมภา บุญช่วย (2537, หน้า 100-109) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนกับสื่อการสอนว่า การที่จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพได้นั้น เรื่องสื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญ ซึ่งผู้บริหารจะต้องให้การเอาใจใส่เป็นพิเศษเป็นผู้ริเริ่ม ประสานงาน ประเมินผล หากผู้บริหารให้การสนับสนุนการผลิตและสร้างสื่อการเรียนการสอนแล้วก็จะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพได้

1.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาได้มีการ การประชุม ชี้แจง กฎระเบียบ วิธีการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร โดยเน้นให้ครูดำเนินการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนจากสภาพจริงของผู้เรียน มีการวางแผนดำเนินการวัดผลและประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ สิงหวงศ์ (2547) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาครูเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งพบว่า การพัฒนาครูเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงโดยการศึกษาด้วยตนเองจะช่วยให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ดังนั้นทางโรงเรียนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้ครูได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล เช่น การสร้างข้อสอบหรือเครื่องมือวัดผลในรูปแบบต่าง ๆ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เช่น ความยากง่าย อำนาจจำแนก เพื่อที่ครูจะได้พิจารณาคัดเลือกนำข้อสอบที่มีคุณภาพมาใช้ อันจะนำไปสู่การจัดการจัดทำคลังข้อสอบในที่สุด ถึงแม้ว่างานวัดผลและประเมินผลจะมีการปฏิบัติในระดับมากก็ยังมีปัญหาระบบการทำคะแนนประมวลผลยังล่าช้า เครื่องมือที่ใช้ในการประมวลผลมีไม่เพียงพอปัญหาเหล่านี้สถานศึกษาต้องดูแลเพื่อให้งานวัดผลและประเมินผลดำเนินไปอย่างเป็นระบบสอดคล้องกับอัมภา บุญช่วย (2537, หน้า 141-142) ได้กล่าวถึง บทบาทการปฏิบัติงานวัดผลประเมินผล ว่าผู้บริหารควรกำหนดนโยบายทั่วไปเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล เช่น จัดหาเครื่องมือที่จำเป็นในการวัดผลและประเมินผล และจัดเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการวัดผลและประเมินผลให้สำเร็จไปด้วยดี

จากผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า โดยภาพรวมการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมากทุกด้านอาจจะเป็นเพราะว่าผู้ให้ข้อมูลไม่เห็นความสำคัญของงานวิจัย หรือผู้ให้ข้อมูลต้องการประเมินให้สถานศึกษาของตนอยู่ในระดับที่ดี โดยให้ข้อมูลที่ไมตรงกับสภาพความเป็นจริง เรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหา

ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการสอน ส่วนงานด้านการวัดผลและประเมินผลมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด นั่นอาจแสดงว่าสถานศึกษาให้ความสำคัญกับงานวัดผลประเมินผลมากกว่างานด้านอื่น อย่างไรก็ตามงานแต่ละด้านต่างก็พบปัญหาที่ต้องแก้ไข เพื่อให้การปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นสถานศึกษาควรให้ความสำคัญและปรับปรุงงานด้านวิชาการให้มีความเข้มแข็งมากกว่าที่เป็นอยู่ ดังที่ อมรา เล็กเริงสินธ์ (2540, หน้า 175) กล่าวว่า เป็นกิจกรรมทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการเรียนการสอน ซึ่งถือเป็นงานหลักของโรงเรียน งานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษา ดังนั้นผลผลิตของโรงเรียนจะมีคุณภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับงานฝ่ายวิชาการ สถานศึกษาต้องคอยดูแล เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครูอย่างใกล้ชิด ตลอดจนให้การสนับสนุน ส่งเสริมพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสนับสนุนทรัพยากรในการบริหารให้เพียงพอต่อความต้องการ จะช่วยให้การปฏิบัติงานวิชาการเกิดการพัฒนาไปในทางที่ดีมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษานั้น ผู้บริหารระดับสูงได้ให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเพื่อเป็นแนวปฏิบัติที่ชัดเจนทุกโรงเรียน บทบาทของครูผู้สอนจะทำหน้าที่ไม่แตกต่างกัน คือ นำแนวทางการปฏิบัติตามนโยบายของสถานศึกษาไปปฏิบัติ ซึ่งในการดำเนินงานนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจะทำหน้าที่ประสานงานเกี่ยวกับการกำหนดทิศทาง ในการพัฒนาสถานศึกษาไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน เนื่องจากสภาพปัจจุบันบุคลากรในสถานศึกษามีภาระหน้าที่ในความรับผิดชอบมาก ดังนั้นการให้ความช่วยเหลือของบุคลากร เช่น การสอนแทน การแบ่งงานรับผิดชอบที่ชัดเจนตามบทบาทหน้าที่ การจัดประชุม การอบรมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศภายใน สิ่งเหล่านี้จะช่วยสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันได้ และเป็นการสร้างจุดเน้นของ การปฏิบัติงานวิชาการให้บุคลากรมีเป้าหมายเดียวกัน ซึ่งเป็นสาเหตุให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับแนวคิดของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 ก, หน้า 42-49) ได้กล่าวไว้ว่า

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประกอบด้วยงานหลายอย่าง สิ่งสำคัญของงานด้านวิชาการ คือ งานบริหารหลักสูตรเป็นตัวกำกับงานของวิชาการ แม้ว่าหลักสูตรปัจจุบันจะใช้หลักสูตรระดับชาติที่เป็นแบบเดียวกัน นอกจากนี้สถานศึกษาได้นำนโยบายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาปฏิบัติ โดยจัดการอบรมพัฒนาผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 เป็นต้นมา ทำให้บุคลากร ผู้บริหาร และครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเองและการพัฒนางานด้านงานวิชาการมาอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลำไพ มาไกล (2548) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการกรณีศึกษาโรงเรียนนารายณ์วิทยา อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการกรณีศึกษาโรงเรียนนารายณ์วิทยา อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพการบริหารงานวิชาการมี 9 งานประกอบด้วย งานนโยบายและการวางแผน งานวิชาการ งานหลักสูตร งานจัดการเรียนการสอน งานการจัดกิจกรรมนักเรียน งานการส่งเสริมสนับสนุนงานด้านวิชาการ งานการพัฒนารายงานการสอน งานการพัฒนาบุคลากร งานการนิเทศและติดตามผล งานการวัดผลและประเมินผล เมื่อศึกษางานแต่ละงาน พบว่า มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกงาน ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอนเป็นการดำเนินงานเป็นทีม ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร ซึ่งทำหน้าที่ควบคุมการดำเนินงาน ส่วนครูผู้สอนทำหน้าที่ปฏิบัติงานก็จะร่วมทีมทำงานอย่างต่อเนื่อง มีการสอนงานจากผู้มีประสบการณ์สูงไปหาผู้มีประสบการณ์ต่ำทำให้ได้เรียนรู้และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในงานน้อยกว่าประสบปัญหาในการดำเนินงานก็จะได้รับคำแนะนำและช่วยเหลือจากครูที่มีประสบการณ์ในงานมากกว่าทำให้ การปฏิบัติงานวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับแนวคิดของ เขาวภา เดชะคุปต์ (2542, หน้า 90) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อพัฒนาคน การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้ครูและบุคลากรเหล่านั้นได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น สอดคล้องกับการวิจัยของ วัชรภรณ์ วิจารณ์ (2550, หน้า 84-94) อาทิตย์ แก้วมณี (2551, หน้า 50-55) และชัยวัฒน์ แก้วหล่อ (2551, หน้า 140-142) สรุปว่า ครูที่มีการศึกษาต่างกัน มีตำแหน่งหน้าที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานวิชาการไม่แตกต่างกัน จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน ผู้ศึกษามีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางในการ ปฏิบัติงานวิชาการดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

สถานศึกษาควรดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง จาก กระบวนการปฏิบัติ วัดด้วยการตรวจผลงาน/ชิ้นงานที่เน้นการคิดระดับสูงไม่มีระดับคุณภาพชิ้นงาน โดยชัดเจน ส่วนใหญ่ใช้การประเมินในภาพรวม

1.2 ด้านแผนการจัดการเรียนรู้

สถานศึกษาควรนำผลการศึกษาพัฒนาหลักสูตรไปปรับปรุงแผนการจัดการ เรียนรู้ ตามแนวทางการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และควรมีการประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียน การสอนทุกภาคเรียนเพื่อพัฒนากิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง

1.3 ด้านการนิเทศการสอน

สถานศึกษาควรส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้จัด ผลงาน เพื่อ พัฒนาวิชาชีพของตนให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ มีการแจ้งผลการประเมินเพื่อการพัฒนาปรับปรุงให้ มีคุณภาพ

1.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน

สถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการผลิตสื่อการ เรียนการสอนโดยเฉพาะสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง การทำวิจัยในชั้น เรียนและมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

1.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล

สถานศึกษาควรมีส่วนร่วมของนักเรียนและผู้ปกครองในการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนการสอน ควรมีการพัฒนาเครื่องมือและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน การศึกษา และตัวบ่งชี้

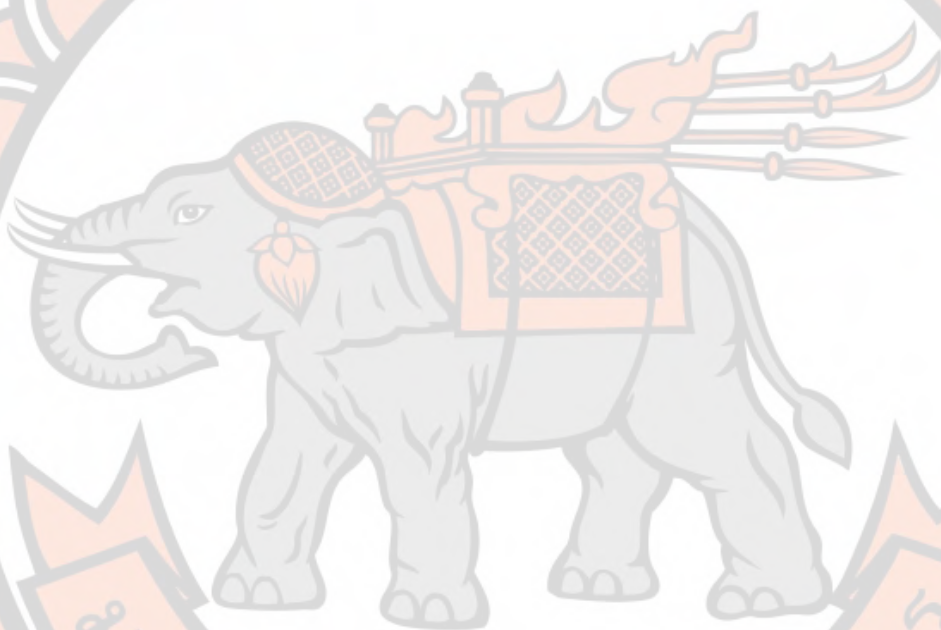
2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งเป็นการศึกษา แบบเจาะลึกและตรงประเด็นและใช้ในการปฏิบัติได้จริงในโรงเรียนต่อไป

2.2 ควรศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่อื่น

2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.4 ควรศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควบคู่กับการศึกษาเชิงคุณภาพ

มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยพระเวศวรร

บรรณานุกรม

- กนก จันทร์ขจร. (2532). **คู่มือครูเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู**. กรุงเทพฯ : บุญช่วยการพิมพ์.
- กมล ภู่อะเสริฐ. (2544). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : บริษัท ก. พล 1996 จำกัด.
- กมล ศิริบรรณ. (2539). **การบริหารวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา**. อุทัยธานี : ม.ป.ท.
- กมล เวียสุวรรณ และ นิตยา เวียสุวรรณ. (2542). **แนวคิดการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและแนวทางในการจัดตั้งศูนย์วิทยบริการด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาสำหรับสาย ด้านมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ : บริษัท คอมแพคท์พริ้นท์ จำกัด.
- กรมวิชาการ. (2534) **ชุดกิจกรรมการสอนและการฝึกทักษะกระบวนการกลุ่ม**. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์
- กรมวิชาการ. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (พิมพ์ครั้งที่ 1)**. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545 ก) **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545 ข). **สื่อการเรียนรู้ ตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ (2546) **การปรับกระบวนการต้นและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา** กรุงเทพมหานคร ม.ป.ท.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **หลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา นครปฐม:** สถาบันพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา
- กาญจณี ไชติสุข และกิตติยา ทองแกมมา. (2552). **สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. , มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- กิ่งแก้ว อารีรักษ์. (2546). **การวัดและประเมินผลทางภาษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ**. กรุงเทพฯ : บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พ.ว) จำกัด
- กิดานันท์ มลิทอง. (2540). **เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

- กิติมา ปรีดีดิถก. (2532). **การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : อักษรภาพิพัฒน์.
- กิตติพงษ์ ไปร่งเจริญ. (2553). **สาเหตุของปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- กุลลาบ ปันลายนาค. (ม.ป.ป.) **การปฏิบัติงานห้องสมุดในโรงเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 3 พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- กุลทวี พิกุลแกม. (2551). **การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 , วิทยานิพนธ์ กศม. , มหาวิทยาลัยศิลปากร.**
- กังวล เทียนกัณฑ์เทศน์. (2540). **การวัด การวิเคราะห์ การประเมินทางการศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2546). **การทำวิจัยแบบง่าย : บันไดสู่ครูนักวิจัย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ).
- จรรยา เหนียนเฉลย.(2543). **เทคโนโลยีการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- จักรกฤษ วิชา. (2548).**เอกสารประกอบการสอนรายวิชา การบริหารงานวิชาการ. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. (เอกสารอัดสำเนา)**.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : บ็อค พอยท์.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : บ็อค พอยท์.
- จินตนา ไบกาชฎี. (ม.ป.ป.). **การเขียนสื่อการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น จัดพิมพ์.
- จิรากร ทศเกต. (2545). **การปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนจิตราวิทยา อำเภอเมือง เชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระ ศศ.ม., บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ใจทิพย์ เข็อรตันพงษ์. (2539). **การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อัสติน เพลส.

- จรรยา แก้วจินดา. (2548). **การบริหารงานวิชาการตามธรรมชาติของครูโรงเรียนเอกชนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1.** วิทยานิพนธ์ กศม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.
- เฉลียว พันธุ์สีดา. (2539). **คู่มือการบริหารงานห้องสมุดโรงเรียน.** ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชาญชัย อาจิมสมาจาร. (2547). **การนิเทศการศึกษา.** กรุงเทพฯ : K & P Books.
- ชาญชัย อาจิมสมาจาร. (2544). **การบริหารการศึกษา.** กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดีจำกัด.
- ชารี มณีศรี. (2542). **การนิเทศการศึกษา.** กรุงเทพฯ : ไสภณการพิมพ์.
- ชัยวัฒน์ แก้วหล่อ. (2551). **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนและขวัญในการปฏิบัติงานของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) กลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชัยฤทธิ์ ศิลาดาช. (2544). **คู่มือการเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.** กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด พิสิกส์เซ็นเตอร์.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2526). **เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา.** มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช. (พิมพ์ครั้งที่ 2) : กรุงเทพฯ
- ทัศนีย์ สิงหวงศ์. (2547). **การพัฒนาครูเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 27 จังหวัดหนองคาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2** อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย. ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เทียม วันมหาชัย. (2545). **การปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนสออดพิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่.** การค้นคว้าแบบอิสระ ศศ.ม., บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ธำรง บัวศรี. (2542). **ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา.** กรุงเทพฯ : ธนรัชการพิมพ์.
- นพเก้า ณ พัทลุง. (2547). **การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ.** สงขลา : เทมการพิมพ์ สงขลา.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2549). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย .** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทิยา น้อยจันทร์. (2548). **การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ นิตินัยจำกัด.

- นิพนธ์ กาชาติ. (2548). **แนวปฏิบัติในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชุมชนบ้านวังดิน อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน**. การค้นคว้าแบบอิสระ ศศ.ม., บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- นุชนาถ ธาตุทอง. (2546). **เทคนิควิธีการตรวจสอบและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา**. นครปฐม : เพชรเกษมการพิมพ์.
- บันลือ พุกกะวัน. (2537). **การนิเทศภายในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 9) กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประกอบ มณีโรจน์. (2544). **เรียนรู้สู่การปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ B.E.C.
- ประทุม ใจบุญ. (2538). **การศึกษากระบวนการบริหารงานในหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 1 /ประทุม ใจบุญ**
- ปรีชา จันทะสินธุ์. (2546). **การปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนแม่เจดีย์วิทยาคม จังหวัดเชียงราย**. การค้นคว้าแบบอิสระ ศศ.ม., บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546 ก). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546 ข). **การนิเทศการสอน**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พิชัย เสงี่ยมจิตต์ (2542). **การบริหารงานเฉพาะด้านในสถาบันการศึกษา**. อุบลราชธานี; คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- พร้อมเพรา คงธนะ. (2543). **การพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้**. **วารสารวิชาการ**. 3(10): 2-5.ภัทรา นิคมานนท์. (2543). **การประเมินผลการเรียน** (พิมพ์ครั้งที่ 3) . กรุงเทพฯ : อัคราพิพัฒน์.
- พัชรินทร์ สมมุติ. (2550). **การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาครุศรี อำเภอมแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระ ศศ.ม., บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์.(2540).**วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**.กรุงเทพมหานคร : สำนักทดสอบทางการศึกษาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พร้อมพรรณ อุดมสิน. (2544). **การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนคณิตศาสตร์**. (เอกสารอัดสำเนา). กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภิญโญ สาร. (2548). **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ :คุรุสภาลาดพร้าว.

- แม้นมาส ชวลิต. (2544). **แนวทางส่งเสริมการอ่าน**. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ 1991.
- เยาวภา เดชะคุปต์. (2542). **การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยา
ระบบการพิมพ์.
- รุจิรี ภู่อาระ. (2545). **พัฒนาหลักสูตร : ตามแนวปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ : บั๊ค พอยท์.
- รุจิรี ภู่อาระ และ จันทธานี สงวนนาม. (2545). **การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ :
บั๊ค พอยท์.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2543). **เทคนิคการสร้างและสอบข้อสอบความถนัดทาง
การเรียน**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น การพิมพ์.
- ลำไพ มาไกล (2548). **สภาพการบริหารงานวิชาการกรณีศึกษาโรงเรียนนารายณ์วิทยา,
ภาคนิพนธ์. , มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ.**
- วิชัย วงศ์ใหญ่ .(2543). **การพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ : สำนักมาตรฐานการอุดมศึกษา
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2545). **การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้น
พื้นฐานพุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- วัชรภรณ์ วิจารณ์. (2550). **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน**. สังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์
ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วัลลภ สวัสดิวัลลภ และคณะ. (2544). **สารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า** (พิมพ์ครั้งที่ 4).
นครปฐม : โปรแกรมวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ สถาบัน
ราชภัฏนครปฐม.
- วนิดา จิ่งประสิทธิ์. (2532). **การบริหารงานและการบริการงานโสตทัศนศึกษา.
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.**
- วนิดา จิ่งประสิทธิ์ (2532) **การบริหารและบริการงานโสตทัศนศึกษา**. นครปฐม :
มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- วรเชษฐ จันทน์ภิรมย์. (2546). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน**. การค้นคว้าแบบอิสระ
ศศ.ม., บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- วิรัตน์ ไทยชนะ. (2544). **คู่มือและแนวทางการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544**. (เอกสารอัดสำเนา).

วุฒิชัย ประสารสอย. (2545). **การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ :
 บুদ্ধ พอยท์.

ส. วาสนา ปรวาลพฤกษ์. (2544). **หลักการและเทคนิคการประเมินทางการศึกษา**.
 กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์ บริษัทเดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์ จำกัด.

สมชาย ไชยจินดา. (2547). **การดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอ
 สันป่าตองจังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระ ศศ.ม., บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

สิริจิต หอจันทิก. (2550). **การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนคร
 เชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. (2545). **การจัดกระบวนการเรียนรู้ : เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**.
 กรุงเทพฯ ฯ : บริษัทไทยร่วมเกล้า จำกัด.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 (2554). **แผนปฏิบัติการ
 ปีงบประมาณ 2554**. พิษณุโลก : กลุ่มวัดผลและประเมินผลการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3. (2556). **รายงานผลการประเมิน
 คุณภาพการศึกษา (NT)**. พิษณุโลก : กลุ่มวัดผลและประเมินผลการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3. (2556). **รายงานผลการประเมิน
 คุณภาพสถานศึกษาตามกลยุทธ์ของ ส.พ.ฐ.และนโยบายที่เป็นจุดเน้นของ
 สพป.พล.3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556**. พิษณุโลก : กลุ่มนิเทศ ติดตาม
 และประเมินผลระบบบริหารและจัดการศึกษา.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3. (2557). **แผนปฏิบัติการ
 ประจำปี 2557**. พิษณุโลก : กองนโยบายและแผน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2532). **คู่มือการนิเทศภายใน โรงเรียน**.
 กรุงเทพฯ ฯ : ครูสภา. กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2545). **แนวการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่
 เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ** ระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ครูสภา
 ลาดพร้าว. กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2546). **ชุดเสริมสร้างศักยภาพ**

การบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. การวิจัยและ
 พัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน. กระทรวงศึกษาธิการ.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2549). **ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประเทศ / ระดับท้องถิ่น.** (เอกสารอัดสำเนา). กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.(2538). **โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา** ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ,
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541 ก). **ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาอย่างเป็นระบบ.** กรุงเทพฯ : ครูสภา ลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541 ข). **การบริหารงานวิชาการ ชุดฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง เล่ม 5 บริหารศาสตร์.** กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนสามัญ นิติบุคคลสามเจริญพานิช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานยกรัชมุนตรี. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. ม.ป.ท.**
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). **ปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 (ฉบับปรับปรุง)** กรุงเทพฯ : บุญศิริการพิมพ์.
- สำนักงานทดสอบการศึกษา. (2543) . **แนวการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2542 .** (เอกสารอัดสำเนา).
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2550) . **รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** (เอกสารอัดสำเนา).
- สุกานดา ตปนียางกูร. (2537). **หลักการนิเทศการศึกษา.** เชียงใหม่ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุคนธ์ สินธพานนท์และคณะ. (2545). **การจัดกระบวนการเรียนรู้ : เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.** กรุงเทพฯ ฯ : บริษัทไทยร่วมเกล้า จำกัด.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). **แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร.** เชียงใหม่ : สำนักพิมพ์ The Knowledge Center.
- สุพจน์ อริยะจักร์. (2548). **การพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของ โรงเรียนวัดปากปล่อง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน.** การค้นคว้าแบบอิสระ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- เสาวลักษณ์ กรโกวิท. (2550). **การสัมภาษณ์เรื่องการนิเทศการสอน.** โรงเรียนโกวิทอรรถ เชียงใหม่. 21 พฤษภาคม 2550.

หวน พิณรุฬพันธ์. (2549). **นักบริหารมืออาชีพ**. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อาทิตย์ แก้วมณี. (2551). **สภาพปัจจุบันปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล จังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.

อมรา เล็กเจิงสินธุ์. (2540). **หลักสูตรและการจัดการมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ : เอกสารและตำราสถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

องค์การ อินทร์มพรรษ์. (2545). **เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการโรงเรียนประถมศึกษา** นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อำภา บุญช่วย. (2537). **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรินต์ติ้งเฮาส์.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2532). **การวางแผนการศึกษา**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). **หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลสามเจริญพานิช.

เอกวิทย์ นุ่มนวลศรี. (2545). **การปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนหางดง-บ้านตาล อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระ ศศ.ม., บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2546). **กระบวนการวัดผลและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ บুদ্ধพอยท์.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพระนคร

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแก้ไขแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทร์ศิลา	ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา แซ่ม้าชัย	ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
3. ว่าที่ร้อยตรี ดร.ทวีทรัพย์ เขยผักแว่น	ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
4. นายวินัย ปานโท	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถม
ศึกษาพิษณุโลกเขต 3
5. นายอนันต์ แก้วแจ่ม	ผู้อำนวยการชำนาญการ โรงเรียนวัดบ่อภาค
สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถม
ศึกษาพิษณุโลกเขต 3

ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเอง

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. ๘๘๓๓๔

ที่ ศธ ๐๕๒๗.๐๒/ว ๐๕๖๐๔

วันที่ ๓๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา แซ่มซ้อย

ด้วย นางจิตติภรณ์ จารุณีย์ รหัสประจำตัว ๕๖๐๗๒๕๕๒ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง
“การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต ๓” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต โดยมี ดร.อาพัทธ์ เคียวตระกูล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้
ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ใน
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะ
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอื้อมพร หลินเจริญ)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ศึกษาราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ภาคผนวก ค หนังสือขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ที่ ศธ ๐๕๒๗.๐๒/ว ๑๒๔๖

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๘ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน.....ฉบับ

ด้วย นางรัฐภรณ์ จารุณีย์ รหัสประจำตัว ๕๖๐๗๒๔๕๒ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง "การศึกษาลักษณะการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต ๓" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี ศร.ยพัทธ์ เตียวตระกูล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ในการศึกษาค้นคว้าเรื่องนี้ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน บัณฑิตวิทยาลัย จึงได้ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอี่ยมพร หลินเจริญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑.งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๙๖-๘๘๓๓

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๖๖

๒.นางรัฐภรณ์ จารุณีย์

โทร ๐๙-๘๙๖๒-๙๙๗๕

ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของสารนิพนธ์ ระดับปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 คำตอบของท่านมีค่าอย่างยิ่งต่องานวิจัย ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลที่ได้รับจากท่านไว้เป็นความลับ การวิเคราะห์ข้อมูลจึงไม่มีผลกระทบต่อตัวท่าน ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน โปรดกรอกแบบสอบถามตามความจริงหรือความเข้าใจของท่าน

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ใน ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ด้านแผนจัดการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ที่ท่านได้กรุณาให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

นางฐิตาภรณ์ จารุณัย

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย (/) ลงหน้าข้อความที่ตรงสภาพความเป็นจริงหน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

- () ผู้บริหารสถานศึกษา
() ครูผู้สอน

ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย (/) ลงในช่องที่แสดงระดับสภาพการปฏิบัติงานวิชาการที่ตรงกับสภาพจริงที่ท่านได้ปฏิบัติตามความคิดเห็นของท่านว่ามากน้อยเพียงใดโดยให้ค่าน้ำหนักคะแนนดังนี้

ระดับคะแนน	5	หมายถึง	มีระดับสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับคะแนน	4	หมายถึง	มีระดับสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ระดับคะแนน	3	หมายถึง	มีระดับสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับคะแนน	2	หมายถึง	มีระดับสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ระดับคะแนน	1	หมายถึง	มีระดับสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย (/) ลงในช่องที่แสดงระดับสภาพการปฏิบัติงานวิชาการของ
สถานศึกษาที่ตรงกับสภาพจริงตามที่ท่านได้ปฏิบัติ ตามความเห็นของท่านว่ามากน้อยเพียงใด

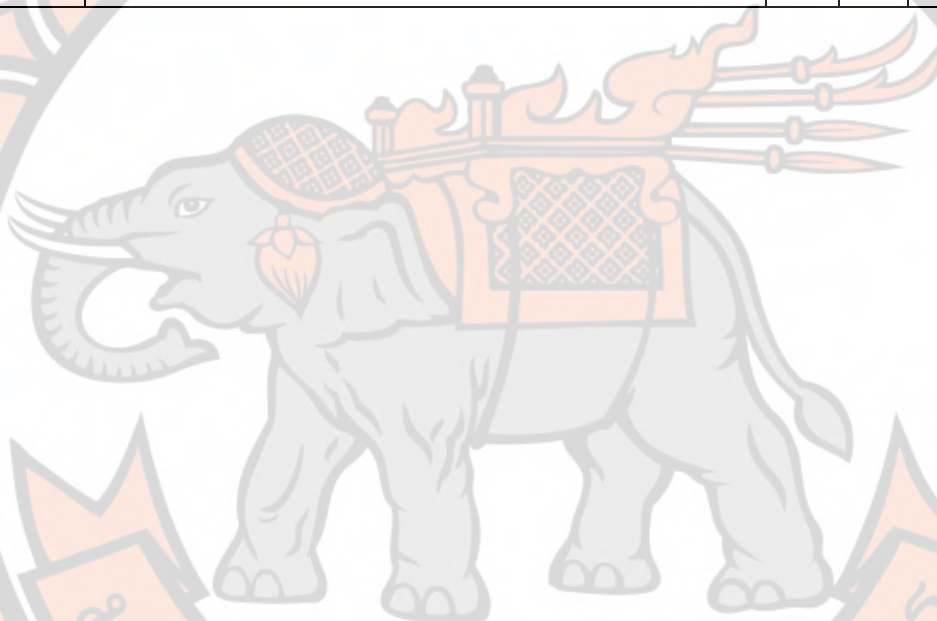
ข้อที่	รายการ	ระดับสภาพการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร						
1	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ จุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร					
2	มีคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ					
3	สถานศึกษาดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ					
4	มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตร					
5	โครงสร้างหลักสูตรเหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการ ของท้องถิ่น					
6	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง และได้ฝึกปฏิบัติจริง					
7	สถานศึกษาสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ					
8	ส่งเสริมให้บุคลากรใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์และวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย					
9	มีการจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนและเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน					
10	สถานศึกษาดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน					
ด้านแผนการจัดการเรียนรู้						
11	การวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดจากหลักสูตรแกนกลาง					

ข้อที่	รายการ	ระดับสภาพการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
12	การประชุมวางแผนร่วมกันเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้					
13	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
14	แผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน					
15	แผนการจัดการเรียนรู้มีครบองค์ประกอบ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา วิธีการจัดกิจกรรม สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล					
16	การจัดหาสื่อและวัสดุอุปกรณ์เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
17	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น					
18	การจัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน					
19	การติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง					
20	การประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกภาคเรียน					
ด้านกรนิเทศการสอน						
21	บุคลากรในสถานศึกษาให้ความร่วมมือในการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดทำเอกสารวิชาการ					
22	มีคณะกรรมการสถานศึกษาดำเนินกรนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนที่หลากหลาย					

ข้อที่	รายการ	ระดับสภาพการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
23	มีการจัดทำแผนการนิเทศการเรียนการสอนเพื่อเป็นกรอบในการปฏิบัติงานวิชาการ					
24	การกำหนดจัดทำปฏิทินการนิเทศของผู้นิเทศ					
25	การดำเนินการนิเทศติดตามปฏิทินการนิเทศของผู้นิเทศ					
26	การเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบปัญหาและให้คำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอนของผู้นิเทศ					
27	ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาได้ศึกษาดูงานและเข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่อง					
28	ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้จัดผลงานเพื่อพัฒนาวิชาชีพของตนให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ					
39	มีการแจ้งผลการประเมินเพื่อการพัฒนาปรับปรุงให้มีคุณภาพ					
30	มีการประเมินผลกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาแล้วปรับปรุง					
ด้านสื่อการเรียนการสอน						
31	พัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน					
32	จัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอในการผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอน					
33	ประชาสัมพันธ์ ให้มีผู้ให้บริการงานสื่อการเรียนการสอน					
34	ส่งเสริมสนับสนุนการผลิตสื่อที่หลากหลายมีความจำเป็นเหมาะสม จากวัสดุท้องถิ่น					
35	จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน					

ข้อที่	รายการ	ระดับสภาพการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
36	จัดให้มีการใช้แหล่งการเรียนรู้ และวัสดุท้องถิ่น ในชุมชน เป็นสื่อในการเรียนการสอน					
37	มีการจัดหาสื่อประกอบการเรียนการสอนได้ครบถ้วนทุก รายวิชาตามหลักสูตร					
38	มีการส่งเสริมให้ใช้ห้องสมุดและสื่อไอทีในการจัดการเรียน การสอน					
39	เก็บและบำรุงรักษาสื่อทุกประเภทอย่างเป็นระบบ					
40	ประเมินการใช้สื่อเพื่อการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ ทันสมัย					
ด้านการวัดผลและประเมินผล						
41	การประชุม ชี้แจง กฎระเบียบ วิธีการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอนตามหลักสูตร					
42	มีการวางแผนดำเนินการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง					
43	ส่งเสริมการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนนักเรียน ตามสภาพจริง					
44	สร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลตรงจุดประสงค์ที่กำหนด ไว้ในแผนจัดการเรียนรู้					
45	การประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียนเพื่อ ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน					
46	การวัดผลและประเมินผลการเรียนมีความหลากหลาย					
47	การมีส่วนร่วมของนักเรียนและผู้ปกครองในการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนการสอน					
48	การพัฒนาเครื่องมือและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน					

ข้อที่	รายการ	ระดับสภาพการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
49	การจัดระบบการเก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน					
50	การรายงานผลการเรียนและพฤติกรรมที่ควรแก้ไขของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ					

มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

ภาคผนวก จ ผลค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามสภาพการ
ปฏิบัติงานวิชาการใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม IOC
		1	2	3	4	5	
ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร							
1	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ จุดมุ่งหมายและ โครงสร้างของหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	1
2	มีคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1
3	สถานศึกษาดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยยึด ผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	1
4	มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตร	+1	+1	0	+1	+1	0.80
5	โครงสร้างหลักสูตรเหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษาและ สอดคล้องกับความต้องการ ของท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	1
6	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองและได้ฝึกปฏิบัติจริง	+1	+1	+1	+1	+1	1
7	สถานศึกษาสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการ สอนอย่างเพียงพอ	+1	+1	+1	+1	+1	1
8	ส่งเสริมให้บุคลากรใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์และวิธีการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	1
9	มีการจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนและเพิ่มศักยภาพ ในการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1
10	สถานศึกษาดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1
ด้านแผนการจัดการเรียนรู้							
11	การวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดจากหลักสูตรแกนกลาง	+1	+1	+1	+1	+1	1
12	การประชุมวางแผนร่วมกันเกี่ยวกับการจัดทำแผนการ จัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม IOC
		1	2	3	4	5	
13	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	1
14	แผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	1
15	แผนการจัดการเรียนรู้มีครบองค์ประกอบ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา วิธีการจัดกิจกรรม สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	1
16	การจัดหาสื่อและวัสดุอุปกรณ์เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
17	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	1
18	การจัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1
19	การติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	1
20	การประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกภาคเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1
ด้านการนิเทศการสอน							
21	บุคลากรในสถานศึกษาให้ความร่วมมือในการให้คำแนะนำช่วยเหลือในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดทำเอกสารวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	1
22	มีคณะกรรมการสถานศึกษาดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	1
23	มีการจัดทำแผนการนิเทศการเรียนการสอนเพื่อเป็นกรอบในการปฏิบัติงานวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	1
24	การกำหนดจัดทำปฏิทินการนิเทศของผู้นิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1
25	การดำเนินการนิเทศติดตามปฏิทินการนิเทศของผู้นิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม IOC
		1	2	3	4	5	
26	การเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบปัญหาและให้คำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอนของผู้นิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1
27	ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาได้ศึกษาดูงานและ เข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1
28	ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้จัดผลงานเพื่อพัฒนาวิชาชีพของตนให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1
39	มีการแจ้งผลการประเมินเพื่อการพัฒนาปรับปรุงให้มีคุณภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1
30	มีการประเมินผลกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาแล้วปรับปรุง	+1	+1	+1	+1	+1	1
ด้านสื่อการเรียนการสอน							
31	พัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1
32	จัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอในการผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1
33	ประชาสัมพันธ์ ให้มีผู้ใช้บริการงานสื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1
34	ส่งเสริมสนับสนุนการผลิตสื่อที่หลากหลายมีความจำเป็นเหมาะสม จากวัสดุท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	1
35	จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1
36	จัดให้มีการใช้แหล่งการเรียนรู้ และวัสดุท้องถิ่น ในชุมชน เป็นสื่อในการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1
37	มีการจัดหาสื่อประกอบการเรียนการสอนได้ครบถ้วนทุกรายวิชาตามหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม IOC
		1	2	3	4	5	
38	มีการส่งเสริมให้ใช้ห้องสมุดและสื่อไอทีในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1
39	เก็บและบำรุงรักษาสื่อทุกประเภทอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1
40	ประเมินการใช้สื่อเพื่อการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัย	+1	+1	+1	+1	+1	1
ด้านการวัดผลและประเมินผล							
41	การประชุมชี้แจง กฎระเบียบ วิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	1
42	มีการวางแผนดำเนินการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1
43	ส่งเสริมการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนนักเรียนตามสภาพจริง	+1	+1	+1	+1	+1	1
44	สร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลตรงจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
45	การประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียนเพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1
46	การวัดผลและประเมินผลการเรียนมีความหลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	1
47	การมีส่วนร่วมของนักเรียนและผู้ปกครองในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน	+1	+1	0	+1	+1	0.80
48	การพัฒนาเครื่องมือและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน	+1	+1	+1	+1	0	0.80
49	การจัดระบบการเก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1
50	การรายงานผลการเรียนและพฤติกรรมที่ควรแก้ไขของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ	+1	0	+1	+1	+1	0.80

ภาคผนวก ฉ รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

- 1 นครไทยวิทยาคม
- 2 ประชาสงเคราะห์พิทยา
- 3 ภูซัดรวมไทยพัฒนา
- 4 กัลยาณวิวัฒนา 1
- 5 ชุมชน 8 ราษฎร์อุทิศพิทยา
- 6 บ้านห้วยน้ำไซ
- 7 บ้านพร้าว
- 8 บ้านแยง
- 9 บ้านเข็กใหญ่
- 10 เกษตรสุขราษฎร์บำรุง
- 11 บ้านหนองหิน
- 12 บางยางพัฒนา
- 13 บ้านหนองกะท้าว
- 14 บ้านนาโพธิ์นาจาน
- 15 บ้านแก่งห้วยแก่งไฮ
- 16 บ้านนาหนอง
- 17 วิทยสัมพันธ์
- 18 บ้านห้วยเฮี้ย
- 19 บ้านลาดค้อ
- 20 บ้านห้วยทรายเหนือ
- 21 บ้านชาติตระการ
- 22 บ้านนาจาน
- 23 บ้านท่าสะแก
- 24 บ้านห้วยท้องฟาน
- 25 บ้านน้ำจวง
- 26 บ้านร่มเกล้า
- 27 บ้านขุนน้ำคืบ

-
- 28 วัดป่าภาค
 - 29 ชุมชนวัดบ้านดง
 - 30 บ้านเนินทอง
 - 31 บ้านเนินสุวรรณ
 - 32 บ้านนาล้อม
 - 33 บ้านสวนเมี่ยง
 - 34 บ้านห้วยช้างแพง
 - 35 บ้านโคกใหญ่
 - 36 วัดทองโพลง
 - 37 วัดวังจิงวาม
 - 38 บ้านหนองไผ่
 - 39 ผดุงวิทยา
 - 40 หนองสะแกประชานุกูล
 - 41 วัดหนองมะคัง
 - 42 วัดทับยายเชียง
 - 43 ทับยายเชียงวิทยา
 - 44 วัดห้วยดั่ง
 - 45 วัดสะพานหิน(วงศ์วานประชาสรรค์)
 - 46 วัดหางไหล
 - 47 วัดสนามไชย
 - 48 บ้านป่าสัก (ทศพลอนุสรณ์)
 - 49 ราษฎร์ศรัทธาวิทยา
 - 50 วัดวงษ์อ้อม
 - 51 วัดวังวน
 - 52 บ้านคลองทำเนียบ
 - 53 บ้านหนองห้าง
 - 54 วัดคลองมะเกลือ
 - 55 บ้านบุงวิทยา
 - 56 วัดคลองตาล(ศรีรัตนประชานุกูล)

- 57 ชุมชนวัดย่านขาด(ประชาสงเคราะห์)
- 58 ประชาอุปถัมภ์
- 59 วัดกระบังมิ่งคลาราม(พิศาลประชาสรรค์)
- 60 ห้วยปลาไหล
- 61 บ้านน้ำโจน
- 62 บ้านแก่งคั่นนา
- 63 วัดเหล่าขวัญ(จำงอนุเคราะห์)
- 64 วัดเสนาสน์
- 65 วัดนาขาม
- 66 วัดน้ำคบ

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

มหาวิทยาลัยพระนคร

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ - ชื่อสกุล

ฐิตาภรณ์ จารุณัย

ที่อยู่ปัจจุบัน

3/87 หมู่ 13 ตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

ที่ทำงานปัจจุบัน

โรงเรียนวัดบ่อภาค หมู่ 4 ตำบลบ่อภาค อำเภอชาติตระการ จังหวัด
พิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก
เขต 3

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

ครูผู้ช่วย

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2539

คบ. (วิทยาศาสตร์ทั่วไป) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ.2553

ศษ.บ (การศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

มหาวิทยาลัยนเรศวร